

Nyugat-magyarországi Egyetem
Geoinformatikai Kar

A házassági vagyonjog szabályainak fejlődése a magyar magánjogban

SZAKDOLGOZAT

Konzulens:

Lévainé dr. Szíjártó Mariann
főtanácsadó

Készítette:

Csincsi Alexandra
Nappali tagozat
Igazgatásszervező szak

Székesfehérvár
2014

NYILATKOZAT

Alulírott CSINCSI ALEXANDRA (neptun kód:) jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy a A HAZASSÁGI VAGYONJOG SZABÁLYAINAK FELÜLVÉSE A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI című

szakdolgozat

(a továbbiakban: dolgozat) **önálló munkám**, a dolgozat készítése során betartottam a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. szabályait, valamint az egyetem által előírt, a dolgozat készítésére vonatkozó szabályokat, különösen a hivatkozások és idézések tekintetében¹.

Kijelentem továbbá, hogy a dolgozat készítése során az önálló munka kitétel tekintetében a konzulenszt illetve a feladatot kiadó oktatót **nem tévesztettem meg**.

Jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy amennyiben bizonyítható, hogy a dolgozatot **nem magam készítettem**, vagy a dolgozattal kapcsolatban szerzői jogsértés ténye merül fel, a Nyugat-Magyarországi Egyetem **megtagadja a dolgozat befogadását és ellenem fegyelmi eljárást indíthat**.

A dolgozat befogadásának megtagadása és a fegyelmi eljárás indítása nem érinti a szerzői jogsértés miatti egyéb (polgári jogi, szabálysértési jogi, büntetőjogi) jogkövetkezményeket.

Székesfehérvár, 2014. 05. 26.

csincsi alexandra

Hallgató

Nyugat-magyarországi Egyetem
Geoinformatikai Kar

Szakdolgozat száma: Jg-221/2013

¹ 1999. évi LXXVI. tv. 34. § (1) A mű részletét - az átvevő mű jellege és célja által indokolt terjedelemben és az eredetihez híven - a forrás, valamint az ott megjelölt szerző megnevezésével bárki idézheti.

36. § (1) Nyilvánosan tartott előadások és más hasonló művek részletei, valamint politikai beszédek tájékoztatás céljára - a cél által indokolt terjedelemben - szabadon felhasználhatók. Ilyen felhasználás esetén a forrást - a szerző nevével együtt - fel kell tüntetni, hacsak ez lehetetlennek nem bizonyul.

Tartalom

Bevezetés	4
1. Történelmi előzmények	7
1.1 A házasság jogintézményének történelmi gyökerei	7
1.2 A magyar tradicionális jog házassága	7
1.2.1. Nőrablás és nővétel.....	7
1.2.2. Az egyházi házasság	8
1.3 . A polgári kor házassága	10
1.3.1. A polgári házasság.....	10
1.3.2. Az 1894. évi XXXI. tc. által bevezetett változások.....	11
1.4 . A szocialista családi jog	12
2. A házassági vagyoni jog	14
2.1. Házassági vagyoni jog szabályainak fejlődése a magyar jogban	14
2.1.2. További sajátos jogintézmények.....	16
2.1.3. Szabályozások változása és annak szükségessége napjainkig.....	17
2.2. Házassági vagyoni jogi rendszerek	19
2.2.1. Vagyonelkülönítő rendszer	19
2.2.2. Vagyonösszesítő (teljes vagyoni közösségi) rendszer	20
2.2.3. Szerzeményi közösségi rendszer	20
2.2.4 Nemzetközi kitekintés	21
3. Házastársi vagyoni közösség	23
3.1. Házassági vagyoni közösség létrejöttének feltételei	24
3.1.1. A házassági életközösség.....	24
3.1.2. Házasság előtti együttélés – vagyoni jogi rendelkezések időbeli hatálya	25
3.1.3. Együttélés átmeneti megszakadása.....	26
3.1.4. Érvénytelen házasság vagyoni jogi hatásai.....	26
3.2. Házastársi közös vagyon	27
3.3. Házastársi külön vagyon	30

4. Házastársak vagyoni jogai és kötelezettségei	35
4.1. Házastársak adósságai	35
4.1.1. Külön adósság.....	35
4.1.2. Közös adósság	36
4.2. Közös vagyontárgyak használata, kezelése.....	36
4.2.1. Foglalkozás gyakorlásához szükséges és az üzleti célú vagyon használata ...	37
4.2.2. Költségek és kiadások viselése	37
4.3. Rendelkezés a közös- és különvagyonról	38
4.3.1. Hozzájárulás vélelme.....	38
4.3.2. Házastársi vagyontársaság megszűnése és a vagyonmegosztás közti időszak jellemzői	39
4.3.3. Közös lakásra és a társasági vagyonra vonatkozó szabályok	39
4.4. Házastársak egymás közti és harmadik személlyel való vagyoni viszonyai.....	39
4.4.1. Ingyenes ügyletek	40
4.4.2. Visszterhes ügyletek	40
4.4.3. Házastársak egymás közti ügyletei	41
5. A házasság felbontásának vagyoni jellegű jogkövetkezményei	42
5.1. A házastársi vagyontársaság megszűnése	42
5.1.2. Az életközösség megszűnése	42
5.1.3. Vagyonközösség megszüntetése az életközösség fennállása alatt.....	43
5.2. A közös vagyon megosztása	43
5.2.1. Közös vagyon szerződéses megosztása	44
5.2.2. Vagyonmegosztás bírói ítélettel	45
5.3. A közös vagyon megosztásának folyamata és szempontjai	46
6. Házassági vagyoni szerződés.....	50
6.1. A házassági vagyoni szerződés rendeltetése	51
6.2. Szerződés alakja, alanya és időbeli hatálya.....	52
6.3. Szerződés tartalma	53
6.4. Módosítás, felbontás, megszűnés	56

6.5. Szerződésben kiköthető egyéb vagyoni jogi rendszerek.....	57
7. Összegzés.....	60
8. Irodalomjegyzék	63

Bevezetés

Szakdolgozatom témájaként a magyar házassági vagyoni jog szabályozásának vizsgálatát választottam. Szeretném bemutatni, miként alakult ki a jelenlegi szabályozás, illetve hogy miért is olyan fontos ez a téma már egészen a család jogintézményének kialakulása óta.

A házasság az emberiség legősibb intézménye, ami egy férfi és egy nő tartós – főszabályként egy életre szóló – kapcsolata, amely egy érzelmi, vagyoni, nemi közösséget képez. A házasság egy életközösség, melynek rendeltetései közé tartozik az utódok nemzése és közös felnevelése. Egy kétoldalú szerződésként is felfogható, melyből adódóan a házastársakat jogok illetik és kötelezettségek terhelik.

Alfred Tennyson megfogalmazása szerint:

„A jó házasságban nincs egyenlőtlen és egyenlő. Mindkét fél hiányt tölt be a másikban, mindkettő gondolatot ad a gondolatnak, célt a célnak, akaratot az akaratnak, s így gazdagodnak ők. Egy lélek és egy test. Együtt dobbanó szív: egy élet.”

Ezen gondolat a házastársak érzelmi kötődésére és kapcsolatára fekteti a hangsúlyt, de biztosan állíthatom, hogy komoly vagyoni jogi hatások is fűződnek hozzá. Valószínű, hogy a házasságkötés az ember élete során a legkomolyabb joghatásokat kifejtő jogi aktus. A házasságkötést követően a felek között házassági jogviszony jön létre, amelyhez jelentős személyi- és vagyoni joghoz fűződő jogok és kötelezettségek társulnak. Mindemellett az öröklés során is jogkövetkezmények fűződnek hozzá a házastárs öröklése, haszonélvezete kapcsán az elhunyt házastárs vagyonát illetően, és a dologi és kötelmi jogviszonyokban is kifejti hatását.

Véleményem szerint a házasságkötés és a hozzá fűződő joghatások vizsgálata minden korban aktuálisnak mondható, hiszen a házasság egy új család kialakulásának alapjaként tekinthető, ami a társadalmak fejlődése során folyamatosan jelen van. A házasságot kötő felek nagy része – szerintem – nincsen tisztában azzal, hogy a vagyoni viszonyaiban milyen változás fog bekövetkezni a házasság megkötését követően. Napjainkban felértékelődött ennek a kérdésnek a fontossága, hisz a házasságkötés időpontja a párok életében kitolódott, s addigra már esetenként jelentős mértékű vagyont halmozhattak fel külön-

külön. Sokan nem látják át a házassági vagyoni jog rendszerét, nem tudják, mi történik a már meglévő vagyontömeggel, mi lesz a házasság fennállása alatt keletkező vagyontárgyak sorsa, hogyan rendelkezhetnek felettük, valamint milyen jelentőséggel bírnak a házaspárok által közösen vagy egyedül kötött szerződések a házastársak közös- illetve különvagyonára.

Sajnos napjainkban jelentősen megnövekedett a válások száma is, nem csak Magyarországon, hanem szerte a világban. Korábban nem volt jellemző a házasságok felbontása, a középkorban ezt nem is ismerték, hisz egy tartós, életre szóló köteleknek tartották, ami felbonthatatlan. Ma már az embernek nem csak a házasság kötéséhez van joguk, hanem annak felbontásához is. Ennek eredményeként, hogy a házasság a felek kérelme alapján szabadon felbontható - nincsen szigorú feltételekhez és időkeretekhez kötve - jelentősen növekszik. Itt is felmerülhet számos kérdés, a vagyoni közösség megszüntetésével kapcsolatban. Mi történik, ha a házastárs meghal, ha közös megegyezéssel bontják fel a megromlott házasságot, vagy ha a bíróság ítélettel mondja ki a válást. Kérdés lehet az is, hogy mikor bomlik fel a vagyoni közösség, mi történik, ha csak ideiglenesen szakítják meg a házaspárok az életközösségüket, de a vagyont nem osztották meg. Ezen kérdésekre is a törvényi szabályozásból választ kaphatunk.

A magyar házassági vagyoni jog lehetőséget ad arra is, hogy a házastársak házassági vagyoni jogi szerződésben rendezzék a házasság fennállása alatt és annak megszűnése esetére a vagyoni viszonyaikat. Segítségével a felek saját akaratuk szerint, a törvényi rendelkezéstől eltérően rendezhetnek, vagyis a házastársak autonómiát kapnak. Ez a modern felfogás és a házassági vagyoni jogi szerződés alkalmazása a gyakorlatban sajnos nem terjedt el, de a szakdolgozatom során ezzel a témával is foglalkozni szeretnék, hogy rávilágítsak, megkötése nincs bonyolult szabályokhoz kötve, s hogy mennyivel megkönnyítheti a szerződés a felmerülő vagyoni viták rendezését mind a házassági életközösség alatt, mind a felbontása esetén.

Manapság egyre jellemzőbb az is, hogy a párok nem kötnek házasságot, hanem élettársi kapcsolatban állnak egymással, s úgy alkotnak életközösséget. Korábban ez nem esett jogi szabályozás alá, de a nagy mennyiségű és növekvő előfordulása miatt ma már erről a témáról is törvényben rendelkeznek. Az élettársak közt is nem csak érzelmi, hanem vagyoni jellegű kapcsolat is kialakul. Szintén merülhetnek fel olyan kérdések, hogy mi lesz

az élettársi kapcsolat alatt szerzett vagyon sorsa, ha pár év együttélés során a felek házasságot kívánnak kötni. Egyáltalán fűződnek-e joghatások az élettársi kapcsolathoz, s ha igen, akkor melyek ezek. Ezekre a kérdésekre is megadja a jog a választ.

Célom, hogy egy olyan témával foglalkozzam, mely az emberek széles körét érinti, s számomra is hasznosítható információkat nyújt. A házasságkötés vagyoni vonzataival kapcsolatban a saját magam és az emberek többségével szemben fennálló kétségeket szeretném eloszlatni, s bemutatni, hogyan fejlődött az évek során ezen jogterület, miben látták a változások szükségességét és hogy a jelenleg hatályos szabályok miként rendelkeznek a házassági vagyonjoggal kapcsolatban. S ezen információk ismeretében talán a házasságkötés joghatásai mindenki számára ismertebbé, átláthatóbbá válnak.

1. Történelmi előzmények

1.1 A házasság jogintézményének történelmi gyökerei

A család jogintézményének fontosságát minden egyes történelmi korban, minden társadalmi rendszerben elismerték, és ezzel együtt a család alapjául szolgáló házasság szabályozása is folyamatosan jelen volt. A történelem fejlődésével ezen szabályozás is fejlődött, s alkalmazkodott az adott kor elvárásaihoz. Kezdetben a szokásjog rendelkezései voltak irányadóak, majd fokozatosan az írott jog is elterjedt a törvények létrehozásával.

Lábady Tamás megfogalmazása szerint: *„A család alapja a házasság. A házasság az a természetes intézmény, amely férfi és nő komplementer (egymást kiegészítő) bensőséges életközössége, a házastársak kölcsönös gondoskodásában és támogatásában élésének a kerete és tipikus környezete az élet továbbadásának. A család, amely elsősorban – de nem kizárólagosan – a házasságon alapul, olyan elsődleges és természetes közösség, mely általában elsőbbséget élvez az állammal és bármely más közösséggel szemben.”*¹

A család mind gazdasági, mind lelki, szellemi szempontból jelentős, hisz a család gazdasági alapegység, a legkisebb fogyasztói közösség, valamint a családi neveltetéstől függ a következő generáció szocializáltsága, erkölcsi értékei, felfogása, amely nagyban befolyásolja az állam, a gazdaság működését.

1.2 A magyar tradicionális jog házassága

1.2.1. Nőrablás és nővétel

A házasság legrégebb formái a nőrablás és a nővétel volt. Ezek a formák még az államalapítás idején léteztek, és alkalmazták őket, de a későbbiekben fokozatosan eltűntek. I. Szent István törvényeiben a nőrablást már nem engedélyezte, viszont szigorúan nem is tiltotta be, hiszen ha a házasulók szülei utólagosan beleegyeztek, a házasság érvényesen kötött meg.

A *nőrablás* a feleségszerzés különleges formája volt, ahol egy idegen néptől, nemzetből, idegen törzsből származó nőt szerzett meg a férfi, amely a nő kizárólagos birtoklását vonta maga után. A közösség, ahonnan a feleség származott, megtorolhatta a „rablást” vagy az okozott sérelem megtérítését követelhetette a férjtől.

¹ Jobbágyi Gábor: Személyi és családi jog, 2000, 174. o.

A *nővétel* pedig egy adásvételi szerződésként fogható fel. A házasulók atyjai megállapodtak a vételárban, s a leendő férj édesapja kivásárolta a nőt az atyai hatalom alól, mivel a fiú csak a családalapítás után jutott vagyonához. A „szerződés” akkor tekinthető teljesítettnek, ha azt aláírták, a vételárat megfizették, és a nőt a vőlegény házába kísérték. Ezen feltételek teljesülésének hiányában nem jöhetett létre érvényes házasság.²

1.2.2. Az egyházi házasság

A kereszténység terjedésével (XI-XII. század) a házasság elvesztette adásvételi jellegét, a leendő férj már nem fizetett vételárat a nőért. Azonban a nővétel még éreztette hatását, bár pénzt nem adtak az aráért, de megjelent a gyűrű adása. Ezzel vált szokássá az eljegyzés, mely a jegygyűrű átadásával valósult meg. Ez a hagyomány még napjainkban is él.

„A keresztény egyház tanítása szerint a házasság a férfi és nő isteni rendelésén nyugvó legbensőbb egyesülése, amely csak a házasulandó felek kölcsönös megegyezése alapján jöhet létre.”³

Szokássá vált, hogy a korábbiakkal ellentétben a házasság a házasuló felek megegyezésével jött létre, s ezt a nyilatkozatot pap előtt tették meg.

Az Árpád-házi királyok uralkodásától kezdődően az egyház előtti házasságkötés hódított tért. Könyves Kálmán házasságkötési törvényében meghatározza, hogy *„minden házasságkötés az egyház színe előtt, a lelkész jelenlétében, alkalmas tanúk szeme láttára, az eljegyzés foglalódás valamely jelképpel és mind a két fél beleegyezésével történjék: máskülönben az nem házasságnak, hanem paráználkodásnak tartassék.”⁴*

A magyar házassági jog fejlődésében fontos szakaszt jelentett a tridenti zsinat rendelkezéseinek átvétele.

Tridenti zsinat rendelkezései szerint kötött házasság jellemzői:

- Férfi és nő közti kölcsönös nyilatkozat szükséges a házasság megkötéséről, az illetékes plébános és 2 tanú előtt,
- a pap a feleket megáldja, s esküt tesznek, hogy hűségesek lesznek egymáshoz és a

² Béli Gábor, Magyar jogtörténet – A tradicionális jog, 1999, 58. o.

³ Mezey Barna: Magyar jogtörténet, 2007, 143. o.

⁴ Mezey Barna, 2007 143-145. o.

házastársi életközösséget életük végéig fenntartják.

(Az „esküvő” szó eredete erre az esküre vezethető vissza.)

E tridenti határozat alkalmazása Magyarországon csak a XVII. század végétől kezdődően került át a gyakorlatba, s akkor is csak a katolikus egyház vonatkozásában.⁵

A házasság érvényességéhez az is feltétel, hogy a formai követelmények betartása mellett ne álljanak fel bontó akadályok. Ha ezek mégis jelen voltak, úgy kellett tekinteni, mintha a házasság létre sem jött volna.

Bontó akadályok a következők:

- **fejletlen kor:** ez fiú esetén 14. életév, leány esetében a 12. életév be nem töltését jelentette. Werbőczy a Hármaskönyvében egységesen 12 évet állapított meg.
- **nősztehetetlenség:** elhálás lehetetlensége
- **kényszer:** egyik vagy másik felet a házasságkötésre kényszerítették
- **tévedés:** személyazonosságra vonatkozó tévedés
- **vérrokonság:** hét ízig visszamenőleg
- **rokonság:** törvényes rokonság, azaz örökbefogadás, de a lelki rokonság is bontó ok (keresztszülő a keresztgyerekével kötött házassága, illetve a bérmaszülő és bérma-keresztgyermek közötti házasság)
- **nős papok:** meglévő feleségüket megtarthatták, viszont pappá válásukat követően nem házasodhattak
- **többnejűség:** már fennálló érvényes házasság további házasságkötést érvénytelené teszi
- **bűntett:** hitves ölés és a házasságtörés tartozik ebbe a kategóriába.
 - Katolikusoknál akkor okoz érvénytelenséget, ha újabb házasságkötés céljából ölte, ölette meg valaki a házastársát, s erről a leendő házastárs is tudott, esetleg részt is vett benne, illetve ígéretet tettek egymásnak, hogy a házastárs halála után házasságot kötnek.
 - Protestánsok szerint a hitves ölés érvénytelenségi ok minden körülménytől függetlenül.
- **egyéb okok:** pl. nőrablás

⁵ Béli Gábor, 1999, 58-59. o.

Bizonyos bontó okok feloldására a király, püspök által engedély adható, de voltak olyan okok is, ahol felmentésre nincs lehetőség, például a már meglévő házasság vagy az egyenes ági rokonság.⁶

Bíró előtti házasságkötés

I. Nagy Lajos király idejében gyakorivá vált a bíró előtti házasságkötés is, mely akkor állt fenn, ha egy férfi erőszakot követett el egy nőn, s a bíró a férfit a lány feleségül vételére kötelezte.⁷

Házasság felbontása

A kánonjog szerint a házasság felbonthatatlan, viszont a régi magyar jog elismerte a felek kölcsönös megegyezésén alapuló válást.

Az első esztergomi zsinat határozatai megállapították, hogy a feleség házasságtörését bizonyító férj érvényesen új házasságot köthetett.

A katolikus egyház felfogása szerint a házassági kötelék felbonthatatlan, ezért csak az életközösség megszüntetésére, vagyis az ágytól, asztaltól való elválásra van lehetőség, a felbontásra nincs. Kivéve, ha a házasságot nem hálták el, mert abban az esetben lehetőség van a házasság felbontására.⁸

1.3. A polgári kor házassága

1.3.1. A polgári házasság

Magyarországon a polgári házasság gondolata II. József császár nevéhez fűződik. Az egyház szerepe a házasságkötésben háttérbe szorul. A házasság ekkor egy polgári szerződésnek tekinthető, amely már nem az egyház színe előtt kötöttek, hanem állami hatóságok előtt, az állam szabályozása alapján.

Az 1894. évi XXXI. tc. a házassági jogról (Ht.) bevezeti a kötelező polgári házasságot, s az egyházak által kötött házasságoktól minden joghatást megvon. Másik fontos újítás, hogy lehetővé teszi a házasság felbontását a vétkeiségei elv alapján. Meghatározott okok fennállása esetén polgári bíróság a házassági köteléket felbonthatja.

⁶ Béli Gábor, 1999, 58-60. o.

⁷ Mezei Barna 2007, 144. o

⁸ Mezei Barna 2007, 148. o.

1.3.2. Az 1894. évi XXXI. tc. által bevezetett változások

A Ht. kötelezővé tette a polgári házasságot, melyet az illetékes polgári hatóságok előtt kötöttek. Ennek hiányában a házasságkötés érvénytelen.

Az eljegyzés vonatkozásában az ahhoz fűződő joghatásokat megszüntette. A felekezeti jog szerint az eljegyzést követően kölcsönös hűséggel tartoztak egymásnak a jegyesek, e törvény semmiféle joghatárát nem fűz hozzá. Szabadon, mindenféle következmény nélkül felbontható, nincs házasságkötési kötelezettsége a feleknek.

Házassági akadályok tekintetében különbséget tesz az érvénytelenség (semmis vagy megátadható házasság) és a tiltó akadályok közt. Semmis a házasság cselekvőképtelenség, rokonság és sógorság, korábbi érvényes házasság, büntett és az alaki kellékek elmulasztása esetén. Megátadható az a házasság, melyet fejletlen korúak kötöttek (férfi esetén 18., nő esetén a 16. életév be nem töltése), kényszer útján és tévedés, megtévesztés során kötött házasság. A megátadás határidőhöz van kötve, a házasságkötés megkötését követő 1 éven belül lehetséges. Illetve vannak tiltó akadályok, melyeket a törvény tételesen meghatároz, például az örökbefogadási vagy gyámsági viszony, kiskorú törvényes képviselőjének beleegyezésének hiánya.

E törvény alapján a nőnek már nem kötelessége, hogy a férjet a házába kövesse, e nélkül is érvényes házasság keletkezik, a házasságkötés ezen feltétele megszűnt.

A házassági kötelék megszüntetésére is lehetősége van. A házasság megszűnik a házastárs halálával, bírói felbontás útján, valamint az egyik fél holtta nyilvánítását követően, a másik házastárs házasságkötése esetén. A bírói úton történő felbontására feltétlen vagy feltételes bontó okok által van lehetőség. Ezeket a törvény szintén tételesen felsorolja. Feltétlen bontó ok a házasságtörés, kettős házasság, az elhagyás, súlyos bántalmazás, elítélés legalább 5 évi fegyházra, fogházra, valamint halálra. Feltételes bontó ok a házassági kötelezettségek súlyos megsértése, gyermek bűncselekmény elkövetésére, erkölcstelen életmód folytatására kötelezése, 5 évnél rövidebb fegyházra, fogházra ítélet.⁹

A házasság felbontását a katolikus egyház ellenezte, hisz a tanításai szerint a házasság egy felbonthatatlan, egész életre szóló kötelék. Ezt vette figyelembe a törvényalkotó, mikor a törvénybe foglalta az „*ágytól és asztaltól való elválasztás*” intézményét. Akkor ke-

⁹ Mezei Barna 2007.,227-232.o

rült rá sor, ha eredetileg a jogszabály alapján a házasság felbontásának lett volna helye. Ilyenkor a házastársak mentesülnek a házastársi életközösség fenntartása alól. Ez egy ideiglenes állapot volt, melynek időtartama 2 év, ez idő alatt a házaspár el tudták dönteni, hogy életüket együtt kívánják tovább folytatni, vagy a házasság felbontását választják. 2 éven belül tetszőlegesen bármikor visszaállíthatták a megszakított életközösséget, s a 2 év leteltét követően kérelmezheték a felbontást.¹⁰

Egy átmeneti időszakot biztosít a jog a házaspárnak ezen intézmény beiktatásával, hogy ne kerüljön sor megfontolatlan válásokra. Legyen idő a házassággal járó pozitívumok és negatívumok átgondolására, a jövőben tudnak-e együtt élni, avagy arra már nincs lehetőség, véglegesen megromlott-e a házasság.

1.4. A szocialista családi jog

A II. világháborút követően számos probléma merült fel a háború következményeként a családi viszonyokra vonatkozóan is, s ezek rendezése feltétlenül szükségessé vált. A bizonytalanságokat és hiányosságokat törvényi szinten próbálták orvosolni.

A szocialista törvényhozást megelőzően a családi viszonyok szabályozása részben törvényekben, részben a szokásjog alapján történt. E jogterület szabályozásában számos változás következett be, hisz ebben az időszakban a Szovjetunió által alkalmazott jog jelentős befolyást jelentett a magyar szabályozásra.

Számos törvény és rendelet jött létre a családjoggal kapcsolatosan, a 7600/1945. ME rendelet a házasságkötést polgári tisztviselő előtt kötött formában ismerte el, az 1946. évi XII. tv. a házassági vagyoni joggal kapcsolatosan hozott új rendelkezéseket, és általánossá tette a közszerzeményi rendszert. A 6800/1945. évi ME rendelet a házasság felbontását szabályozta. A Ht.-ben meghatározott bontó okokat tovább szélesítette, mely alapján 5 évi különélés után bármely fél kezdeményezhette a házasság felbontását, a házasságkötéstől kezdődően két év elteltével a házastársak közös kérésére és megegyezésével kérhették a megszüntetést, illetve ha az egyik házastárs elmebeteg és a gyógyulására nincs esély, ez is bontó oknak számított. Az 1950. évi 18. törvényerejű rendelete eltörölte a korábban feltételként meghatározott házasságkötést megelőző kihirdetést, az 1952. évi 7. tvr. pedig a házasságkötést megelőző kötelező orvosi vizsgálatot. A házassági akadályok széles körét

¹⁰ Béli Gábor, 1999, 318. o.

pedig lecsökkentette az 1950. évi 45. tvr., amely már kihagyta a fejletlen kort, a gyámsági kapcsolatot, és az özvegy és elvált nők esetében megszüntette a 10 hónapos várakozási kötelezettséget.¹¹ E rendelkezések a minél egyszerűbb, szabadabb házasságkötés elősegítését voltak hivatottak rendezni.

A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. tv (Csjt.) – módosította az 1974. évi I. tv, 1986. évi IV. tv, 1990. évi XV. tv. - fogta egységbe a szerteágazó családjogi szabályozást, s alkotja mai családjogunk alapját. A társadalom fejlődésének következtében felmerült hiányosságokat orvosolja az Új Polgári Törvénykönyv (2013. évi V. tv.) Negyedik könyve (Családjog), mely 2014. március 15-étől hatályos.

¹¹ Mezei Barna 2007.,248-249.o.

2. A házassági vagyonjog

Egy házasságban az érzelmi szálak mellett gazdasági, pénzügyi kapcsolat is jelen van. A házasság nem csak a személyi viszonyokban jelent jelentős változást, hanem a vagyoni viszonyokat is befolyásolja. Az együttélés során a házastársak általában közösen kezelik a pénzügyeket, vásárolnak a közösen megszerzett vagyonból, elidegenítik a meglévő vagyontárgyaikat, vezetik a háztartást, s mindemellett saját különvagyonukkal is gazdálkodnak, mely csupán az egyik fél tulajdonát képi. Mind a házasság ideje alatt, mind a megszűnése esetén a vagyonnal való gazdálkodás szabályai megfelelően történjenek, ne legyen vita, valamint az esetlegesen kialakuló nézeteltéréseket tisztázni lehessen, szükséges ezen kérdések jogszabályban való rendezése. Szükséges, hogy szabályozva legyen a meglévő vagyon sorsa, miként rendelkezhetnek felek a közös és a különvagyonnal, milyen kötelezettségek és jogok állnak fenn egymással és harmadik személyekkel szemben.

„A házassági vagyonjog azoknak a jogszabályoknak az összessége, melyek egyfelől és befelé a házastársak egymás közötti, másfelől kifelé, harmadik személyekkel fennálló egyes, főleg az ügyletekért való helytállás vagyoni viszonyait szabályozzák, mind a házasság időtartamára, mind annak megszűnése esetére.”¹²

2.1. Házassági vagyonjog szabályainak fejlődése a magyar jogban

A római jogban már részletes szabályozások voltak a házassági vagyonjogra vonatkozóan. A nő vagyoni helyzete kétféle képpen alakulhatott: férje hatalma alá került (manusos házasság), vagy nem került férje uralma alá (manus nélküli házasság). Ha a nő nem került a férje hatalma alá, a vagyoni jogképessége továbbra is fennmaradt, vagyona megmaradt női szabadvagyonnak, melyről szabadon rendelkezhetett. Ezzel szemben a manusos házasság esetén a nő vagyona, mint jogi egész átszállt a férjre.¹³

A magyar jogi szabályozás a római jog ezen rendelkezéseit nem vette át. A rendi családi vagyonjogban a társadalom egyes rétegeire különböző vagyoni jogi szabályozások érvényesültek. A nemesek esetén a férj főszerepségét ismerték el, ellentétben a jobbágyokkal és polgárokkal, akiknél a közszerzeményi elv érvényesült.

¹² Csiky Ottó - Filó Erika: Családi jog I., 1999, 87.o.

¹³ Földi András: A római jog családi rendje,

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/a_romai_csalad_jogi_rendje/

A nő vagyoni helyzete, jogai a korábbi korokban mindig korlátozottak voltak. A család a lánynak csak annyit biztosított a vagyonból, amennyi a megélhetéséhez szükséges, a férj családja pedig a férj esetleges halálát követően szintén a feleség életfenntartásához járult hozzá. A nők vagyoni jogainak védelmében sajátos jogintézmények alakultak ki, melyek befolyást gyakoroltak a későbbi vagyoni helyzetére.

2.1.1. A nők külön jogai

Leány negyed (quarta): a nemes lány törvényes örökrésze volt a család ősi vagyonából. A quarta az összes lányt együttesen, a számuktól függetlenül illette. Kiadása az atya halála után történt, házasságkötés esetén. Kifizetése ingó dolgokban, vagy pénzben történhetett. Ez iránti igény soha nem évült el, akár a nő örökösei is követelhatték a kiadását.

Hajadoni jog: Az atya halála után a leány rangjához illő ellátását foglalta magába és a kiházását, vagyis a hozományt és a kelengyeállítást is jelentette. A leány negyeddal ellentétben minden leányt külön-külön megilletett.

Hozomány: a nő házasságba vitt vagyona, mely a feleség különvagyonát képezi, de a férj kezelése alatt állt a házasság alatt. Ha ezen vagyont a házasság fennállása alatt elfogyasztották, azt pótolni kellett. A házasság megszűnését követően a férj köteles kiadni. Ha a férfi a hozományt nem kívánta kiadni, a feleség visszatarthatta férje vagyonát, míg hozományát meg nem kapta. Ha a nő nem akarta kiadni a férj vagyonát és átvenni hozományát, akkor azt elvesztette. A házasság felbontása után szabadon rendelkezhetett a hozománnyal, végrendelkezhetett róla, s annak hiányában a leszármazóira szállt át.

Jegyajándék: ingó dolog, melyet a feleség a házasságkötés alkalmából kapott szüleitől, rokonaitól, férjétől. Szintén női különvagyonként képez, de ez már a nő birtokában maradhatott a házasság alatt. Szabadon rendelkezhetett róla, ha nem tette, halála után törvényes örököseit illette.

Hitbér: intézményének kialakulása a nővételig vezethető vissza, de miután a keresztény házasságkötés elterjedt, a nővétel megszűnt, az aráért ezt követően már nem fizettek vételarat. E vételár fizetése helyett alakult ki a hitbér, mely a nő életfenntartását biztosította a férj halálát követően. A feleség házassági kötelezettségi teljesítéséért megillető jutalmát

jelentette és a házasság elhálásaért járt.

Két típusát különböztethetjük meg, a törvényes hitbért és a szerződésen alapuló hitbért. Törvényesen jár a hitbér a házasság elhálásaért, de szerződésben is köthető, még a házasságot megelőzően. A szerződésen alapuló hitbér alaki követelménye az írásbeliség volt, s mértéke nem lehetett kevesebb a törvényesen járó hitbér összegénél.

A hitbér a feleség újbóli házasságkötését követően elveszett, illetve elveszett még, ha a házasságkötés vérfertőző volt és erről a felek tudtak, a feleség pusztította férje ősi vagyonát, ha nem hajlandó kiadni a férj vagyonát a házasság megszűnését követően, és ha már korábban lemondott a hitberről a férje javára.

Özvegyi jog: megözvegyült feleség joga megfelelő ellátásra, lakásra és újbóli férjhezmenetel esetén kiházásításra. Az özvegyi jog is elveszik, ha a feleség a férj vagyonát pusztította, valamint ha nem akarta kiadni az örökösöknek a férfi vagyonából járó örökséget.¹⁴

2.1.2. További sajátos jogintézmények

Hitbizomány: olyan rendelkezés, mely során a hitbizomány alapítója meghatározott vagyonát több nemzedékre vonatkozóan, vagy örökre elidegeníthetetlen vagyonnak nyilvánította. Célja a család jólétének, vagyonának fenntartása, előkelőségének megtartása, emelése. Magyarországon a XVII. században jelent meg először a vagyoni romlás megakadályozása miatt. Az 1687. évi IX. törvény rendelkezései szerint csak a szerzeményi vagyonon alapítható, s királyi jóváhagyás és közgyűlési kihirdetés szükséges az elismeréséhez.

A hitbizomány elnevezéssel illették magát az elidegeníthetlenné nyilvánított vagyont is. Tulajdonjoga a család egészét illette meg, mely megosztottan van jelen a birtokló és a várományosok közt. Három fajtáját különböztették meg, volt elsőszülöttségi, ízelsőségi (az utolsó birtokos legközelebbi rokonát illeti), és korörökségi hitbizomány (a család legidősebb tagját illeti). Ezekhez a szabályokhoz az alapító nincs kötve, ő más szempontokat is határozhat meg és akár a felsoroltakat meg is fordíthatja, pl. elsőszülött helyett a legfia-

¹⁴ Béli Gábor, 1999, 142. o.

talabbat illeti a birtoklás joga.¹⁵

Közszerzemény: az a vagyon, melyet a házasfelek a házasság fennállása alatt közösen szereztek. Az egyik házastárs halálát követően a másik fél a közszerzeményt megörökölte, kivéve, ha voltak leszármazók, mivel akkor felerészt örökölt. A nemesek tekintetében ezt a rendszert nem alkalmazták, viszont a polgárok és jobbágyok tekintetében minden ingó és ingatlan vagyonban a felek közszerzőnek minősülnek.¹⁶

2.1.3. Szabályozások változása és annak szükségessége napjainkig

A rendi magyar házassági vagyonjog rendszere Werbőczy István Hármaskönyvében fejlődött ki teljességében. Modernizáció ment végbe, megkezdődött a formális jogegyenlőség. Közszerzőnek határozza meg a Tripartitum a paraszti osztály tagjait, a korábbi szokásjog alapján a polgárokat, valamint a nemes házastársakat bizonyos feltételek teljesülése esetén.

A hitbért továbbra is fenntartotta a Hármaskönyv, de némi módosítás ment végbe. Az írott hitbér már a férj javára is szólhatott, harmadik személy is kiköthette az egyik házastárs javára, s közokirati formába kellett önteni. A törvényes hitbér elvesztésének további lehetőségeit állapította meg, melyek a következők: a férj végrendelettel több vagyont hagyott rá, a házassági kötelezettségeket súlyosan és szándékosan megsértette, írott hitbér iránti igényét már érvényesítette, valamint ha a törvényes hitbérnél magasabb összeget örököl.

A Tripartitum házassági vagyonjogra vonatkozó szabályait az 1861-es Ideiglenes Törvénykezési Szabályok megtartották, s egy újabb intézményt foglalmaztak meg, ami a „*női szabadvagyon*” volt. Ez azt jelentette, hogy a feleség a házasság fennállása alatt a vagyon felett nem vesztette el a kezelési és rendelkezési jogot, de ettől függetlenül átadhatta a férj kezelésébe.

Az 1946. évi XII. tv. általánossá tette a közszerzemény intézményét, mely értéktöbbleti elven alapult – vagyis a házasság megszűnése esetén lehet az értéktöbbletre igényt támasztani -, de lehetőség volt ettől házassági vagyonjogi szerződéssel eltérni akár a házas-

¹⁵ <http://hu.wikipedia.org/wiki/Hitbizom%C3%A1ny>

¹⁶ Béli Gábor, 1999., 137-142.o.

ságkötést megelőzően, akár alatta. A rendszer bírálói azt a problémát vetették fel, hogy a közös vagyon védelme nem hatékony. A közszerzeménynek minősülő vagyontárgyak nem kerültek osztatlan közös tulajdonba, hanem a szerző fél kizárólagos rendelkezése alatt álltak, s a másik fél hozzájárulása nélkül is szabadon dönthetett a sorsáról. Annak nem volt akadálya, hogy a közszerzeményi vagyont még a házasság fennállása alatt közös megegyezéssel megosszák, azzal a feltétellel, hogy harmadik személy sérelmét ez nem okozhatta. [Kúria 417. E.H.]

Az 1953. január 1-jén hatályba lépő 1952. évi IV. tv. szakított a korábban alkalmazott vagyonjogi rendszerrel, s a reálszerzésen alapuló közszerzeményt tette általánossá, mely alapján a házastársak életközösség alatt szerzett vagyona osztatlan közös tulajdont képez, kivéve azt, ami valamelyikük különvagyonába tartozik. Ez a jogszabály a házastársak egyenjogúságát célozta szolgálni, és biztosítani azt, hogy a felek eltérő jövedelmei ne okozzanak hátrányt egyik házastársnak sem, valamint ne lehessen kizárólag egyik félnek rendelkezni a közös vagyonba tartozó vagyontárgyakról. A Csjt. eredeti szabályai nem engedélyezték a szerződéssel való eltérést a vagyonjogi szabályoktól, ettől függetlenül rendkívül szűkszavúan foglalkozik ezzel a kérdéssel, csupán hat szakaszt áldoz a kérdés rendezésére.

A közös vagyon és a különvagyon közti éles elhatárolás nem tud megvalósulni a gyakorlatban, ezért szükséges volt ennek a helyzetnek is a megoldása. A Legfelsőbb Bíróság 5. számú irányelve fogalmazta meg például a közös vagyon védelmét, és a védelmének szem előtt tartását. Ezen irányelv több megoldása is beépült az 1974. évi I. tv.-be (első Csjt. novellába), de a gyakorlatban kialakult szabályok törvénybe foglalásán túl további elvekkel is kiegészítette a jogszabályt. Világosabbá tette a közös és különvagyon közti elhatárolást – személyes használatra szolgáló és szokásos mértékű vagyontárgyat különvagyonnak, a mindennapi életvitelt szolgáló, szokásos mértékű vagyontárgyakat 15 év házassági együttélés után közös vagyonnak tekinti –, megjelent törvényi szinten a méltányosság elve, házastársak lakáshasználatának szabályait is rendezte, s a vagyonok közti megtérítési igényt is szabályozta. Az első Csjt. novella lényegesen nem változtatott a vagyonjogi rendszeren, csak szükséges finomításokat végzett.

Ezt követően megfogalmazták az 1986. évi IV. tv.-t, azaz a második Csjt. novellát, ami egészen az Új Ptk. hatályba lépéséig hatályos állapotban volt. Lényeges változások kö-

vetkeztek be, engedélyezte a házassági vagyoni szerződés kötését a hatályba lépésétől kezdődően, a házastársaknak lehetőségük volt a vagyoni viszonyaikat a törvény szabályaitól eltérően rendezni. Jelentős változásokat hozott ez a törvénymódosítás, a korábban kógens szabályok diszpozitívvá váltak. Autonómiát biztosított a házasságkötőknek, bár a házassági vagyoni szerződés kötése széles körben nem terjedt el. Elvi változást jelentett a vagyoni rendszerben, de a gyakorlatban ez nem valósult meg.¹⁷

Az elmúlt évtizedekben jelentős változások következtek be, pl. a kétkeresős családmodell általánossá vált. Az új viszonyokhoz alkalmazkodni kellett a jogszabályoknak is, ezért megalkották az Új Polgári Törvénykönyvet, s annak IV. könyve (Családjog) részletesen szabályozza ezt a témakört, s beépíti az évtizedek alatt kialakult bírói gyakorlatot is. A házassági vagyoni szerződésre vonatkozó rendelkezéseket is részletesen tartalmazza, de ezek főként diszpozitív szabályok, vagyis a felek ettől a szerződésben eltérhetnek. Kööttség csak az alakiságra vonatkozóan van jelen. Az általa alkalmazott vagyoni rendszer a közszerzeményi, de ettől is szabadon eltérhetnek a házaspárak.

2.2. Házassági vagyoni rendszerek

A házassági vagyoni jog a korábban elmondottak szerint szabályozza a felek belső viszonyait, valamint a harmadik személyekkel szemben fennálló vagyoni viszonyokat, jogait, kötelezettségeiket a házasság fennállása alatt és annak megszűnése esetére. Ezekre a kérdésekre a különböző jogrendszerek különböző módon adnak választ. Ez alapján tudunk különbséget tenni az egyes vagyoni rendszerek között. A modern európai jogrendszerek főként a két szélsőség, vagyis a vagyoni elkülönítő és a vagyoni összesítő rendszer között elhelyezkedő, jellemzőit vegyítő, szerzeményi közösségi rendszert részesítik előnyben.

2.2.1. Vagyoni elkülönítő rendszer

A házasságkötéskor a felek tulajdonában már meglévő és a házasság időtartama alatt szerzett vagyoni külön vagyoni marad, ami felett az adott házastárs szabadon rendelkezik, szabadon kezeli, s a másik fél tartozásaiért sincs felelőssége. Ebben a rendszerben a há-

¹⁷ Kőrös András: A házassági vagyoni jog korszerűsítésének elvi kérdései, PJK, 2001/2., 3-18.o.

<http://ptk2013.hu/polgari-jogi-kodifikacio/koros-andras-a-hazassagi-vagyoni-jog-korszerusitesenek-elvi-kerdesei-pjk-20012-3-18-o/845>

zasságkötésnek nincsen lényeges vagyoni jogi hatása, kivéve, ha a felek házassági vagyoni jogi szerződésben eltérően rendelkeznek. A házastársak vagyoni függetlenséggel rendelkeznek egymás irányában. Előnye, hogy mindketten szabadon gazdálkodhatnak vagyonukkal, gyarapíthatják, s nincs kihatással rájuk a másik fél esetleges pazarlása, felelőtlensége. Hátránya viszont, hogy a házasság alapjába véve egy tartós kapcsolat, egy hosszú ideig fennálló életközösség, ahol a feleknek közös céljaik vannak, közösen élnek, nevelik gyermekeiket, közösen hozzák a döntéseiket s ezért a vagyongazdálkodás külön folytatása nehézkes. Még nagyobb negatívuma, hogy nem veszi figyelembe, ha az egyik házastársnak nincs munkaviszonya, hanem az otthoni teendőket látja el, vezeti a háztartást, neveli a gyerekeket, ami legalább olyannyira fontos feladat, mint a másik fél kereső tevékenysége, az anyagi feltételek biztosítása.

2.2.2. Vagyonösszesítő (teljes vagyonközösségi) rendszer

A házastársak minden vagyona, a házasságkötés előtt már megvolt, illetve a házasság alatt szerzett vagyon egy tömeggé válik. Ennek az a magyarázata, hogy ezen rendszer felfogása szerint a házasságnak jelentős vagyoni jogi hatásai vannak a házastársakra vonatkozóan, s az életközösség fennállása alatt a felek közösen munkálkodnak, s a szerzett vagyon is közös érdek, függetlenül attól, hogy kereső foglalkozást mindkét fél végez, vagy csak az egyikük. A vagyonösszesítő rendszer már elismeri a háztartás vezetésének, a gyermekek nevelésének a vagyoni értékét is, védi azt a házastársat, aki kevesebb jövedelemmel rendelkezik, szemben a vagyonelkülönítő rendszerrel. Ezt főleg azokban a társadalmakban használják, ahol a házasságot ténylegesen egy életfogytig tartó, tartós kapcsolatnak tartják, s nem kerül sor, vagy csak nagyon ritka esetben a vagyonközösség megszüntetésére. Itt már nem beszélhetünk teljes vagyoni függetlenségről, nincs lehetőség a közös vagyonnal való egyoldalú rendelkezésre.

2.2.3. Szerzeményi közösségi rendszer

Az előbb említett két rendszer között képez átmenetet, a modern jogállamokban leginkább alkalmazott forma. A közös vagyon csak a házasság alatt és visszterhesen szerzett vagyontárgyak tekintetében áll fenn, a házasságkötés előtt meglévő, illetve az együttélés során ingyenesen szerzett (ajándék vagy örökség) vagyon a házastársak külön vagyonát képezi. A magyar házassági vagyoni jog által is alkalmazott rendszer.

A szerzeményi közösségi rendszer körében két típust határozhatunk el aszerint, hogy a

megosztása értéktöbbleti elv vagy reálszerzés elve alapján történik.

- **Értéktöbbleti elven alapuló szerzeményi közösség:** a vagyonekülönítő rendszer elvéből indul ki. A házastársak a vagyoni függetlenségüket megőrzik, önállóak maradnak, szerzett vagyonukkal szabadon rendelkezhetnek a házasság fennállása alatt, viszont a házasság megszűnésekor a házaspár között vagyoni elszámolásra van szükség. Ez az elszámolás úgy történik, hogy a meglévő vagyomból az adósságokat és a különvagyonokat le kell vonni, s a fennmaradó részt a házastársak között meg kell osztani. Ha a számítást követően valamelyik házastársnál értéktöbblet van jelen, azt köteles pénzben vagy természetben a másik félnek kiadni.
- **Reálszerzésen alapuló közszerzeményi rendszer:** a vagyonösszesítő rendszeren alapul. Minden vagyon, amit a házastársak a házasság fennállása alatt együtt, vagy külön, de nem ingyenesen szereztek, közös tulajdonná válik. A házasságkötés előtt szerzett vagyon külön vagyon, s ide tartozik az életközösség alatt ingyenesen szerzett vagyontárgy is. A közös vagyon és a különvagyon elkülönülnek egymástól, s a teljes vagyonban alvagyont képeznek. A házastársak rendelkezésére háromféle alvagyon áll, a közös vagyon, valamint a férj és a feleség különvagyona. A vagyoni függetlenség az alvagyonok tekintetében megmarad, viszont a közös vagyonnal csak együttesen van rendelkezési joguk. Közös vagyon vétele áll fenn, vagyis a házastársak birtokában lévő vagyont közös vagyonnak kell tekinteni, mindaddig, míg az ellenkezőjét be nem bizonyítják. A közös vagyon terhére egyik fél által kötött ügyletekért a másik házastárs is felelős.

2.2.4 Nemzetközi kitekintés

Mint ahogy már említettem, a házasságnak személyi és vagyoni jogi hatásai is vannak. Az erre vonatkozó szabályokat körül kell határolni, s ezek az egyes jogrendszerekben elkülönülnek egymástól. Ennek megfelelően beszélhetünk a különböző vagyoni jogi rendszerekről. Természetesen egy ország nem csupán egyféle vagyoni jogi rendszert alkalmazhat, ismerhet el, akár a felek maguk is alakíthatják saját akaratuk szerint vagyoni viszonyaikat házassági vagyoni jogi szerződés segítségével. Vannak olyan országok is, ahol több rendszert elfogadnak, szabályoznak törvényi szinten, s a felek dönthetik el, hogy melyiket kívánják alkalmazni, rájuk melyik legyen irányadó. A választás nem teljes mértékben

szabad, hanem a törvényben felsorolt lehetőségek között lehetséges. Németországban már 1957 óta a szerzeményi közösségi rendszer a törvényesen elfogadott, azon belül is az értéktöbbleti elven alapuló, de a házastársaknak lehetősége van akár a vagyonekülönítő vagy a vagyonszthesítő rendszer szabályait követni. Ausztriában a törvényes rend a vagyonszthesítés, de szerződéssel itt is eltérhetnek. Hollandiában, Szlovéniában, Dániában is a reálszerzés elvén alapuló közszerzeményi rendszer a főszabály, de ezen országokban is lehetőség van a szerződéssel való eltérésre.

Amint látható, az európai országok jogrendszerei szívesen alkalmazzák a szerzeményi közösségi rendszert, ami ténylegesen a legpraktikusabb és leginkább emberbarát, de ezek általában nem kógens szabályok, hanem a diszpozitivitás a jellemző, vagyis a felek akaratára alapján a törvényekbe fektetett rendelkezésektől el lehet térni.¹⁸

¹⁸ Kőrös András: A házassági vagyonszthesítésének elvi kérdései, PJK, 2001/2., 3-18.o.
<http://ptk2013.hu/polgari-jogi-kodifikacio/koros-andras-a-hazassagi-vagyonjog-korszerusitesenek-elvi-kerdesei-pjk-20012-3-18-o/845>

3. Házastársi vagyontársaság

*„Igaz házasságban nem lehet én pénzem,
te pénzed. Csak mi pénzünk van.”
(Gyököcssy Endre)*

Szakdolgozatom következő nagy részében a házassági vagyoni jog jogszabályba foglalt rendelkezéseinek elemzésével foglalkozom a Csjt. és a 2014. március 15-től hatályba lépő új Ptk. szabályai alapján. Bemutatom, hogy a Csjt. mely szakaszaiban következett be változás, mely szabályokkal bővült az új Ptk. és ennek mi lehetett az oka.

A házasság megkötésével lényegesen megváltozik a felek vagyoni jogi helyzete. A házastársak önálló vagyoni jogi jogalanyok maradnak, hisz nem érvényesül a római jogban alkalmazott manusos házasság, vagyis amikor a nő teljes vagyona, mint jogi egész átszáll a férj tulajdonába. A házasság fennállása alatt házassági vagyontársaság keletkezik. A Csjt. 27. § (1) bekezdés megfogalmazza, hogy a *„házasság megkötésével a házastársak között a házassági életközösség idejére házastársi vagyontársaság keletkezik. Ennek megfelelően a házastársak osztatlan közös tulajdona mindaz, amit a házassági életközösség ideje alatt akár együttesen, akár külön-külön szereztek, kivéve azt, ami valamelyik házastárs különvagyonához tartozik”*.

A házassági vagyontársaság a közös tulajdon egy sajátos fajtája, miszerint a házassági életközösség fennállása alatt a felek által közösen, vagy külön-külön szerzett vagyontárgyak a házastársak osztatlan közös tulajdonát képezik. Természetesen ettől a felek házassági vagyoni jogi szerződéssel szabadon eltérhetnek. A Csjt. szabályai főszabályként érvényesülnek mindaddig, amíg a házaspár eltérő szabályokat határoznak meg a szerződésben.¹⁹

Ezen rendelkezést az új Ptk. lényegesen megváltoztatja. Főszabályként nem alkalmazza házassági vagyontársaság intézményét. A jogalkotó arra az elvre támaszkodik, hogy a házasság önkéntes alapon jön létre, s ezért a vagyoni jogi hatása is elsősorban a felek akaratára alapján álljon be. Tehát a házassági vagyoni jogi szerződés tartalma lesz az irányadó, melyben a felek kikötik, hogy mely vagyoni jogi rendszer lesz rájuk nézve hatályos. Ha a házastársak, illetve házaspár ezeket a kérdéseket nem rendezik a szerződésben, esetleg

¹⁹ Heinerné Barzó Tímea: Magyar polgári jog – Családjog, 2002, 32. o.

egyáltalán nem is kötnek ilyen jellegű szerződést, akkor a törvény alapján házassági vagyoni közösség jön létre, amely már 1953 óta a törvényes vagyoni jogi rendszer.²⁰

3.1. Házassági vagyoni közösség létrejöttének feltételei

A házassági vagyoni közösség létrejöttének két kötelező feltétele van, melyeknek egyidejűleg kell fennállnia. Szükséges a házassági kötelék és az életközösség fennállta. Bármelyik feltétel hiánya esetén nem jön létre a házassági vagyoni közösség.²¹ Ha a felek megkötötték a házasságot, de az életközösséget nem állították fel, vagyis nem az együttélés szándékával kötötték meg a házasságot, hanem egyéb indokkal – pl. házasságon kívüli gyermek családi jogállásának rendezése céljából - nem beszélhetünk a vagyoni közösség megalakulásáról. Úgyszintén nincs vagyoni közösség, ha a házastársak csupán együtt élnek (élettársak) és nem kötnek házasságot.²²

3.1.1. A házassági életközösség

Az bírói gyakorlat azt a vélelmet alakította ki, hogy a házasság létrejöttével az életközösség is létrejöttét is feltételezni kell. [BH 1992.398.]. Ennek hiányát annak a félnek kell bizonyítania, aki ezt a tényt vitatja. Törvény nem határozza meg, hogy mely feltételek fennállása esetén beszélhetünk életközösségről, de az idő során a gyakorlat ezt is kialakította. [BH 1988.358.] Alapját egyaránt családi és gazdasági jellemzők adják:

Gazdasági jellegű tények a közös lakásban való együttélés, a közös háztartás vezetése és a közös gazdálkodás, ami egy együttműködés során valósul meg a különböző anyagi és gazdasági célok elérése miatt.

Lélektani, erkölcsi jellegű tények közé sorolható a rendszeres nemi kapcsolat folytatása, a gyermekek közös nevelése, gondozása, más hozzátartozók ellátása, gondozása – megvalósulhat a közös háztartás keretében, vagy akár más módon is, például személyes segítségnyújtás formájában (favágás, fűnyírás, meleg étel biztosítása) -, és a házastársak személyes, belső viszonya tartozik ide.²³

²⁰ dr. Petrik Ferenc: Polgári jog –Kommentár a gyakorlat számára Negyedik könyv – Családjog, 2013, 66.o.

²¹ Jobbágyi 2000, 229. o.

²² Heinerné 2002, 33-34. o.

²³ Jobbágyi 2000, 229-230.o.

Ha valamely jellemző, illetve jellemzők a házastársak kapcsolatában nincsenek jelen, nem vezet egyből a házassági életközösség megszakadásához. Mindig figyelembe kell venni a hiány okát, hogy szándékosan áll fenn vagy kényszerűségből.

Példaként nézzük meg a közös lakásban együttélés hiányát. Ha az egyik fél valamely okból nem lakik együtt a másik házastárssal, ki kell vizsgálni, miért következett be ez a helyzet. A férj katonai szolgálatot tölt be, esetleg külföldön dolgozik, vagy éppen tartós kórházi kezelésre szorul, ezekben az esetekben nem beszélhetünk együttéléstről. Ettől függetlenül az életközösség nem szakad meg, hiszen a feleknek szándéka van az életközösség fenntartására, melyet magatartásukkal be is bizonyítanak személyes látogatás, levelezés vagy egyéb kapcsolattartás során.²⁴

A nemi kapcsolat megszakadásából sem következik egyértelműen az életközösség megszűnése [BH 1976.450.], az érzelmi elhidegülés, a közös háztartás és gazdasági együttműködés fennmaradása mellett [LB Pf.II.23.723/1997.]. A házasságon kívüli viszony folytatása sem eredményezi az életközösség megszűnését [BH 2009.181.], bár ezen esetekben is hiányzik valamely elem.

Természetesen csupán az együttélés nem jelent életközösséget, mivel lehetséges, hogy a szükség viszi rá a feleket a további együttélésre, mert nincs lehetőségük külön lakásba költözni anyagi okok miatt. Ebben az esetben nem beszélhetünk házassági életközösségről, hiába van jelen a közös lakásban való együttélés ténye.

3.1.2. Házasság előtti együttélés – vagyoni jogi rendelkezések időbeli hatálya

A Csjt. ezzel a kérdéssel nem foglalkozik, hisz megalkotása idejében a házasság előtti együttélés nem volt jellemző. Napjainkban nem ritka, hogy a párok a házasság megkötése előtt már hosszabb-rövidebb ideje közös háztartásban élnek. Az új Ptk. az eddig alkalmazott gyakorlatból két fontos körülményt emel törvényi szintre. Az egyik, hogy a házasság előtti együttélés beleolvad a házassági életközösségbe vagyoni jogi szempontból. Főszabályként úgy kell tekinteni, hogy a házassági életközösség már az élettársi kapcsolat létrejöttkor fennáll. A házasság felbontásakor a vagyoni jogi hatásokat is a tényleges életközösség megalakulásától kezdődően kell alkalmazni.²⁵

A házasságkötést megelőző élettársi kapcsolat alatt szerzett vagyon nem az élettársi kap-

²⁴ Heinerné 2002, 33-34.o.

²⁵ Jobbágyi 2000, 230. o.

csolatnál alkalmazott szerzési arány szerint oszlik, hanem egyenlő arányban illeti a feleket. A feleknek természetesen lehetőségük van házassági vagyoni jogi szerződésben a hatályosulás általános szabályaitól eltérni.²⁶

3.1.3. Együttélés átmeneti megszakadása

A másik fontos jogtétel, ami a bírói gyakorlatból bekerült az új Ptk.-ba, hogy az életközösség átmeneti megszakadása, nem vonja maga után automatikusan az életközösség és ezzel együtt a kikötött, vagy a törvényes vagyoni jogi rendszer megszűnését, nincs hatással annak folytonosságára.²⁷ Egy időszakos különélés után, ha a felek újra felállítják a házassági életközösséget, a folyamatosság is fennmarad. Ennek feltétele, hogy ne szűnjön meg a házassági kötelék. Ha a házassági kötelék megszűnt, már nincs lehetőség a házassági vagyoni jogi hatásainak feltámasztására. A házassági kötelék fennmaradása mellett és az életközösség átmeneti megszakadása esetén a felállított vagyoni jogi rendszer fennmarad abban az esetben, ha a házastársak a közös vagyont nem osztották meg.²⁸ Amennyiben az életközösség megszakadását követően vagyoni megosztásra is sor került, az életközösség újbóli felállítása esetén – a korábbi ítélkezési gyakorlattal ellentétben – nem válik automatikusan közös vagyonná a már megosztott és visszautalt közös vagyont.²⁹

3.1.4. Érvénytelen házasság vagyoni jogi hatásai

A Csjt.-hez hasonlóan az új Ptk. is rendelkezik a házasság érvénytelensége esetén alkalmazandó vagyoni jogi szabályokról. Az új Ptk. lényegében nem változtat a Csjt. 33.§ „Vélt házasság vagyoni jogi hatásai” cím alatt szereplő szabályozásán. Megtartja a rendelkezés lényegét, vagyis a jóhiszeműség lesz a döntő szempont, ez határozza meg, hogy ugyanazon joghatások fűződnek-e házassághoz, mint az érvényeshez, vagy nem. Ha mindkét fél jóhiszemű, úgy kell tekinteni, mintha a házasság érvényes lett volna. Ha csak az egyik fél jóhiszemű, ebben az esetben csak az ő kívánságára kell alkalmazni az említett rendelkezést. Akkor tekinthető a házastárs rosszhiszeműnek, ha a házasságkötés időpontjában tudott arról, hogy érvénytelenségi ok áll fenn, későbbi tudomásszerzés már nem befolyásolja a jóhiszeműséget.³⁰

²⁶ dr. Petrik 2013, 69-70. o.

²⁷ CSJK 4:35.§ (2) bekezdés

²⁸ Heinerné 2002, 34. o.

²⁹ dr. Petrik 2013, 71. o.

³⁰ CSJK 4:36. § (1)-(2)

Az új Ptk. tovább szélesíti és pontosítja erre a kérdéskörre vonatkozóan a Csjt. által meghatározottakat. Ha az érvénytelenségre csak az egyik házastárs halála után derül fény, a vagyoni jogi követeléseit jóhiszemű fél örököse érvényesítheti. Bevezetésre került egy hiteltelő-, illetve harmadik személy védelmét szolgáló szempont is, miszerint a jóhiszemű harmadik személlyel kötött ügylet hatályára a házasság érvénytelensége nem lehet hatással.³¹

3.2. Házastársi közös vagyon

A házastársi közös vagyon körét a Csjt. 27. § (1) bekezdése határozza meg: *„a házastársak osztatlan közös tulajdona mindaz, amit a házassági életközösség ideje alatt akár együttesen, akár külön-külön szereztek, kivéve azt, ami valamelyik házastárs különvagyónához tartozik”*.

A Csjt. nem foglalkozott azzal, hogy a vagyon nem azonos a tulajdonnal, mivel a vagyon az szélesebb körű fogalom, hisz magába foglalja a vagyoni értéket, jogokat, amit nem tulajdonként szereztek, illetve ide sorolandók a passzívák is.³² Egy nem régi bírósági döntés értelmében „a házaspár osztatlan közös tulajdonszerzése mindarra kiterjed, ami polgári jogi értelemben a vagyon fogalmi körébe vonható, tehát az aktív és a passzív elemek is” [BDT 2012/7.146.]. Ezen döntés azért volt nélkülözhetetlen, mert sok esetben nehézséget okozott a közös- és külön tartozások meghatározása a vagyonfelosztás során. Az új Ptk. 4:37§ (2) bekezdése már a Csjt.-vel ellentétben foglalkozik a közös vagyon passzív oldalával. Rendelkezik a közös vagyon terheiről és a közös tartozásokról.

További hiányosságként megemlíthető, hogy a Csjt. a közös vagyont osztatlanként határozza meg, de azt nem teszi hozzá, hogy egyenlő arányban illeti a feleket – bár az ítélkezési gyakorlat ezt figyelembe véve jár el. Ezt orvosolja az új Ptk., melyben már mindkét fogalom szerepel. Megmarad azon rendelkezés, miszerint nem tartoznak a közös vagyonba azok a vagyontárgyak melyek különvagyont alkotnak, kiegészítve még a terhekkal és tartozásokkal.³³

Ezek alapján állíthatjuk, hogy amit a házaspár az életközösség fennállása alatt szereztek

³¹ CSJK 4:36. § (3)-(4)

³² dr. Petrik 2013, 73.o.

³³ dr. Petrik 2013, 74. o.

és nem alkot különvagyon, az közös vagyonnak minősül.³⁴ Egyik jogszabály sem sorolja fel tételesen, hogy melyek ezek a vagyontárgyak, de a bírói gyakorlat ezt kialakította. E szerint a házastársak közös vagyonába a következőket sorolhatjuk:

- Közös vagyon mindaz, amit a házassági életközösség alatt a felek együtt szereztek. Ide tartozik **a házastárs mindenféle keresménye** – munkabér, jutalom, prémium, bármilyen munkaviszonyból származó jövedelem, pl. borraavaló – függetlenül attól, hogy mindkét fél folytat-e kereső foglalkozást, vagy nem, és ha igen, akkor ezek milyen arányban állnak egymással. Közös vagyonnak minősül minden olyan jövedelem, melyet a felek külön-külön szereztek.
- **Házastársak különvagyonának haszna, hozama** is közös vagyon, az életközösség fennállása alatt, ebből levonva a különvagyon fenntartásának, kezelésének költségeit. Csak a tiszta haszon képez közös vagyont, vagyis a ráfordítások levonása után fennmaradó rész. Pl. kamat, bérleti díj, termék, termény szaporulat.
- **Közös vagyon helyébe lépő érték** is közös vagyont alkot. Pl. a dolog ellopása esetén fizetett kártérítés, biztosítás összege.
- **Azon vagyontárgy, vagyoni érték, melyet a házastársak az életközösség fennállása során jogügylettel szereztek akár közösen, akár külön-külön**, közös vagyonnak minősül. Nem sorolhatjuk ide az ingyenes szerzést öröklés és ajándékozás jogcímén, mert az különvagyonnak minősül. Egyéb ingyenes szerzésből származó jövedelem, vagyon pl. lottónyeremény szintén közös vagyon. Ha a felek a visszatérhes jogügyletet közösen kötik meg, a közös szerzés egyértelműnek tekinthető, viszont gyakran a szerződéskötésnél csak az egyik fél vesz részt, ettől függetlenül mindkét fél a vagyon tulajdonosává válik, közös tulajdon keletkezik.
- Közös vagyont képez **az a különvagyon, melyet a felek a közös vagyonba utaltak**.
- **Szellemi alkotás díja** is közös vagyon. A feltalálót, szerzőt és más szellemi alkotást létrehozó személyt megillető díj tartozik ide, a házassági életközösség fennál-

³⁴ Heinerné 2002, 35. o.

lása esetén. Csak a díjat sorolhatjuk ide, magát az alkotást nem, az az alkotó különvagyonát képi. A díj közös vagyoni jellege az esedékességének függvénye. Közömbös az, hogy a szellemi alkotás mikor keletkezett. A díj akkor közös vagyon, ha az esedékessége az életközösség fennállása során áll fenn.

- A Csjt. 28. § (2) bekezdése alapján az *a különvagyonhoz tartozó tárgy, amely a mindennapi közös életvitelt szolgáló, valamint a szokásos mértékű berendezési és felszerelési tárgy helyébe lép, tizenöt évi házassági együttélés után* közös vagyonná válik, pl. hűtőszekrény, háztartási berendezés. Ebben az esetben figyelmen kívül kell hagyni, hogy a tárgy a házassági életközösség kezdetén vagy akár a 15 év elteltét követően került közös használatba.³⁵ Ezen az új Ptk. annyiban változtat, hogy a 15 év helyett ötévi házassági életközösség elegendő a közös vagyonná minősítéshez.³⁶
- Házastársak akaratától függően közös vagyonba kerülhetnek a *megelőző élettársi kapcsolat során szerzett vagyontárgyak*. Az élettársak vagyoni viszonyait a Csjt. nem rendezi, rájuk a Polgári Törvénykönyv szabályai az irányadók. Az élettársak esetén a szerzési arány az a szerzésben való közreműködés arányával egyenlő, vagyis itt nem alkalmazza a jog a fele-fele szerzésarányt, mint a házastársak esetén. Ez megvalósulhat házassági vagyoni jogi szerződés kötésével, vagy a bírói gyakorlat által alkalmazott ráutaló magatartással, miszerint az élettársi együttélés alatt szerzett vagyontárgyakat a házasság alatt is közösen használják, s ebben az esetben a házasság vagyoni jogi hatása az életközösség tényleges kezdetétől fogva fennáll.³⁷

Bírói gyakorlat további szempontokat határozott meg, melyek segítik a jogalkalmazást:

- Közös vagyonnak minősül a vadász házassági életközösség alatt szerzett trófeája. [BH 1980/6.214]
- Szintén közös vagyon az orvosnak hálából adott ajándék, ami kereső foglalkozásból származó vagyonnak minősül. [LB Pf. II. 20.418/1988/4.]
- A házastársak közös építkezése során létrehozott vagyon is közös vagyon függetlenül attól, hogy megtakarított közös pénzből vagy felvett kölcsönből fedezik.

³⁵ dr. Szeibert-Erdős Orsolya: Családi jog, 2006, 36-38.o.

³⁶ CSJK 4:38. § (3) bekezdés

³⁷ Csiky-Filó 1999, 91-92. o.

[BH 1992/3.177]

- A felek által vásárolt ingatlan tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba csak az egyikük nevére jegyezték be, a másik házastárs javára holtig tartó haszonélvezeti jog bejegyzésére kerülhet sor. [BH 1994/9.48]
- A házastársi közös vagyon vétele az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéssel szemben is érvényesül. [BH 1988/4.]

A bírói gyakorlat a jogalkalmazás során felmerült hiányosságokat hivatott rendezni, melyre a jogalkotó a jogalkotás pillanatában nem gondolt, vagy a társadalmi fejlődés eredményeként alakultak ki a hiányosságok, s ezért nem is gondolhatott. Egy törvényben nincs is lehetőség minden élethelyzetet rendezni, hiszen minden élethelyzet más, mindenhol más jellegű problémák merülnek fel, mindenhol más típusú és mennyiségű vagyontárgyak állnak a felek tulajdonában, de mégis vannak olyan esetek, vagyontárgyak, melyek hasonlóak, többször előfordulnak, szinte minden házasságban, s az egységes jogalkalmazás követelményének megvalósulása érdekében szükséges volt ezek egységes rendezése.

A házastársi közös vagyon a házastársak osztatlan közös tulajdona, az új Ptk. pedig törvénybe rögzít, a kialakult bírói gyakorlat alapján, hogy fele-fele arányban. A vagyonszösség a házasságkötéssel és az életközösség létrejöttével alakul meg, s az életközösség megszűnéséig tart. A Csjt. és az új Ptk. szabályai is a közös tulajdonnal kapcsolatosan diszpozitívak, tehát a felek házassági vagyoni szerződéssel a törvény rendelkezéseitől szabadon eltérhetnek.

3.3. Házastársi külön vagyon

A különvagyon körét a Csjt. és az új Ptk. is taxatív meghatározza. A Csjt. által felsorolt tételeket az új Ptk. pontosítja, illetve a bírói gyakorlat alapján bővíti, kiegészíti. Ezeken túl a felek rendelkezhetnek akár a közös vagyon különvagyonba, akár a különvagyon közös vagyonba utalásáról házassági vagyoni szerződés kötésével, vagy akár anélkül is, például egy régi családi örökség másik házastárs számára történő ajándékozásával.³⁸

Különvagyonnak minősül a Csjt. és az új Ptk. alapján egyaránt :

- Külön vagyon körébe tartozik a *házasságkötés előtt szerzett vagyontárgy*, mely

³⁸ Csiky-Filó 1999, 93. o.

lehet ingó vagy ingatlan dolog. Az életközösség kezdetét megelőzően meglévő vagyon az egyik házastárs kizárólagos tulajdonát képezi, ami tartalmazza mind az aktív, mind a passzív vagyont. Vannak esetek, amikor az életközösség létrejötte eltér a házasság megkötésének időpontjától. Ha az életközösség egy házasságkötés utáni időpontban jön létre, az minősül különvagyonnak, ami az életközösség tényleges kezdetekor már a házastárs tulajdonát alkotta. Ha együttélés előzte meg a házasságkötést, szintén az együttélés időpontja az irányadó.

- **Öröklés jogcímén szerzett vagyontárgy** a különvagyonat alkotja. Bármely öröklési jogcímen – öröklés, hagyomány, köteles rész, meghagyás, halál esetére szóló ajándékozás - szerzi meg a házastárs a vagyont, az a különvagyonát fogja alkotni, hiába beszélünk egy ingyenes jogügyletről. Ez az ajándékozással együtt kivételt képez a közös vagyon köre alól. Ebben az esetben az örökhagyó szándéka az elsődleges.
- **Ajándékozás jogcímén szerzett vagyontárgyat** is ebbe a körbe soroljuk. Figyelembe kell venni, hogy az ajándék közös ajándék, vagy kifejezetten az egyik házastárs részére történik az ajándékozás. A bírói gyakorlat úgy alakította ki, hogy a szülők által adott ajándékot a gyermek különvagyonának kell tekinteni, mindaddig, míg be nem bizonyítja a másik fél, hogy az ajándék közös ajándék volt. Ennek a gyakorlatnak az az alapja, hogy a szülők a saját gyermekük helyzetét kívánják javítani, s nem céljuk, hogy a házasság esetleges megszűnése esetén az ajándék fele a másik házastársat illesse. Az ajándéknak vannak speciális esetei, melyek esetén nem érvényesül a főszabály, s ezek a következők:
 - **Nászajándék:** főszabály szerint a házastársak közös vagyonát alkotja, kivéve, ha jellegéből, vagy az átadás körülményeiből adódóan arra lehet következtetni, hogy kifejezetten az egyik fél részére szánták, például egy női ékszer a feleség különvagyonát fogja alkotni.
 - **Menyasszonytáncnál kapott pénz és vagyontárgyak,** is a felek közös vagyonát alkotják, mivel annak rendeltetése, hogy az ifjú pár terheit könnyítse, vagyis ez mindkét házastárs részére szól.

- **Alkalmi ajándék** a megajándékozott házastárs különvagyonát képi. Személyes jellegű ajándék, akinek a személyéhez az alkalom fűződik - például házassági évforduló, diplomaszerzés - vagyis a megajándékozott különvagyonát képi. Ha nem személyes jellegű ajándékról beszélünk, hanem a házastársak a szülőktől kaptak például egy hűtőszekrényt, az már nem minősül külön vagyonnak.
- **Személyes használatra szolgáló vagyontárgy** amennyiben szokásos mértékű és mennyiségű, különvagyonnak tekintendő. Mindez csak a szokásos mérték és mennyiség határain belül áll fenn. Különvagyon az, ami tipikus egy háztartásban, pl. ruhaneműk, cipő, pénztárca. Attól, hogy a dolgot kifejezetten csak az egyik fél használja, nem válik különvagyonná. Ha az egyik fél szabadidejében zongorázik, a másik egyáltalán nem is használja, attól még a tárgy közös vagyont alkot, hisz a zongora már nem tekinthető szokásos mértékű dolognak. A foglalkozás gyakorlásához szükséges eszközök sem alkotnak külön vagyont, hisz nem tekinthetők személyes használatra szolgáló tárgynak. Egy orvosi műszer nem lesz különvagyon, hiába csak az egyik házastárs használja, de a vagyontársaság megszűntetésekor a bíróság neki ítéli a dolgot, viszont a másik házastársnak az értékét meg kell téríteni pénzben vagy természetben. Nem különvagyon azon dolog sem, ami személyes használatra szolgál, de a felek közös célból (pl. befektetés) vásároltak. A szokásos mértéket nem a közfelfogás alapján, hanem a házastársak jövedelmi, vagyoni helyzete szerint kell figyelembe venni.
- **Különvagyon értékén szerzett vagyontárgy** is különvagyon. Ide tartoznak az eredeti vagyon helyébe lépő – pl. elpusztulása miatt kapott kártérítés -, és az értékesítéséből származó pénzösszeg is.³⁹ Kivételként említhető meg a szokásos mértékű berendezési tárgy helyébe lépő vagyon 15 évi, az új Ptk. hatálybalépését követően 5 évi együttélés után, hisz ez közös vagyonná válik. A Családjogi Könyv annyival egészíti ki ezt a szabályt, hogy a különvagyon helyébe lépett értéket is ide sorolja.

Az új Ptk. Családjogi Könyve további elemeket sorol a különvagyon körébe:

- A Csjt. közös vagyonnak minősíti az életközösség fennállása alatt szellemi alkotást létrehozó fél esedékes díját, viszont az új Ptk. 4:38.§ (1) bekezdés c) pontja

³⁹ Heinerné 2002, 37-39. o.

egyértelművé teszi, hogy maga a szellemi alkotás különvagyonot képez.

- Ugyanezen szakasz d) pontja a bírói gyakorlatban gyakran előforduló tételt emeli törvényi erőre, miszerint a személyt ért sérelemért kapott bármiféle juttatás is a különvagyonot gazdagítja.

A bírói gyakorlat sajátos rendelkezéseket alakított ki a különvagyonnal kapcsolatosan:

- A vagyongyarapítás érdekében beruházott különvagyon a házassági életközösség megszűnése esetén el kell számolni. Ezen igényről csak határozott és kifejezett jognyilatkozattal lehet lemondani. [BH 1991/150.]
- Ingatlan vásárlása esetén közös szerzés vélelme érvényesül a felek között akkor is, ha a tulajdonjogot csak az egyik házastárs, a haszonélvezetet pedig a másik fél javára jegyezték be. [BH 1991/21.]
- A szülők által adott ajándék közös- vagy különvagyonba sorolásához, vagyis hogy a szülők közös ajándéknak szánták-e vagy csak a saját gyermekük részére adták az ajándékot, az ajándékozással elérni kívánt célt kell figyelembe venni. [BH 1990/19.]
- Kiskorú személyes használatra szolgáló tárgyait a házassági vagyonközösség megosztása során a bíróságnak figyelmen kívül kell hagynia, a jelentősebb vagyontárgyak értékelését pedig messzemenő méltányossággal kell eljárnia. [BH 1982/290.]
- A különvagyon azon szaporulata, mely a felhasznált különvagyon pótlásán felül keletkezik, a házastársak közös vagyonához tartozik. [BH 1981/408.]
- Az életközösség fennállása során a házaspár életfeltételeinek javítása céljából adott ajándék – beleértve a menyasszonytáncot – a közös vagyonba tartozik. a szülő vagy más rokon által adott jelentősebb értékű ajándék rendszerint az ő gyermeke, rokona részére szóló juttatásnak kell tekinteni. [PK 281. számú állásfoglalás]
- A nászajándékot nem lehet közös ajándéknak tekinteni abban az esetben, ha az ajándékozó nyilatkozatából, az ajándék jellegéből alaposan arra lehet következtetni, hogy kifejezetten az egyik félnek szánták. [PKT 4/1971.]
- A házastársi életközösség alatt létrehozott szellemi alkotás, így a képzőművészeti alkotás is az alkotó különvagyonát képezi, s csak az alkotás felhasználásáért járó esedékes ellenérték minősül közös vagyonnak. [BH 1976/11.500.]
- Baleset következtében kapott biztosítási összeg akkor tartozik a balesetet szenvedőnek.

dő fél különvagyonába, ha az testi fogyatékból, károsodásból eredő hátrányt hivatott pótolni. [BH 1976/4.159.]

- Személyes használatra szolgáló ékszer általában különvagyonot alkot. [LB.P.törv.II.21.478/1976.]

A házastárs különvagyonával a polgárjog szabályai szerint szabadon rendelkezhet. A másik házastárs beleegyezése nélkül szabadon elidegenítheti, megterheli.

4. Házastársak vagyoni jogai és kötelezettségei

Fontos annak a tisztázása, hogy a feleket milyen jogok illetik, kötelezettségek terhelik a házasság fennállása alatt egymással, illetve harmadik személyekkel szemben. Megválaszolendő kérdés, hogy hogyan alakul az adósságok sorsa, melyekért kell helyt állni a közös vagyonból, melyekért a különvagyonból, miként alakul a közös- és különvagyonnal összefüggésben a birtoklás és a rendelkezési jog.

4.1. Házastársak adósságai

A házastársak vagyona nem csak a pozitív elemeket tartalmazza, hanem magába foglalja a tartozásokat, kötelezettségeket is. Ezeket a tartozásokat, kötelezettségeket nevezi a szakirodalom adósságoknak. Különbséget kell tennünk hogy az adósság a házastársak közös vagyonát terheli vagy csak a különvagyonával tartozik valamelyik fél felelősséggel iránta.⁴⁰

4.1.1. Külön adósság

A Csjt. nem határozta meg a külön adósság körét. Erre a bírói gyakorlat által alkalmazott szempontok adtak megoldást, viszont az új Ptk. ezt a hiányosságot korrigálva szabályozza törvényi szinten ezt a kérdéskört. A különvagyon tartozásait a jogszabály két nagy csoportra bontja. Megkülönbözteti az életközösség megkezdése előtti, illetve az alatt keletkezett tartozásokat. Az első csoportnál a jogcím keletkezésének időpontja a meghatározó, vagyis az, hogy mikor keletkezett a tartozás, független annak esedékességétől. A 4:39.§ (2) bekezdése külön adósságnak minősíti a különvagyon terhét pl. egyik házastárs különvagyoni ingatlanát terhelő jelzálogjog, és a külön adósságnak minősülő tartozás is csak az egyik fél terhét képzí.

Az életközösség fennállása során létrejött tartozások főszabályként közös adósságnak minősülnek. A törvény ugyanezen szakaszának (3) bekezdésében ezen esetek kivételeit határozza meg, vagyis melyek azok az körülmények, amikor mégis a különvagyont terheli a tartozás. Ezen kérdéskör vizsgálatánál elsődleges szempont az, hogy az adósság közös- vagy a különvagyon érdekét szolgálta-e. A különvagyon megszerzésével, fenntartásával összefüggésben keletkezett kiadások a különvagyont terhelik, kivéve, ha ezt a vagyontárgyat a felek közösen használják. Szintén külön adósság a különvagyonra vonatkozó ren-

⁴⁰ Heinerné 2002, 41. o.

delkezésből eredő kötelezettségvállalás, egyik fél közös vagyont terhére, de a másik házastárs hozzájárulása nélkül ingyenesen vállalt tartozása, ill. azon tartozás, mely jogellenes és szándékos vagy súlyos gondatlanság miatt merült fel, s a másik házastárs gazdagodását meghaladja. Az enyhe gondatlanságból eredő, pl. közúti baleset során felmerülő kár nem alkot külön adósságot, hisz a házastársi kapcsolatban működik a szolidaritás elve, vagyis kölcsönös együttműködési és támogatási kötelezettsége áll fenn a feleknek.⁴¹

A külön adósság csak az egyik házastárs különvagyont érinti, a másik házastárs különvagyontal nem felel. Az érintett fél különvagyont és a közös vagyontból a rá eső részét terheli.

A bírói gyakorlat alapján nem tekinthető külön adósságnak az előző házasságból származó gyermek után fizetett tartásdíj. [BH 1966/4.4841] Ezzel szemben a házassági együttélés alatt idegen nővel történt nemi érintkezésből származó gyermek tartására a férj a különvagyontból köteles [P.törv.II.20.827/1981].

4.1.2. Közös adósság

Közös adósság körébe tartozik minden olyan adósság, ami nem külön adósság. Ennek körét tételesen sem a Csjt., sem az új Ptk. nem határozza meg. A bírói gyakorlat szerint közös adósság az életközösség során felmerült adósság, a házastársak kötelezettségvállalásain alapuló tartozás (pl. közösen felvett kölcsön), egyik fél által a közös vagyont terhére kötött ügylet, ha ahhoz a másik házastárs is hozzájárult, vagy a hozzájárulását vélelmezni kell, valamint a közös vagyont terhelő kötelezettségek, mint a közös vagyont megszerzési, fenntartási, kezelési költségei, a közös életvitel során felmerült kiadások, kötelezettségek.⁴²

4.2. Közös vagyontárgyak használata, kezelése

A különvagyont tárgyait a jogosult szabadon, a másik fél hozzájárulása nélkül használhatja, rendelkezhet vele. Ez nem érvényesül a közös vagyontba tartozó dolgok esetében, hisz ott ez a jog mindkét felet megilleti, amit gyakorolhatnak közösen és külön-külön is. Az erre vonatkozó rendelkezéseket a Csjt. 29. § (1) – (3) bekezdése tartalmazza. A törvény alapján minden dolgot a felek rendeltetésszerűen jogosultak használni, közösen, vagyis mindkét házastársnak egyformán lehetősége van rá. Ezen rendelkezés a házastársak

⁴¹ dr. Petrik 2013, 80-81. o.

⁴² Heinerné 2002., 41. o.

egyenjogúságára vezethető vissza. Házassági vagyoni szerződésben természetesen lehetőség van ettől is szabadon eltérni. A közös vagyontárgyak fenntartásához, kezeléséhez a felek elsősorban a közös vagyomból járulnak hozzá. Ha ez nem lenne elegendő, akkor a különvagyonukból arányosan kötelesek hozzájárulni. A hozzájárulás a különvagyon mennyiségének arányában történik.

Az új Ptk. annyiban bővíti ki ezt a rendelkezést, hogy a 4:42.§ (3) bekezdésében egyértelművé teszi, hogy ezek a szabályok csak az életközösség időtartamára vonatkoznak, megszűnésétől a vagyonmegosztásig terjedő időben a közös tulajdonra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

4.2.1. Foglalkozás gyakorlásához szükséges és az üzleti célú vagyon használata

Az új Ptk. vezette be ennek a kérdéskörnek a szabályozását, hisz a korábbi évtizedekben nem volt jellemző az üzleti gazdálkodás, ezért a Csjt. megalkotásakor nem volt szükséges ennek a kérdésnek a szabályozása. Az utóbbi időszakban egyre több házaspár legalább egyik tagja üzletember, vannak foglalkozások, melyek gyakorlásához nagyobb mértékű vagyonra van szükség, ezért időszerű volt ennek a kérdésnek törvényi szinten való rendezése.

A 4:42.§ közös vagyon használatára és kezelésére vonatkozó szabályai nem vonatkoznak az üzleti célú és a foglalkozás gyakorlásához szükséges vagyonra. Az 4:43.§ (1) bekezdése úgy határoz, hogy a közös vagyonba tartozó, foglalkozás gyakorlásához és az egyéni vállalkozói tevékenység folytatásához szükséges vagyontárgyak használata és kezelése azt illeti, aki a vállalkozó, ill. akinek a foglalkozásához szükséges, ha ehhez a másik fél hozzájárult. Hozzájárulásnak minősül az is, ha a másik félnek tudomása van a tevékenységről és azt nem kifogásolja.

A (2) bekezdés értelmében, ha az egyik fél egyéni cég, szervezet, gazdasági társaság tagja, részvényese, tagsági és részvényesi jogait önállóan jogosult gyakorolni, hozzájárulás nélkül, akkor is, ha az a közös vagyomból fedezték. Viszont rendszeres tájékoztatási kötelezettség áll fenn.

4.2.2. Költségek és kiadások viselése

A CSJK 4:44.§ szerint vagyontársasághoz tartozó dolgok fenntartásával, kezelésével járó költségeket, a közös háztartás költségeit, a felek, illetve gyermekeik megélhetéséhez és

felneveléséhez szükséges kiadásokat elsődlegesen a közös vagyonból kell fedezniük. Az erre vonatkozó szabályokat a Csjt. 29.§ (3) és a 32.§ (1)-(2) bekezdése tartalmazza. Ettől való lényegi eltérés az új Ptk.-ben nincs, csak némi kiegészítés történt, hisz a Csjt. a gyermekkel kapcsolatos kiadások viselését nem fogalmazta meg.

4.3. Rendelkezés a közös- és különvagyonról

A rendelkezés szabályairól a Csjt. 30. § (1)-(5) bekezdése foglalkozik. A törvény megfogalmazása szerint a közös vagyonról a vagyonszövetség fennállása alatt, illetve az életről megszűnésétől a vagyonszövetségig terjedő időszakban csak a házastársak közös egyetértésével lehet rendelkezni vagy bármely olyan vagyonszövégi rendelkezést tenni, ami nem a különvagyonhoz tartozik⁴³. A CSJK ettől eltérő módon szabályoz. Különböztet a vagyonszövetség fennállása alatt, és a megszűnéstől a vagyonszövetségig terjedő időszakban a feleket megillető rendelkezési jogot. A közös vagyonnal való rendelkezés történhet a házastársak által közösen, vagy külön-külön a másik fél hozzájárulásával. A törvény nem határoz arról, hogy a hozzájárulás milyen formában történjen, nincs alakszerűséghez kötve. Az ítélezési gyakorlat alapján bármely mód megfelelő, amellyel hozzájárulását nyilvánvalóvá teszi, pl. közreműködik, ügyletet tanúként aláírja, stb. A 4:45.§ (1) bekezdés szerint a házastárs önállóan még a közös vagyonból megillető hányadról sem rendelkezhet önállóan.⁴⁴

4.3.1. Hozzájárulás vélelme

A házastárs vagyonszövetség fennállása alatt kötött visszeres ügyleteit a másik fél hozzájárulásával kötött ügyletnek kell tekinteni, kivéve, ha az ügyletkötő harmadik személy tudott, vagy a körülményekből tudnia kellett volna róla, hogy a jogügylet elutasításra került a másik házastárs által.⁴⁵ Ezt a Csjt. 30.§ (2) által megfogalmazott rendelkezést az új Ptk. szinte azonos módon átveszi. A hozzájárulás vélelme kizárólag a visszeres ügyletek esetében áll fenn és az életről fennállása alatt. Ezen kitételek védik az ügyletben részt nem vevő fél érdekeit.

A vélelem megdöntésére abban az esetben kerülhet sor, ha kétséget kizáró módon bizonyítható, hogy a harmadik fél tudott, vagy kellő gondossággal tudnia kellett arról, hogy a

⁴³ Jobbágyi 2000, 232. o.

⁴⁴ dr. Petrik 2013, 87-88. o.

⁴⁵ Heinerné 2002, 42. o.

másik házastárs nem járult hozzá az ügyletnek. [EBH 2005.1311-I.]

Az ítélezési gyakorlat alapján a harmadik személynek abban az esetben kell tudnia a hozzájárulás hiányáról, ha egyértelműen látszik, hogy ellentétes az ügylet a házastársak közös érdekével. [BH 1996.98.]

A CSJK fenntartja azt a rendelkezést is, hogy a mindennapi élet szükségleteinek kielégítése érdekében kötött szerződésre vonatkozóan csak akkor lehet a hozzájárulás hiányára hivatkozni, ha annak megkötése ellen a házaspár kifejezetten tiltakozott. A törvény kiterjeszti ezt a rendelkezést a foglalkozás gyakorlásával kapcsolatban felmerült ügyletekre is.

4.3.2. Házastársi vagyontársaság megszűnése és a vagyonmegosztás közti időszak jellemzői

A Csjt. e periódus szabályozását nem választotta külön az életközösség alatt gyakorolható rendelkezési jogtól. Ún. függő jogi helyzet áll fenn, vagyis elméletileg a felek semmit nem tehetnek a közös vagyontárgyakkal önállóan, nem sérthetik, korlátozhatják egymás érdekeit. Ezen merev szabályozást próbálja enyhíteni és életszerűbbé tenni a CSJK által bevezetett változtatás. A 4:47.§ (1) a) - d) pontja engedélyezi a hozzájárulás nélküli rendelkezést a foglalkozás, egyéni vállalkozói tevékenység során használt és ezek céljára lekötött vagyontárgyakkal, a közös egyetértéssel kizárólagosan egyik fél birtokába került dolgokkal kapcsolatban és a közös vagyon megóvása érdekében.⁴⁶

4.3.3. Közös lakásra és a társasági vagyonra vonatkozó szabályok

A CSJK erre vonatkozóan az általánosnál szigorúbb szabályokat vezet be. Ezek vonatkozásában sem a vagyontársaság fennállása alatt, sem a megszűnéstől a vagyonmegosztásig terjedő időszakban nincs lehetőség egyoldalú rendelkezésre. Ennek indoka az otthonul szolgáló lakás megóvása, ill. annak megelőzése, hogy a közös vagyon egy része egyoldalú cselekménnyel valamely fél egyéni vállalkozása, esetleg gazdasági társaság, szövetkezet vagyonává váljon a másik fél hozzájárulása nélkül, s elessen az őt jogosan megillető vagyonrészről.⁴⁷

4.4. Házastársak egymás közti és harmadik személlyel való vagyoni viszonyai

A házasság fennállása során a házaspár feleknek számos ügylete keletkezik egymással és harmadik személlyel szemben is. Különbséget kell tennünk, hogy ezen ügyletek ingyene-

⁴⁶ dr. Petrik 2013, 90-91. o.

⁴⁷ dr. Petrik 2013, 91. o.

sek vagy visszterhesek, hiszen más-más joghatások fűződnek hozzá. Aszerint is különbözőségeket állapíthatunk meg, hogy a házastársak együtt kötik meg az ügyletet a harmadik személlyel, csak az egyik fél köti, de a másik hozzájárul, esetleg vélelmezhető a hozzájárulása, vagy egyáltalán nem is járult hozzá a szerződés megkötéséhez. Ezekben az esetekben más és más a vagyoni felelősség áll fenn a szerződés teljesítéséért.

4.4.1. Ingyenes ügyletek

Ingyenes ügyletek csak abban az esetben hatályosulnak, ha a felek közös egyetértésével keletkezett. Nincs lehetőség vélelmezni a hozzájárulást, annak tényleges bekövetkeztére van szükség. A hozzájárulásnak nincsenek alaki kötöttségei, lehet akár szóban, írásban vagy ráutaló magatartással is megadni. Mivel az ingyenes ügylet mindkét fél közös beleegyezésével, hozzájárulásával jön létre, ezért a vagyoni felelősség is egyformán terheli mindkettőjüket.

4.4.2. Visszterhes ügyletek

A házastársak által közösen kötött ügyletek során a szerződéskötésben mindkét fél részt vesz, s közösen, mind házastársak vállalnak a teljesítésre kötelezettséget. Ebből adódóan mindkét fél különvagyonával és a közös vagyomból rájuk eső résszel felelnek.

A közös egyetértéssel kötött ügylet során - vagyis amikor egyik fél vesz részt a szerződéskötésben, a másik pedig hozzájárul – az ügyletkötő házastárs felelőssége teljes, felel különvagyonával és a közös vagyomból rá eső hányaddal, míg az egyetértő fél kizárólag a közös vagyomból rá eső rész erejéig felel.⁴⁸ A CSJK annyiban végez pontosítást, hogy a hozzájáruló fél a tartozás esedékességekor ráeső vagyoni hányad erejéig felel. A hozzájárulás bármely alakban megvalósítható, szóban, írásban és ráutaló magatartással is. A hozzájárulás nem tekinthető úgy, mintha a másik fél is részt vett volna a szerződés megkötésében. Tehát különbséget kell tennünk a közösen kötött és a közös egyetértéssel kötött ügyletek között.

Házastárs hozzájárulása nélkül kötött ügylet során az ügyletkötő házastárs teljes vagyonával köteles helytállni, míg a másik fél semmiféle felelősséggel nem tartozik az ügylettel kapcsolatban. A CSJK 4:50.§-a a bírói gyakorlatban alkalmazottak alapján kimondja,

⁴⁸ Heinerné 2002, 42-44. o.

hogy a házastárs hozzájárulása nélkül kötött szerződés hatálytalan rá nézve abban az esetben, ha a szerző fél rosszhiszemű volt, vagy ebből ingyenes előnye származott. A házastárs és hozzátartozója közti ügylet esetén a rosszhiszeműség és ingyenesség vélelme áll fenn.

Jogalap nélküli gazdagodás szabályait kell alkalmazni harmadik személlyel szemben akkor, ha a fél a házastársának szerződéskötése miatt gazdagodott. Főszabály szerint, ha csupán az egyik fél a kötelezett - pl. bűncselekménnyel okozott kárért való felelősségvállalás – a másik házastárs ezért nem felel. Kivétel az az eset, mikor a jogellenes magatartás következtében a részt nem vevő házastárs gazdagodása is bekövetkezett. Ekkor ő is köteles helytállni független attól, hogy a tartozásért egyéb esetben nem felelne.⁴⁹

4.4.3. Házastársak egymás közti ügyletei

A házasfelek nem csak harmadik személlyel köthetnek vagyoni jellegű ügyleteket, hanem egymással szemben is. Ezen szerződések többfélék lehetnek, akár tisztán polgári jogiak, mint adásvétel, ajándék, akár házassági vagyoni jogi jellegűek, mint a házassági vagyoni jogi szerződés. Közokiratba, vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokirati formába kell önteni, minden egyéb egymással kötött szerződésre is ezen szabályok vonatkoznak. Nincs szükség azonban az alaki feltételek alkalmazására ingó dolog ajándékozása esetén, ha az dolog átadása már megtörtént.⁵⁰ Ezen szabályozás már a Csjt.-ben is szerepelt, s a jogalkotó az új Ptk. szövegébe is átemelte.

⁴⁹ dr. Petrik 2013, 94. o.

⁵⁰ Heinerné 2002, 44-46. o.

5. A házasság felbontásának vagyoni jellegű jogkövetkezményei

*„Mi törjük el, repesztjük ketté, mi egyedül és mi magunk
azt, ami egy és oszthatatlan.”
(Pilinszky János)*

5.1. A házastársi vagyontársaság megszűnése

Az eddig alkalmazott szabályozást a CSJK is fenntartotta. Ha bármely okból megszűnik az életközösség, azzal egyidejűleg a vagyontársaság is megszűnik. Ennek értelmében megállapíthatjuk, hogy a vagyontársaság megszűnése nem a házasság felbontásához kapcsolódik, elég csupán az életközösség megszűnése.⁵¹

A CSJK 4:53.§-a alapján megszűnik a vagyontársaság, ha házassági vagyoni szerződésben a vagyontársaságot a jövőre nézve kizárják, bármely fél kérésére a bíróság is megszüntetheti, s leggyakrabban az életközösség véget értevel szűnik meg.

5.1.2. Az életközösség megszűnése

Az életközösség megszűnése esetén a törvény erejénél fogva a házastársi vagyontársaság is megszűnik. Ez számos jogkövetkezménnyel jár, így megszűnik a közös vagyontársaság vétele, a szerzett vagyontárgy kizárólag a szerző fél tulajdonába kerül. Nem beszélhetünk többé közös adósságról, a kötelezettség csak azt a felet terheli, aki azt vállalta, egyik fél sem felel a másik által kötött visszterhes ügyletekért. Megszűnik a házassági vagyoni szerződés hatálya, s végül bármelyik házastárs kérheti a közös vagyontársaság megosztását.⁵²

Gyakori, hogy a felek az életközösséget hosszabb-rövidebb időre megszakítják, majd ismét helyreállítják, és ez idő alatt nem bontják fel a házasságukat. Az életközösség átmeneti megszűnése nem vonja maga után a törvényes vagy a szerződésben meghatározott vagyoni rendszer megszűnését. Ebben az esetben az életközösséget folyamatosnak és egységesnek kell tekinteni, feltéve, ha a közös vagyont nem osztották meg. Ekkor az egyes különélések alatt szerzett vagyontárgyak a közös vagyontársaságba kerülnek. Ha a felek a közös vagyont szerződéssel megosztották, akkor már nem tekinthető folyamatosnak és egységesnek az életközösség, a visszavitt közös vagyontárgyak tekintetében azt kell vé-

⁵¹ Heinerné 2002, 57. o.

⁵² Jobbágyi 2000, 317. o.

lelmezni, hogy azt visszautalták a közös vagyona. Természetesen ez csak egy vélelem, amit meg lehet dönteni.⁵³

5.1.3. Vagyonközösség megszüntetése az életközösség fennállása alatt

A bíróság bármely fél kérelmére még a házassági életközösség időtartama alatt megszünteti a házasságot indokolt esetben. Az új Ptk. ezt a rendelkezését a Csjt. által megfogalmazott „fontos okból” történő megszüntetést vette át, s tartja fenn továbbra is. A Csjt. nemperes eljárás keretében határozta meg azt, hogy mely vagyontárgyak tartoznak a közös-, és különvagyonba, s ez alapján került sor a vagyonmegosztásra. A CSJK nem szabályozza, hogy ezt peres- esetleg nemperes eljárás keretében rendezzék. A Csjt. nem fogalmazza meg, hogy mi a fontos ok, annak elbírálását a gyakorlatra bízva, ezzel szemben a CSJK példálózva sorolja fel, hogy miket tekint indokolt esetnek. Ennek jogkövetkezménye az, hogy innentől kezdődően teljes vagyon elkülönítés szabályai érvényesülnek. A vagyonmegosztás ezen típusa a gyakorlatban ritkán fordul elő, hisz ha fontos ok áll fenn, - pl. alkoholprobléma, pazarló életmód -, a kapcsolat már annyira megromlik, hogy az életközösség megszűnik, ami a vagyonközösség megszűnését is maga után vonja.⁵⁴

Ha az életközösség fennállása alatt az ok - mi alapján a vagyonközösség bíróság által megszüntetésre került – megszűnt, a vagyonközösség nem áll automatikusan helyre, s nincs arra sem mód, hogy a felek ezt a jövőre nézve helyreállítsák. Erre csak a bíróságnak van lehetősége azzal a feltétellel, hogy mindazokat értesítenie kell, akik a megszüntető határozatról értesültek.⁵⁵

5.2. A közös vagyon megosztása

A megosztásra vonatkozó igény a vagyonközösség megszűnésével nyílik meg, a CSJK rendelkezései szerint az egyik fél halála esetén annak örököseit is megilleti, ha korábban a vagyonmegosztásra nem került sor. Mindez úgy zajlik, mintha maguk a házastársak között menne végbe. [BH 1984.105.]

A közös vagyon megosztása a vagyonközösséghez tartozó vagyontárgyak elosztása mellett jelenti még az alvagyonok közti megtérítési igények rendezését is.

⁵³ Csiky-Filó 1999, 92. o.

⁵⁴ dr. Szeibert-Erdős 2006, 49. o.

⁵⁵ dr. Petrik 2013, 98. o.

5.2.1. Közös vagyon szerződéses megosztása

A Csjt. által előírt alakisági követelményeket (közokirat vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokirat) a CSJK is fenntartja a szerződéses vagyonmegosztás vonatkozásában annyi változtatással, hogy az alakiság nem csak az életközösség alatt, hanem megszűnése után kötött szerződésekre is egyaránt vonatkozik. Egyedül a közös vagyonba tartozó ingóságok tekintetében lehet a követelmények alól kitérni, s csak akkor, ha a birtokba vétel már megtörtént. Ha a közös vagyon kizárólag ingóságokból áll, s azokat már meg is osztották és birtokba adták, akkor a szerződésbe csak azt kell foglalni, hogy egymással szemben követelésük nem áll fenn.⁵⁶

Az érvényes szerződés jogkövetkezménye, hogy attól egyoldalúan egyik házastárs sem térhet el. [BH 1997.338.] A benne foglaltak már nem képezhetik vita tárgyát. Ha valamilyik fél a szerződésnek nem tesz eleget, kötelezhető a vállalt szolgáltatás teljesítésére.

A Csjt. hatálya alatt kötött **3. sz. melléklet**ben feltüntetett házassági vagyonközösség megszüntetéséről szóló szerződés segítségével bemutatom, hogy a gyakorlatban milyen tartalmi elemek fordulhatnak elő egy ilyen típusú szerződésben.

A szerződés általános tartalmi követelményeinek megfelelően kötelező elemként szerepel a felek megjelölése – ebben az esetben közös vagyont megszüntető fél I. és közös vagyont megszüntető fél II. – személyes adataik és lakcímük, érvényességi kellék az ügyvéd által való ellenjegyzés és a felek által való aláírás is. Meghatározásra került a házasságkötés helye és pontos időpontja, valamint a házasságnak az illetékes Járásbíróság felbontó ítéletének száma, kelte és jogerőre emelkedésének időpontja.

Ezt követően tartalmazza a házassági vagyonközösség fennállása alatt keletkezett ingóságok sorsát. Ezeket egyezség útján, természetben, fele-fele arányban osztották meg, és feltüntették azt is, hogy az ingóságok tekintetében egymással szemben követelésük nem áll fenn.

Rendelkeztek a meglévő ingatlanaikról is. Az ingatlanokat azonosítható módon kell megjelölni (helység, fekvés, helyrajzi szám, művelési ág, terület, ha van, akkor utca, házszám, tulajdoni arány, valamint az ingatlant terhelő jogok, tények). Minden meglévő ingatlant fel kell tüntetni. Ebben az esetben két ingatlana van a feleknek, az egyik vonatkozásában az ingatlan-nyilvántartásban $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban szerepelnek tulajdonosként, a másik viszont

⁵⁶ Jobbágyi 2000, 318. o.

csak a férj tulajdonát képi a bejegyzés szerint. A felek kijelentették a szerződésben, hogy mivel a házasság fennállása alatt ezt az ingatlant is közösen szerezték, ezért a valóságban szintén $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányú közös tulajdon.

Az aktívák mellett a passzívákat is meg kell jelölni, az azokról való rendelkezés is szükséges. A terheket fel kell tüntetni és meghatározni, hogy azokat a továbbiakban hogyan viselik. Mindezek után egy összegzésre került sor, melyben kimutatták, hogy mennyi az ingatlanok összértéke, és a teher összege. Pontosan meg kell határozni, hogy miként történik a megosztás mind a vagyon, mind a teher tekintetében. Ebben a jogesetben az ingatlanok természetben való megosztásában állapodtak meg, mindkét fél 1/1 arányban tulajdont szerzett. A férj a családi ház tulajdonosa lett, s átvállalta a hozzá tartozó terhet, míg a feleség tulajdonát a szövetkezeti lakás képi. Mivel a családi ház tekintetében jelzálogjog illeti a bankot, s ennek közösen voltak a kötelezettjei, kérték a kölcsönszerződés módosítását a tulajdonos változás miatt, s a feleség mentesítését a kötelezettség teljesítés alól.

Kijelentették, hogy egymással szemben semminemű követelésük nem áll fenn, s a vagyonközösséget megszüntetik.

Lefektették, hogy a birtokbavétel megtörtént, ennek tényleges időpontját is feltüntették. Az ingatlanok miatt szükséges az ingatlan-nyilvántartási kérdésekről való rendelkezés is. Végül az állampolgárság mellett, az illetékfizetési és személyi jövedelemadó fizetési kötelezettségről való kioktatás is tartalmi elemként szerepelt.

A szerződés tartalmára vonatkozóan nincsenek szigorú előírások, a felek döntenek el, hogy mit kívánnak benne rendezni. Ha lehetőség van rá, szerencsésebb a természetben való megosztás, de akár pénzben, vagy vegyesen is történhet a vagyonmegosztás, ez a felek döntésére van bízva. A szerződés a felek közös akaratával jön létre, ennek következtében rájuk nézve kötelező, ettől érvényesen eltérni nem lehet.

5.2.2. Vagyonmegosztás bírói ítélettel

Bármelyik házastársnak jogában áll a bírósághoz fordulni a vagyonközösség megosztása iránt, ha nem tudtak, vagy nem akarnak közös megállapodást kötni. A keresetindításnak nem feltétele a házasság felbontása, csak az életközösség megszakadása. A bíróság döntésének a közös vagyon egészére ki kell terjednie, nem lehet egyes tételek iránt pert indítani. A bíróság hivatalból állapítja meg, hogy mi tartozik a közös- és különvagyonba.⁵⁷

⁵⁷ dr. Szeibert-Erdős 2006, 51-52. o.

Amennyiben a felek kötöttek a közös vagyon megszüntetésére irányuló szerződést, de az érvénytelen, akkor azt figyelmen kívül hagyva dönt a bíróság a megosztásról.

A közös vagyon bíróság által való megosztása rendkívül hosszadalmas, ezért célszerűbb a feleknek közösen megállapodni. Az ügyvédi gyakorlatban is az alakult ki, hogy igyekeznek a házastársakat a szerződéses vagyonmegosztásról meggyőzni, hisz ezzel pénz és idő takarítható meg.

Nagy szerepe van az ügyvéd kreativitásának a per kimenetelében, mivel rajta múlik, hogy milyen bizonyítási indítványokkal tudja feltárni a vitatott közös vagyont. Szabad bizonyítás van, ezért minden felhasználható, ami arra alkalmas, pl. okiratok, tárgyi bizonyítékok, tanúmeghallgatás, stb. A házassági vagyontársaság megszüntetésére irányuló per lefolytatása megegyezik bármely más típusú perben való bírósági eljárással. A per keresettel indul, ezzel szemben az ellenérdekű fél ellenkérelemmel élhet, melyre mintaként szerepel az **5. sz. melléklet**ben megjelölt irat. A felek a per folyamán szabadon nyilatkozhatnak (pl. **7-8. sz. melléklet**), egyéb okiratot csatolhatnak (pl. **4. sz. melléklet**), részjogerő megállapítását kérhetik (pl. **6. sz. melléklet**). A házassági vagyoni jogi perekben is lehetséges részítélet hozatala, főként az ingatlanokkal kapcsolatban, erre vonatkozó kérelem-minta a **9. sz. melléklet**ben található.

A perekben a gyakorlat alapján legnehezebb az „elvarázsolt” vagyontárgyaknak a láthatóvá tétele. Tipikus, hogy az egyik házastárs tanúkkal igazolja egy vagyontárgy létezését, a másik ugyanannyi tanúval bizonyítja, hogy az mégsem létezik. Mindenképpen célszerű a peren kívüli egyezségkötés, de ha az nem lehetséges, akkor a peres eljárással párhuzamos, folyamatos peren kívüli egyezkedés segíti a per mihamarabbi lezárását.

„Minden családjogi ügyre igaz, hogy jobb egy rossz kompromisszum most, mint évek múlva egy végrehajthatatlan pernyertes ítélet.”⁵⁸

5.3. A közös vagyon megosztásának folyamata és szempontjai

Az életközösség fennállása során az alvagyonok gyakran keverednek, s **megtérítési igény** keletkezik. A Csjt. 31.§ (2) bekezdése alapján lehet követelni azon költségek megtérítését,

⁵⁸ dr. Illés Blanka 2011, A bontóperek vagyoni jogi kérdései, Ügyvédek Lapja 2011/3. szám, 48. o.

melyet a házastárs a különvagyonából a közös vagyona, illetve azt, amit a közös vagyona-
ból a különvagyonra fordítottak. A megtérítésnél az értékelkedés mértékét kell figye-
lembe venni. A CSJK ezen rendelkezéseket pontosítja, kibővíti. A bírói gyakorlatban
felmerült jogelvek egy részét beépíti a törvénybe. A 4:58.§ az *egységes rendezés* elvét
vezeti be, vagyis valamennyi igényt számba kell venni. A teljes körű rendezés megvalósí-
tását segíti elő a *vagyommérleg* felállítása.

Figyelembe kell venni, hogy mely vagyontárgyak voltak az életközösség megszűnésekor
a közös vagyona, melyek kerültek egyik és másik fél birtokába, s külön kell választani a
közös- és különvagyon körét. Közös vagyona tartozik mindaz, ami az életközösség meg-
szakadásakor a felek tulajdonában volt. Az értéküket az ekkor fennálló állapotuk és az
értékviszonyok alapján kell megállapítani. Ha a közös vagyon megosztásáig terjedő idő-
szakig az érték megváltozott, meg kell vizsgálni, hogy melyik fél magatartására vezethető
vissza. Ha kizárólagosan egyik fél használatában állt, akkor az érték növekedés és csök-
kenés is az adott házastárs terhe, illetve haszna. Ha mindkét fél magatartásának követ-
kezménye az értékváltozás, akkor a megosztáskori értéket kell figyelembe venni.⁵⁹ A
Csjt. az érték megállapítására nem tartalmazott szabályt, az említett ítélkezési gyakorlat
alapján történtek a döntések.

A Csjt. ugyanezen szakasz (2) és (4) bekezdése meghatározza, hogy mely esetekben nincs
helye a megtérítésnek. Ilyen eset, ha a kiadás a lemondás szándékával történt, vagyis a
felek magatartásából és a körülményekből erre lehet következtetni. Ezt a szabályozást a
CSJK továbbra is fenntartja, s a lemondás ezt követően sincs alakszerűséghez kötve. Ak-
kor áll fenn, ha a kiadás a közös családi élet és a háztartás ésszerű, gazdaságos működése
érdekében történt. Ha közös életvitel során használták fel a felek a különvagyon, akkor
csak különösen indokolt esetben van helye a megtérítésnek, pl. méltánytalanság esetén –
pl. egyik fél különvagyonát felélték, a másiké hiánytalan. Ha nem áll a felek rendelkezé-
sére közös- és különvagyon, abban az esetben nincs helye megtérítésnek, hisz nincs miből
teljesíteni.

A vagyonmegosztásnak a közös vagyon valamennyi vagyontárgyára ki kell terjednie.
Ennek lehetőleg természetben kell megvalósulnia, ha erre nincs lehetőség, akkor pénzbeli

⁵⁹ Csiky-Filó 1999, 102-110. o.

megtérítésre kerül sor. A CSJK a Csjt.-vel és a bírói gyakorlattal egyezően fenntartja ezt a rendelkezést. A megosztás során elsődlegesen a felek egybehangzó akaratnyilvánítására kell figyelemmel lenni, az arányosság és az egyenlőség követelményeinek teljesülése mellett. Ügyelni kell arra is, hogy mindkét házastárs azokat a dolgokat kapja meg, amelyekre valóban szüksége van, akár életkörülményei, akár a foglalkozása miatt⁶⁰. A másik fél tulajdonába csak nagyon kivételes esetben kerülhetnek a foglalkozás gyakorlásához szükséges vagyontárgyak. További speciális rendelkezés, a gazdasági társaságba bevitt közös vagyon megosztása. Ha az egyik fél vagyoni hozzájárulását a közös vagyonból fedezték, akkor a másik házastárs csak a társasági jogok átruházására vonatkozó szabályok szerint szerezhethet tulajdont⁶¹. A Csjt. 31.§ (5) bekezdése értelmében alkalmazni kell a méltányosság követelményét a megosztáskor, ami azt jelenti, hogy a jogszabályban foglaltakat mindig az egyénre, az egyedi esetre nézve kell alkalmazni. A CSJK ebben a körben nem rendelkezik a méltányosságról, de alapelvi szinten megjelenik, tehát az egész törvényt áthatja a méltányosság elve.

A vagyonközösséghez tartozó vagyoni értékű jogok és követelések megosztásának szempontjairól is rendelkezni kellett. Ennek módját az adott jogra, követelésre vonatkozó jogszabályi rendelkezések határozzák meg.

Nem csak az aktívák, hanem a tartozások szétosztásának szabályozása is szükséges. Erről maguk a felek szerződésben, ill. a bíróság ítéletével hozhat döntést. Ahhoz, hogy a tartozások megosztása a jogosulttal szemben is hatályos legyen, az szükséges, hogy a jogosulttal is megállapodjanak, ellenkező esetben ez csak teljesítésátvállalásnak tekintendő.

A bírói gyakorlat a jogszabályi rendelkezésből fakadó hiányosságokat és felmerülő problémákat orvosolja a következők szerint:

- A közös tulajdon megszüntetése érdekében kötött egyezséget a bíróság csak abban az esetben fogadja el és hagyja jóvá, ha az végrehajtható. Végrehajthatatlan abban az esetben, ha a felek abban állapodnak meg, hogy eladják a közös tulajdonú ingatlanukat és a vételárat megosztják. [BH 1983/3. sz. 120.]
- Közös vagyon megosztására csak értékelés és vagyonmérleg felállítás esetén van lehetőség. [BH 1977/11. sz. 494.]
- Az életközösség megszűnését követő időszakban a kizárólag egyik fél által hasz-

⁶⁰ Jobbágyi 2000, 318-320. o.

⁶¹ dr. Petrik 2013, 107. o.

nált vagyontárgyakat neki kell ítélni. [Pfv. II.21.680/1994. sz.]

- A közös vagyonba tartozó, egyik házastárs szakmai tevékenységéhez fűződő dolgot általában az adott foglalkozású a félnek a tulajdonába kell adni. [Legf.Bír.Pfv.II.22.330/1993. sz.]
- Az egyik fél egyéni vállalkozásban használt közös tulajdonban lévő vagyontárgyat a megosztás során a vállalkozó félnek kell ítélni. [Pfv.II.21.449/1995. sz.]
- Ha nem bizonyítható, hogy az életközösség megszűnése időpontjában az adott vagyontárgy kinek a birtokában volt, nem kell a vagyonmérlegben szerepeltetni. [Pfv.II.22.688/1995. sz.]
- A vagyonmegosztás során a bíróságnak gondoskodnia kell arról, hogy egyik házastársat se érje méltánytalan vagyoni előny. [BH 1997/4. sz. 190.]

Egyes pontok már beépültek a Csjt.-be a módosítások során, illetve a CSJK-ba. A gyakorlat mindig fontos szerepet játszik a jogalkalmazásban, hisz a hiányosságok, sajátos élethelyzetek és a társadalmi fejlődés következtében felmerülő új problémák, esetek megoldásában nyújt segítséget.

6. Házassági vagyoni szerződés

A szerződéskötés igen csekély számban volt jellemző. Az ügyvédek körében csak ritkán fordul elő a házassági vagyoni szerződés. Van, akinek eddigi pályája során még egyetlen ilyen jellegű szerződéssel sem kellett foglalkoznia. Az új Ptk. széleskörűen szabályozza ezen kérdéskört, s várhatóan ennek köszönhetően megsokszorozódik a szerződéskötések száma.

A Csjt. hatálya alatt házasság vagyoni szerződések szinte nem keletkeztek, viszont elvétve előfordulnak élettársi szerződések. Az **1. számú melléklet**ben megjelölt élettársi vagyoni szerződést elemzem, s ez alapján bemutatom a jellemzőket és a sajátosságokat.

A szerződés kötelező tartalmi elemként tartalmazza a személyes adatokat (név, születési dátum, anyja neve, személyi szám) és lakcímét. Jelen esetben a felek családi állapota is rögzítésre került, mint özvegy és elvált. Meghatározásra került, hogy mi az az élettársi kapcsolat, amit érzelmi és gazdasági kapcsolatként fogalmaztak meg. Az élettársi kapcsolat kezdetének időpontjának feltüntetése is szükséges. Belefoglalták, hogy melyek azok a vagyontárgyak, ingók, ingatlanok, amik a felek külön tulajdonát alkotják. Lefektetik, hogy az élettársi vagyoni közösség megkezdése előtt keletkezett vagyon továbbra is különvagyon marad. Ebben a jogesetben az életközösség fennállása alatt egy ingatlan egyik fél által történő megvásárlására került sor. Szerencsés rendezni ennek az ingatlan sorsát. A felek úgy határoznak, hogy mivel az vételár megfizetéséhez a másik fél 30%-ban hozzájárult, az ingatlan-nyilvántartásban az ő tulajdonjoga is bejegyzésre kerül 3/10 részben élettársi közös vagyon elismerése jogcímen. A férfi a vásárolt beépítetlen ingatlanra megkapta az építési engedélyt, de az építkezést közösen kívántak folytatni, ezért rendelkeznek arról is, hogy a felépítmény költségeinek szintén 30%-át a másik fél fedezi, s így az épület is a telek esetében meghatározott részben a nő tulajdonát alkotja, így közös tulajdon keletkezik. Emellett a felek hozzájárultak ahhoz is, hogy egymás tulajdoni illetőségére holtig tartó haszonélvezeti jogot jegyezzenek be. A havi jövedelmeiket a közös életvitelhez kapcsolódó kiadásokra fordítják, s a hozzájárulást fele-fele arányúnak tekintik. A fennmaradó összegből vásárolt dolgok az ingatlanok kivételével szintén $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban alkotnak közös tulajdont. Végül meghatározták, hogy az együttélés előtt szerzett különvagyonukkal, ill. az elidegenítéséből származó vagyonnal a felek szabadon rendelkezhetnek.

Ezek alapján megállapítható, hogy a szerződésben célszerű a különvagyon felsorolása és az azzal kapcsolatos rendelkezési jog megállapítása, továbbá a közös vagyont alkotó dolgok, jövedelem és az arra vonatkozó tulajdoni arány meghatározása a későbbi viták elkerülése érdekében. Fontos elem a megkezdett életközösség időpontjának rögzítése. A tartalomra nincsenek kógens rendelkezések, érvényesül a felek szerződéskötési autonómiája. Minden családban, életközösségben más szituáció áll fenn, ezért a felek úgy rendelkezhetnek, hogy mindkettőjüknek a lehető legmegfelelőbb legyen.

A házassági vagyoni szerződés rendeltetése is hasonló, szintén a felek érdekeit képviselheti és a leendő vitákat megelőzheti, ill. könnyebb eldöntését eredményezheti. A továbbiakban ezzel a témával foglalkozom.

6.1. A házassági vagyoni szerződés rendeltetése

A házastársak, házasulók vagyoni viszonyait a törvény rendelkezéseitől eltérően szabályozhatják házassági vagyoni szerződés kötésével. Erre lehetőségük van már a házasság megkötése előtt, de akár alatta is. Az erre vonatkozó szabályozást a Csjt. 27. § (2) bekezdése fogalmazza meg.

Az említett szakasz és a Csjt. 3. § (2) bekezdése, valamint a bírói gyakorlat által alkalmazott megoldások szerint nem kizárólag a közös- és különvagyon körének szabályozása tartozik a házassági vagyoni szerződés körébe, hanem emellett még további kérdésekben is megállapodhatnak a házastársak, melyet a későbbiekben részletezek.

„A házassági vagyoni szerződés lényege tehát, hogy a szerződést megkötő felek valamilyen irányban, vagy valamilyen módon eltérnek azokról a törvényben rögzített házassági vagyoni szabályokról, amelyek különben a szerződés hiányában rendeznék egymás között gazdasági, vagyoni kapcsolataikat.”⁶²

Ez a lehetőség a magyar jogban az 1952-től 1986-ig terjedő időszaktól (szocialista jog) eltekintve mindig fennállt, bár a gyakorlatban nem túl volt népszerű az alkalmazása, széles körben nem terjedt el.

⁶² Csiky-Filó 1999, 94. o.

A házastársak, ill. házасulók nagy része ódzkodik a szerződés megkötésétől, mert úgy vélik, hogy ennek oka a bizalom hiánya, kínos a kérdés felvetése, de ezzel számos későbbi konfliktus megelőzhető, a pereskedés kiküszöbölhető. Azok számára kifejezetten ajánlott a szerződéskötés, akik közt jelentős vagyoni különbség áll fenn, esetleg újraházasodnak, több partnertől származó gyermekeik vannak, valamint társasági részesedéssel rendelkeznek. Az új Ptk. növelni kívánja a szerződések kötésének gyakoriságát, s rávilágítani, hogy a szerződéskötés az egy felelősségteljes gondolkodás eredménye. Célja, hogy a Csjt.-ben felmerülő hiányosságokat pótolja, megadja a keretszabályokat, s ezzel elősegítse a házastársak autonómiájának biztosítását, a család és a hitelezők védelmét.

2014. március 15-e után (az új Ptk. hatályba lépését követően) ezen szerződések csak akkor lesznek érvényesek, ha ezeket egy **központi nyilvántartásba** regisztrálják. Ezért létrehozták a házassági vagyoni szerződések országos nyilvántartását. Ide magát a szerződést nem kell rögzíteni, csak annak adatait, hogy kik között kötött és hol helyezték le-tétbe. A nyilvántartásból adatot igényelhet bármely közigazgatási hatóság, bíróság, ügyész, közjegyző, s még a terrorelhárító szervezet, nemzetbiztonsági szolgálat is.⁶³

6.2. Szerződés alakja, alanya és időbeli hatálya

A **szerződés alanyai** lehetnek a házасulók, illetve a házastársak. Ebből következik, hogy már a házasság megkötése előtt is lehetőség van a megkötésére, de a házasság fennállása alatt is bármikor rendelkezhetnek a felek vagyoni viszonyaikról. A házastársak helyett más személynek nem áll jogában ilyen jellegű szerződést kötni pl. szülő, hiszen ezek a rendelkezések kizárólag a házasfelekre nézve jelentenek vagyoni jellegű befolyást⁶⁴. A Csjt. erre vonatkozó rendelkezését a CSJK továbbra is fenntartja.

A CSJK rögzíti azt a szabályt, hogy ha a szerződést kötő személy nem töltötte be a 18. életévét, valamint a vagyoni jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott cselekvőképességű személy által kötött szerződés érvényességéhez nem kell a törvényes képviselő hozzájárulása, hisz csak személyesen köthető, nem tűr képvisellet. Ilyen esetekben gyámhatósági jóváhagyás beszerzése szükséges.

A **szerződés alakjára** szigorú követelmények vonatkoznak. Érvényességéhez kizárólag közokirati vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokirati formába lehet foglalni. Ezen a

⁶³http://www.napi.hu/magyar_gazdasag/hazassagi_szerzodesekben_kutakodnanak_a_terrorelharitok_is.577134.htm

⁶⁴ Heinerné 2002, 39. o.

rendelkezést a CSJK megőrzi. Mindezek mellett a házassági vagyoni szerződések országos nyilvántartásába való bejegyzést is feltételként tűzi ki. Erről a hitelezők védelme érdekében határoz. Velük szemben csak akkor hatályos a szerződés, ha a nyilvántartásban szerepel, ennek hiányában akkor, ha a felek tudják bizonyítani, hogy a harmadik személy tudott a szerződés tartalmáról.

A **hatálya** a megkötésétől az életközösség fennállásáig terjedő időszakra vonatkozik. Lehetséges, hogy a felek visszamenőleges hatállyal hozzák léte a szerződést, ez abban az esetben célszerű, ha a házasság megkötése előtt már élettársi kapcsolatban álltak egymással, s így visszamenőleg tudják rendezni az akkor szerzett vagyontárgyak sorsát. Ha ezekről a szerződés nem rendelkezik, akkor csak a jövőre nézve rendezi a vagyoni viszonyokat, hisz az időbeli hatályt az életközösség fennállása határozza meg.

6.3. Szerződés tartalma

A Csjt. nem határozza meg a szerződés tartalmát, azt a felek maguk alakítják. Általában a következőkről rendelkeznek a szerződésben, illetve ezekről célszerű rendelkezni:

- Közös- és különvagyon körét a törvényben meghatározottaktól eltérően határozzhatják meg.
- A törvényestől (szerzeményi közösségi rendszertől) eltérő vagyoni rendszert alkalmazhatnak. Rendelkezhetnek úgy, hogy a teljes vagyon elkülönítést választják, s így nem csak a házasság előtt, hanem az alatt szerzett vagyon is külön vagyonnak minősül. Illetve akár ennek az ellentettjét, a vagyonegyesítő rendszert is tekinthetik magukra nézve alkalmazandónak.
- A törvénytől eltérő módon kötelezhetik magukat a közös vagyon fenntartásával, kezelésével járó költségek és a közös háztartás vezetésével kapcsolatos költségek viselésére.
- Ha a házasságkötés előtt együtt éltek, az akkor szerzett vagyoni jogi sorsát is szerződésbe foglalhatják.⁶⁵

A CSJK sem határozza meg pontosan a szerződés tartalmát, csak néhány fontos elemet emel ki. A törvény feltünteti a vagyoni rendszer megválasztásának lehetőségét, a különböző rendeltetésű vagyonokra különböző vagyoni rendszer állapítható meg és a

⁶⁵ Heinerné 2002, 40. o.

felek eltérhetnek a választott vagyoni jogi rendszer szabályaitól is. Az új Ptk. két lehetőséget említ meg, de csak a lényegi szempontokat határozza meg, s azt sem kógens módon.

A szerződési szabadságnak bizonyos korlátokat kellett állítani, hisz a felek általában azért kötnek házassági vagyoni jogi szerződést, hogy részben vagy egészben a vagyoni elkülönítést alkalmazzák. Ez azonban valamely fél számára méltánytalan lehet. Ha ő nem végez kereső tevékenységet, hanem vezeti a háztartást, neveli a gyermekeket, akkor vagyona nem keletkezik, s ez által lehet, hogy „kisemmizve” lépne ki a házasságból. Ezért fontos, hogy a család érdekében végzett minden tevékenység értékelésre kerüljön. Ezek alapján a szerződési szabadság csak addig terjedhet, amíg egyik házastárs alapvető jogait nem sérti. A házastársi szolidaritás alapelveként vonul végig a házasságon, s ebből adódóan az egyik félre kirívóan hátrányos szerződést a bírói gyakorlat jó erkölcsbe ütköző szerződésként semmisnek tekinti.⁶⁶

Az ítélkezési gyakorlat alapján nem tekinthetjük házassági vagyoni jogi szerződésnek az ún. állapotörögzítő szerződéseket - tartalmazzák, hogy a felek milyen vagyontárgyakat vittek a házasságba - és nem tartoznak ide azok sem, melyek már a vagyoni megosztást rendezik, hiszen ezek nem a jövőre nézve rendezik a vagyoni viszonyokat, ami pedig alapfeltétele a házassági vagyoni jogi szerződésnek⁶⁷.

A házassági vagyoni jogi szerződés széles körben nem terjedt el a Csjt. idejében, előfordulása igen ritka. A **2. sz. melléklet** alapján egy létező, még a Csjt. hatálya alatt keletkezett szerződés segítségével bemutatom, hogy a valóságban miként néz ki egy házassági szerződés, és ebben az adott esetben milyen specialitásokkal rendelkezik.

Mint minden szerződésnek, tartalmazni kell a szerződést kötő feleket, személyes adataikat. Alakisági követelmény a közokirati forma, vagy mint jelen esetben az ügyvéd által való ellenjegyzés. Ez hiányában a szerződés érvénytelen. A tartalmára a Csjt. és a CSJK sem határoz meg szigorú követelményeket, a felek szabadon dönthetnek.

A mellékletben feltüntetett szerződés tartalmazza a házasságkötés pontos időpontját, hogy mely anyakönyvvezető előtt kötött, ezt milyen sorozatszámú anyakönyvi kivonat igazolja, s az anyakönyvben milyen sorszám alatt került a házasság bejegyzésre. Lehetőség van a szerződésben a házasságot megelőző élettársi kapcsolat alatt szerzett vagyonról való rendelkezésre is, jelen szerződésben a felek nem éltek élettársi közösségben a házasság-

⁶⁶ dr. Petrik 2013, 111-113. o.

⁶⁷ Csiky-Filó 1999, 96-97. o.

kötés előtt, de ezt a tényt is rögzítették. A házasulóknak a szerződésben van lehetőségük rendezni a házasság megkötése előtti, a házasság alatti és a felbontás esetére vonatkozó vagyoni viszonyaikat. Célszerű megjelölni, hogy mikor kezdték meg az életközösséget, mióta és hol élnek közös háztartásban.

A házastársak felsorolják, hogy mi tartozik a különvagyonukba, mind az ingókat, mind az ingatlanokat. Az ingatlanokat azonosítható módon meg kell jelölni. A felek nyilatkoznak, hogy azt a házasság megkötése előtt vásárolták, feltüntették, hogy per-, teher- és mindenemű igénymentes, és célszerű azt is megjelölni, hogy terheli-e valami az adott ingatlant. Minden az ingatlanhoz kapcsolódó tényt fel lehet tüntetni, pl. műszaki állapota, berendezés, közmű felszereltség. Ezeket a másik fél az aláírásával elismeri. Megállapodtak, hogy a házasság megszűnése esetén mit nem tekintenek közös vagyonnak, erre tulajdoni igényt, kötelmi igényt és elszámolási igényt nem alapíthat a másik fél. Rögzítették, ha a házassági vagyontársaság fennállása alatt értéknövelő beruházást hajtanak végre az ingatlanon, ezt majd a szerződés módosításával rendezik. Az értékesítésből származó vagyon is megőrzi különvagyoni jellegét. Az ingatlanra használati jog illetheti a másik házastársat a megállapodás alapján korlátozás nélkül, de kiköthető, hogy az életközösség megszűnésekor a házastárs az ingatlant elhagyni köteles. A felek megállapodtak, hogy a különvagyont terhelő költség, kiadás a különvagyont terhére kerül kifizetésre, s a belőle származó haszon, vagyon pedig a különvagyont növeli.

Az ingóságok is tételesen felsorolhatóak. Jelen szerződésben nem foglalták írásba a személyes használatban álló dolgokat, hanem az általános közmegítélés szerint nevezik meg. Kivételként tüntették fel a gyermeket berendezési és személyes használatú tárgyait. Nagyobb értékű ingóságok, készpénz, illetve egyéb bevétel, jövedelem szintén feltüntethető. Mindennemű különvagyont megnevezhető, a szerződésben szabadon megállapodhatnak azokkal kapcsolatban.

A külön vagyon mellett a közös vagyon körének meghatározása is célszerű. Főként a rendszeres munkavégzésből származó jövedelmeket közös vagyonnak tekintik, mint ebben a jogesetben is, de természetesen ettől eltérő módon is határozhatnak. Jelen szerződésben az ebből fakadó megtakarítások is közös vagyonként szerepelnek 50-50%-os arányban. A nászajándék is főszabályként közös vagyon, de annak mértéke eltérhet a fele-fele aránytól, mint ezen szerződésben is. A feleséget jóval nagyobb arányban illeti, a hasznai is a feleség tulajdonát alkotják.

A szerződésben feltüntetendő az állampolgárság, illetve hogy cselekvőképességükben korlátozás alatt nem állnak a szerződést kötők, s a szerződéskötés pillanatában belátási és

beszámítási képességük teljes birtokában álltak.

Mint látható, a házassági vagyoni szerződésben bármely kérdésről saját belátásuk és közös akaratuk szerint dönthetnek, a törvényben meghatározott diszpozitív szabályoktól, arányoktól eltérhetnek, és a házasság fennállása alatt, ha a körülményekben változás állt be szabadon módosíthatják, akár többször is.

6.4. Módosítás, felbontás, megszűnés

A Csjt. 31. § (5) bekezdése meghatározza, hogy a házastársak közti viszonyokra a Ptk. rendelkezéseit is kell alkalmazni. Ezen szerződésekre is vonatkoznak a megtámadhatóság, semmisség, módosítás, felbontás és megszüntetés szabályai.

A *szerződés módosításának* a házasság hosszú fennállása esetén van jelentősége, főként akkor, ha az anyagi, jövedelmi viszonyokban jelentős változás következik be. Alakítására ugyanazon követelmények állnak fenn, mind a megkötésére. Az új Ptk. 6:192.§ értelmében a szerződést a bíróság is módosíthatja, de az abban foglalttól eltérő vagyoni rendszer alkalmazását nem rendelheti el.

A CSJK további követelményt is fűz a szerződés módosításához és megszüntetéséhez. Csak akkor lesz hatályos harmadik személlyel szemben, ha az országos nyilvántartásba átvezették.

Szerződés felbontása során a megkötés időpontjára visszamenő hatállyal szűnik meg a szerződés hatása, s úgy tekintendő, mintha meg sem kötötték volna. Erre csak az életközösség megkezdése előtt van lehetőség ugyanúgy, mint a szerződéstől való egyoldalú elállásra. Ekkor még sem a házaspár tagjai, sem harmadik személynek nem okoznak ezzel kárt. Ezzel szemben a *megszüntetés* csak a jövőre nézve szünteti meg a szerződés hatályát. Ilyen esetben a törvényes vagyoni rendszer lép életbe. Visszamenőleges megszüntetésnek nincs helye. Ha a házassági életközösség tartós megszakadása után ismét visszaállítják az életközösséget, a szerződés csak újbóli megkötéssel lesz hatályos. Ha a házasságot felbontották, de továbbra is együtt élnek - kényszerből -, ez már nem tekinthető házastársi életközösségnek, ezért a szerződés hatályát veszti.

A CSJK szerint a házassági vagyoni szerződés megszűnik – a kötelmi jogban szabályozottakon túl -, ha a bíróság az e törvényben meghatározott esetekben megszünteti, va-

lamint ha megszűnik az életközösség. Nem tartozik ide az, ha valamely házastárs életét veszti, s a szerződés végrendeletként hatályosul. A bírósági megszüntetés esetén az együtt élő felek közt vagyonelkülönítés lép életbe, viszont az életközösség megszűnésével a teljes vagyoni jogi kapcsolat megszűnik a felek közt. Ha a szerződést a felek szüntetik meg, s az életközösségük továbbra sem szakadt meg, akkor rájuk a törvényes vagyoni jogi rendszer lesz az irányadó.

A szerződés megszűnésének jogkövetkezménye, hogy a házastárs igényelheti a szerződésben kikötött vagyoni jogi rendszernek megfelelő elszámolást, s a közös vagyon megosztását.

A CSJK a *harmadik személyek védelme* érdekében a következőkről is határoz. A szerződés nem tartalmazhat olyan visszaható hatályú rendelkezést, mely a házastárs kötelezettségét a harmadik személy terhére változtatná meg, s e kötelezettség a szerződéskötést megelőzően keletkezett. Illetve a vagyontárgyaknak szerződéssel - a házassági vagyoni jogi szerződésben foglaltaktól eltérő módon - különböző alvagyonokba való utalása harmadik személlyel szemben csak akkor lesz hatályos, ha erről tudott, vagy a körülményekből tudnia kellett volna

Azt be kell látnunk, hogy ha a felek közös akaratból bontják fel a vagyoni közösséget, más szándékaik vannak, mintha ezt az egyik házastárs halála okozná. Lehetőség van, hogy a szerződés halál esetére vonatkozó rendelkezést is tartalmazzon. A CSJK a közös végrendeletre vonatkozó szabályok alkalmazását köti ki, s ezért az alakszerűségének mind a házassági vagyoni jogi szerződés, mind a közös végrendelet szabályainak együttesen meg kell felelnie.⁶⁸

A bírói gyakorlat kialakította azon szempontokat is, hogy a szerződéstől egyik fél sem térhet el egyoldalúan [BH 1997/7.338], valamint a megtámadásra való jog a szerződés írásbeli megerősítésével megszűnik [Pfv.II.22.501/1995.].

6.5. Szerződésben kiköthető egyéb vagyoni jogi rendszerek

A bírói gyakorlatban kialakult megoldások alapján a jogalkotó törvénybe foglalta a vá-

⁶⁸ dr. Petrik Ferenc 2013, 115-116. o.

lasztható– közszerzeményi és vagyonekülönítő - rendszerek legfontosabb szabályait.

Közszerzeményi rendszer

A házastársak önálló vagyonszerzők, a házasság fennállása alatt vagyonuk elkülönül. Az életközösség megszűnése után bármelyik fél követelheti annak a hozamnak, értéktöbbletnek a megosztását, melyet közösen szereztek. A CSJK a közszerzeményt, mint tiszta vagyoni értéket határozza meg, vagyis az adósságok és a különvagyonok levonását követően fennmaradó részt jelenti. Az életközösség megszűnésekor meglévő vagyontömeget közszerzeménynek kell tekinteni. Ennél a rendszernél a kiindulási helyzet rögzítése rendkívül fontos, hisz ehhez viszonyítva lehet a vagyonszaporulatot megállapítani, ami közszerzeménynek minősítendő. A törvény meghatározza, hogy hogyan kell a megosztáskor a feleket megillető részt kiszámolni. Le kell vonni a közös adósságokat, a különvagyonok értékét és figyelembe kell venni azt is, ha valaki a különvagyont, vagy annak egy részét a közszerzeményi vagyonra, vagy a másik fél különvagyonára fordította.

A házastársak közszerzeményi részesedését a törvény védi. Mivel a felek önálló vagyonszerzők, a másik házastárs hozzájárulása nélkül rendelkezhetnek a saját vagyonukról. A közszerzeményi igény főszabály szerint az életközösség megszűnését követően nyílik meg, de némely esetekben még a fennállása alatt is lehet követelni a rá eső rész megállapítását, ill. annak erejéig biztosíték adását. Ez akkor áll fenn, ha az egyik házastárs a másik tudta nélkül olyan mértékű adósságot halmoz fel, amely már a másik felet megillető részt is károsítja. Abban az esetben, ha a közszerzeményi rész megállapításától, és annak biztosításától a házastárs elzárkózik, a másik fél ezen jogosultsága bíróság előtt érvényesíthető. A bíróság követelheti a rá eső rész kiadását vagy annak biztosítását, de akár a szerződést meg is szüntetheti. Ebben az esetben nem a törvényes vagyoni jogi rendszer lép hatályba, hanem a teljes vagyonekülönítés. Megjelenik a hitelezők érdekeinek védelme is, hisz ez a biztosítás nem sértheti annak a harmadik személynek a jogát, akinek követelése áll fenn a házastárssal szemben.

A közszerzemény megosztására a törvényes vagyoni jogi rendszer közös vagyon megosztásra való rendelkezései érvényesülnek. Főszabályként a feleket a közszerzemény fele illeti meg, de ettől szabadon eltérhetnek a szerződésben.

Vagyonekülönítési rendszer

A közszerzeményi rendszerhez képest már egy markánsabb elhatárolódást jelent, ebben az esetben már a teljes vagyonra, terhek, tartozásokra vonatkozóan, vagy azok meghatározott részeire a vagyoni közösséget kizárják. Rájuk a teljes vagyonekülönítés lesz az

irányadó. Létrejöhet a felek akarata által, szerződés kötésével, de akár a bíróság ítélete alapján is. A házassági életközösség alatt vagyonukról önállóan rendelkezhetnek, használhatják, kezelhetik, s tartozásaikért is maguk felelnek. Viszont vannak olyan kiadások, amelyeket ettől függetlenül is közösen kell viselniük. A CSJK ide sorolja a közös háztartással, ill. a gyermekek nevelésével kapcsolatos költségeket. Semmis az a szerződés, mely ezeket a kiadásokat teljes egészében, vagy túlnyomó részben az egyik félre hárítja. Ettől érvényesen eltérni nem lehet. A jogszabály nyomatékosítja, hogy a háztartásban és a gyermeknevelésben végzett munkának is vagyoni értéke van, s a költségviselésben való részvételnek minősíti.

Főszabályként házassági vagyoni szerződés hiányában a felek közt házassági vagyoni közösség keletkezik. Lehetőség van a felsorolt egyéb vagyoni rendszer választására is, de a szerződés tartalma teljes mértékben a felek akaratától függ, kivéve ott, ahol kógens módon határoz a CSJK. A jogszabálytól eltérő módon meghatározható, hogy mi kerüljön a közös- és különvagyoni, de bármely egyéb kérdés is szabályozható, pl. kit milyen arányban illet meg a vagyon. A szerződés kötésével számos későbbi vita megelőzhető⁶⁹.

⁶⁹ dr. Petrik 2013, 116-120. o.

7. Összegzés

A szakdolgozat készítését követően széleskörű ismereteket szereztem a házassági vagyoni joggal kapcsolatban. Az új ismeretek birtokában már tisztán látom e kérdéskör rendezésének szükségességét és fontosságát.

A téma kifejtése során tudomásomra jutott számos olyan ismeret, információ, ami rendkívül fontos egy házasságkötés esetén, átláthatóvá vált ezen jogterület szabályozása, megtudtam, milyen lehetőségei vannak a feleknek, és az esetleges problémák kiküszöbölésére milyen módok állnak rendelkezésre. A téma áttekintése megkönnyíti a házasság jogkövetkezményeinek megismerését, ami minden házasuló számára hasznos lehet.

Ezek kérdéskör szabályozása már a kezdetektől fennáll, hiszen a házasság intézménye is az emberiség létezésétől kezdve szerepel. A szabályozás a társadalom fejlődésével folyamatosan szélesedik. Az eddig hatályos Csjt.-hez képest jelentősen gyarapodott a házassági vagyoni jogra vonatkozó paragrafusok száma az új Polgári Törvénykönyvben, számszerűen 7-ről 51-re. Ennek oka, hogy a kialakult bírói gyakorlat megoldásait foglalták bele a jogszabályba, s emelték törvényi szintre.

Véleményem szerint a rendszeresen felmerült problémák törvényben való rendezése mindenképp segíti a jogviták rendezését, hisz bárki számára hozzáférhető, megismerhető, s a legfontosabb, hogy kötelező. Nem merülhet fel az, hogy a korábbi jogszabály hiányosságai miatt ugyanolyan típusú ügyekben eltérő döntések születnek, hisz a törvény mindenkire nézve egyaránt kötelező. Egyes szakaszok pontosabban lettek megfogalmazva, esetleg kiegészítették, kibővítették a Csjt.-ben megállapítottakat, ezzel elősegítve azt, hogy az ítélkezés egységessé váljon. Szükséges volt a törvény megreformálása azért is, mert a Csjt. megalkotása óta jelentős társadalmi és gazdasági változások következtek be, nagyban eltérőek lehetnek a házasulók vagyoni viszonyai, sok házasságban az egyik fél rendelkezik társasági vagyonnal, vállalkozással, üzletrésszel. Ezen kérdések rendezése mára már elengedhetetlen.

Fontosnak tartottam nemcsak a házasság, hanem a házasság megszűnése esetén beálló jogkövetkezmények megismerését, és ismertetését, mivel a válások száma dinamikusan növekszik.

Európán belül Belgiumban a legmagasabb a válási arány, ahol a házasságok háromnegyede végződik válással. Magyarország a középmezőnyben szerepel, évente 24-25 ezer válás következik be. Érdekességgé megemlítem, hogy az 1980-as években 1000 házasságkötésre 346 válás jutott, míg a 2000-es években már ez a szám 562-re emelkedett. Ezek alapján jól látható, milyen nagy arányban növekedett a válások száma. További érdekesség, hogy a válóperek 71%-át a feleségek kezdeményezik, s a két legfőbb válóok a hűtlenség és az alkoholizmus. Napjainkban minden tízedik ember elvált. Ezen adatok alapján látható, hogy a lakosságot milyen nagy arányban érinti ez a téma.

A törvényi rendelkezések főként megengedő jellegűek, vagyis a felek szabadon eltérhetnek tőlük házassági vagyoni szerződésben, s így rájuk az általuk kikötött szabályok lesznek irányadóak. Szerződés kötése a Csjt. hatálya alatt is lehetséges volt, de a törvény nem szentelt túl nagy figyelmet ennek a kérdésnek a rendezésére, s nem is érte el a várt eredményt, kifejezetten ritkák voltak, s csekély számban voltak jellemzőek.

A házassági vagyoni szerződés részletesebb szabályozásával a remények szerint szaporodni fog a számuk. Ha elterjed házasság esetén a szerződéskötés, lényegesen kevesebb feladat hárul a bíróságokra, s megelőzhető a hosszú éveken át tartó pereskedés.

Ha házasság felbontására és a vagyoni közösség megszüntetésére kerül sor, a házastársak közt sokszor már annyira megromlik a viszony, hogy képtelenek együtt működni, békében elválni, s a vagyoni megosztásról szerződésben megegyezni, pedig időt és pénzt takaríthatnának meg. Sok esetben a felek támadják egymást, a vagyoni nagyobb részét maguknak akarják, ebből számos konfliktus alakul ki, de mindezek megelőzhetőek lennének, ha a felek rendelkeznének házassági vagyoni szerződéssel. Természetesen nem minden házasság így ér véget, vannak akik kulturáltan, békében meg tudják szüntetni házasságukat és szerződés útján megosztják a közös vagyont. Ezzel lényegesen megkönnyítik a saját és a bíróságok dolgát is.

Mielőtt elkezdtem ezzel a témával foglalkozni, azon az állásponton voltam, hogy a házassági vagyoni szerződés kötése a bizalomhiány eredménye. Ahogy belemélyedtem az ismeretekbe, egyre világosabbá vált, hogy mennyire hasznos egy ilyen jellegű szerződés, és mennyivel megkönnyíti egy esetleges válás esetén a vagyoni megosztást. Szerintem, ha az emberek tájékozottabbak lennének az erre vonatkozó szabályozásokkal, lehetőségekkel, előnyökkel kapcsolatban, megnövekedne a szerződéskötések száma, mert az ismeretek hiányában inkább tartózkodnak a szerződés megkötéstől.

Hosszan sorolhatnám a téma kifejtése során gyűjtött tapasztalatokat. Arra törekedtem, hogy a jogelmélet és a gyakorlat szempontjából is lényeges információkat megemlítssem, azokkal foglalkozzak, bemutassam, hogy hogyan változott a Csjt.-hez képest az új Ptk. szabályozása, és milyen okokra vezethető vissza a családjog jogterületének megreformálása.

8. Irodalomjegyzék

Szakirodalom:

1. Béli Gábor: Magyar Jogtörténet – A tradicionális jog, Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs, 1999.
2. Csiky Ottó – Filó Erika: Családi jog I., Pécs, 1999.
3. Csiky Ottó – Filó Erika: Magyar családjog, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2003.
4. Földi András, Hamza Gábor: A római jog története és instrukciói, Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Budapest, 1996.
5. Gyekiczky Tamás: Ami a múltból elkísér – A családjogi törvény 50 éve, Gondolat – Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2005.
6. Gyurkó István, Vincze Melinda: Válsági kézikönyv, GIVME 888 Kft, Budapest, 2009.
7. Jobbágyi Gábor: Személyi és családi jog, Szent István Társulat, Budapest, 2000.
8. Kőrös András: A családjog kézikönyve, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2007.
9. Mezey Barna: Magyar Jogtörténet, Osiris Kiadó, Budapest, 2007.
10. Óri Péter, Spéder Zsolt: Demográfiai Portré 2012 – Jelentés a magyar népesség helyzetéről, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest, 2012.
11. Pap Tibor: Magyar családi jog, Tankönyvkiadó, Budapest 1972.
12. dr. Petrik Ferenc: Polgári jog – Kommentár a gyakorlat számára (a 2013. évi V. tv., az Új Ptk. kommentárja), HVG - ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2013.
13. dr. Szeibert-Erdős Orsolya: Családi jog, Novissima Kiadó, Budapest, 2006.
14. Török Gábor: A magánjog alapjai, HVG - ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2002.
15. Vida Judit: Magyarország társadalmi atlasza, Xerox Magyarország Kft., Budapest, 2012.

Folyóiratok és internetes irodalom:

- Földi András: A római jog családi rendje,
http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/a_romai_csalad_jogi_rendje/
- dr. Hegedűs Andrea: A magyar családi jog az új Ptk.-ban – A jogterületet érintő főbb változások,
http://www.vmtt.org.rs/mtn2011/233_252_Hegedus_Andrea_A.pdf
- Heinerné Barzó Tímea: Magyar Polgári jog – Családjog, Novotni Kiadó, Miskolc, 2002.
<http://users.atw.hu/foiskola/mappa/4.%20FELEV/CIVILISZTIKA/Heinerne%20-%20Csaladjog.doc>
- dr. Illés Blanka 2011, A bontóperek vagyoni jogi kérdései, Ügyvédek Lapja 2011/3. szám, 45-48. oldal
- dr. Illés Blanka 2013, Házassági Vagyoni jogi szerződés – gyerekcipőben, ÜgyvédVilág 2013. február, 14-15. oldal
- Kőrös András: A házassági vagyoni jog korszerűsítésének elvi kérdései, PJK, 2001/2., 3-18.o.
<http://ptk2013.hu/polgari-jogi-kodifikacio/koros-andras-a-hazassagi-vagyoni-jog-korszerusitesenek-elvi-kerdesei-pjk-20012-3-18-o/845>
- dr. Kőrös András 2013, A családjog jövője, Családi jog 2013 szeptember, XI. évfolyam 3. szám, 1-8. o.
<http://ptk2013.hu/szakcikkek/koros-andras-a-csaladjog-jovoje-i-resz-csj-20133-1-8-o/2569>
- Szeibert Orsolya: Az új Ptk. Családjogi Könyvének rendelkezései (JK, 2013/4., 23-25.o.) I. rész
<http://ptk2013.hu/szakcikkek/szeibert-orsolya-az-uj-ptk-csaladjogi-konyvenek-rendekezesei-jk-20134-23-25-o/2503>

Internetes források:

- Drágám, rosszul hangzik, de hidd el, nem az: szerződünk:
<http://www.uzletresz.hu/penzugy/20140205-dragam-rosszul-hangzik-de-hidd-el-nem-az-szerzodjunk.html>

- Évekkel az esküvő után is köthető házassági vagyoni jogi szerződés:
<http://www.origo.hu/jog/lakossagi/20130214-evekkel-az-eskuvo-utan-is-kotheto-hazassagi-vagyonjogi-szerzodes.html>
- Házassági szerződésekben kutakodnának a terrorelhárítók is:
http://www.napi.hu/magyar_gazdasag/hazassagi_szerzodesekben_kutakodnanak_a_terrorelharitok_is.577134.html
- Kinek érdemes házassági vagyoni jogi szerződést kötni?
<http://www.origo.hu/jog/lakossagi/20130225-kiknek-erdemes-hazassagi-vagyonjogi-szerzodeset-kotni.html>
- Lényegesen változnak a házassági vagyoni jog szabályai:
<http://www.alon.hu/lenyegesen-valtoznak-hazassagi-vagyonjog-szabalyai>
- Válás száma Magyarországon: egy kis válás statisztika
<http://valasinfo.hu/valas/valasok-szama-magyarorszagon-egy-kis-valas-statisztika>
- <http://hu.wikipedia.org/wiki/Hitbizom%C3%A1ny>

Felhasznált jogszabályok:

- 1894. évi XXXI. tc. a házassági jogról (Ht.)
- 1946. évi XII. tv. a volt rendi megkülönböztetésekből eredő egyes házassági vagyoni jogi és öröklési jogi szabályok hatályának megszüntetéséről
- 1952. évi IV. tv. a házasságról, a családról és a gyámságról (Csjt.)
- 1974. évi I. tv. a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény módosításáról és egységes szövegéről (első Csjt. novella)
- 1986. évi IV. törvény a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény módosításáról (második Csjt. novella)
- 4/1987. (VI. 14.) IM rendelet a családjogi törvény végrehajtásáról, valamint a családjogi törvény módosításáról szóló 1986. évi IV. törvénnyel kapcsolatos átmeneti rendelkezésekről (Csjtr.)
- 1990. évi XV. tv. a családjogi törvény módosításáról
- 2013. évi V. tv az Új Polgári Törvénykönyvről

Mellékletek

- 1. sz. melléklet: Élettársi vagyoni jogi szerződés
- 2. sz. melléklet: Házassági vagyoni jogi szerződés
- 3. sz. melléklet: Szerződés a házassági vagyoni közösség megszüntetéséről
- 4. sz. melléklet: házassági vagyoni közösség megszüntetésére irányuló per – tárgyalás-előkészítő irat
- 5. sz. melléklet: Alperesi ellenkérelem
- 6. sz. melléklet: Résztogerő megállapítása iránti kérelem
- 7. sz. melléklet: Megváltási nyilatkozat
- 8. sz. melléklet: Beszámítási kifogás fenntartásáról való nyilatkozat
- 9. sz. melléklet: Résztétel hozatalára való kérelem
- 10. sz. melléklet: A házasságkötések és a válások száma, 1980-2007

1. sz. melléklet: Élettársi vagyoni szerződés

ÉLETTÁRSI VAGYONJOGI SZERZŐDÉS

amely létrejött egyrészről ~~Borbély Péter Pál~~ (szül.: ~~1950.08.08.~~ an.: ~~Borbély Péter~~, szsz.: ~~1591998-1595~~) 8000 Székesfehérvár, ~~Stánka u. 32.~~ szám alatti lakos, másrészről ~~Selméty Józsefné sz. Gábor Éva~~ (szül.: 1954. an.:) Székesfehérvár, ~~Stánka u. 32.~~ szám alatti lakos között alulírott napon és helyen az alábbi feltételek szerint :

1./ Szerződő felek közül ~~Selméty Péter~~ 1997 évben elvált, ~~Selméty Józsefné~~ özvegy. 1998 június 01. napjától kezdődően élettársi kapcsolatban együtt élnek. A felek élettársi kapcsolata gazdasági és érzelmi kapcsolat.

2./ A felek ~~Selméty Józsefné~~ és gyermekei közös tulajdonát képező Székesfehérvár, ~~Stánka u. 32.~~ szám alatti családi házában laknak., ahol velük együtt lakik ~~Selméty Józsefné~~ gyermekei közül ~~Selméty Gábor~~ és ~~Selméty Eszter~~. A gyermekek mindketten nagykorúak. Közülük ~~Selméty Gábor~~ önálló keresettel rendelkezik, ~~Selméty Eszter~~ önálló jövedelemmel nem rendelkezik.

3./ A felek megállapodnak abban, hogy az élettársi vagyonszövetség megkezdése előtt megszerzett ingó és ingatlan vagyontárgyaikat továbbra is különvagyonuknak tekintik.

4./ Felek rögzítik, hogy ~~Borbély Péter~~ tulajdonát képezi a ~~100-502~~ forgalmi rendszámú Suzuki személygépkocsi. ~~Selméty Józsefné~~ tulajdonát képezi a ~~100-498~~ forgalmi rendszámú Suzuki WagonR gépkocsi.

5./ Szerződő felek rögzítik, hogy ~~Borbély Péter~~ az élettársi közösség fennállása alatt, 1999. június 6-án saját nevében adásvételi szerződést kötött a székesfehérvári ~~10-1600~~ hrsz-ú 1256 m² területű belterületi beépítetlen területre. A telek vételárát azonban a felek az élettársi közösség fennállására tekintettel oly módon fizették meg, hogy ahhoz a vételár 30 %-val ~~Selméty Józsefné~~, míg a vételár 70 %-ával ~~Borbély Péter~~ járult hozzá, mindkét fél különvagyonát képező megtakarításának terhére.

6./ A jelen szerződés 5./ pontjában foglaltak miatt felek elhatározták, hogy az ingatlan tulajdonjogát a hozzájárulásnak megfelelően rendezik, ennek érdekében ~~Borbély Péter~~ az ingatlan-nyilvántartás szerint 1/1 arányban tulajdonát képező, a székesfehérvári ~~10-1600~~ hrsz-ú 1256 m² területű, belterületi, beépítetlen terület" megnevezésű ingatlan 3/10 tulajdoni részeről élettársa ~~Selméty Józsefné~~ javára- élettársi közös vagyon elismerése jogcímén – lemond és jelen szerződés aláírásával hozzájárul, hogy ~~Selméty Józsefné~~ tulajdonjogát az ingatlan 3/10 részére bejegyezzék.

7./ Az ingatlanra ~~Borbély Péter~~ nevére került kiadásra az építési engedély. Az építkezést a felek közösen folytatják, annak költségeihez a felek megállapodása értelmében ~~Borbély Péter~~ 70 % ~~Selméty Józsefné~~ 30 % arányban járul hozzá.

A felek kijelentik, hogy a szerződés aláírását követően kezdeményezik az építési hatóságnál az építési engedély módosítását, melynek megfelelően ~~Selméty Józsefné~~ az engedélyben építettként kerül feltüntetésre, így a későbbiekben a telek tulajdoni arányának megfelelően az épület is közös tulajdonukba kerül.

8./ Felek a tulajdoni arány megváltozásával egyidejűleg kölcsönösen hozzájárulnak ahhoz, hogy egymás tulajdoni illetőségén a másik félnek holtig tartó haszonélvezeti joga kerüljön bejegyzésre.

9./ Szerződő felek rögzítik, hogy a jelen szerződés 5./ pontjában megjelölt ingatlant az ingatlan-nyilvántartás szerint terheli a tulajdoni lap III.rész 2. sorszáma alatt a RAIFFEISEN BANK. RT. jogosult javára 19.500.-EUR és járuléka erejéig, az esedékesség időpontjában megállapított eladási árfolyam Ft értéke összegéig bejegyzett jelzálogjog, mely a felek megállapodása értelmében változatlan tartalommal fennmarad.

10./ A felek megállapodnak abban, hogy a rendszeres havi jövedelmüket a közös életvitel költségeinek fedezésére fordítják. A közös életvitelhez való hozzájárulást a felek egyenlő arányúnak tekintik, annak ellenére, hogy rendszeres havi jövedelmük változó. Az így rendelkezésre álló összegből fedezik a felek a jelen megállapodás 1.pontjában megjelölt ingatlan valamint a személygépkocsik rendeltetésszerű használatával járó valamennyi kiadást, az étkezés a ruházkodás a szórakozás és a nyaralás költségeit. Az ezek után fennmaradó összegből vásárolt dolgok - kivéve az ingatlanokat - a felek 1/2-1/2 arányú közös tulajdonát képezik.

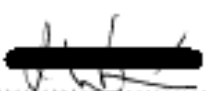
11./ A felek megállapodnak abban, hogy az ingó vagyontárgyak tulajdonjogától eltérően az ingatlan tulajdonjogának arányát jelen szerződésben illetőleg minden egyéb ingatlan vonatkozásában az adásvételi szerződésben annak megfelelően rendezik, hogy mekkora mértékben járulnak hozzá annak megszerzéséhez - figyelemmel esetlegesen a külön vagyonból a közös vagyon megszerzése érdekében bevont pénzüsszegekre is.

12./ A felek szabadon rendelkeznek az együttélés előtt szerzett különvagyonukkal vagy az annak elidegenítéséből származó jövedelemmel.

13./ Jelen szerződés elkészítésével és ellenjegyzésével a felek megbízzák a Dr. Sziijártó Ügyvédi Irodát (8000 Székesfehérvár, Várkörút 1/b.) Lévainé dr. Sziijártó Mariann ügyvéd ügyintézésével.

Jelen szerződést a felek, mint akaratukkal mindenben egyezőt jóváhagyólag aláírták.

Székesfehérvár, 2001. augusztus 13.

.....
Dr. Sziijártó Mariann

.....
Dr. Sziijártó Mariann

Szerkesztettem és ellenjegyeztem:
Székesfehérvár, 2001. augusztus 13.
12/169/2 sz. tulajdoni
T/15-6, III/3-4

53904
2001. AUG. 12.
KÖZSÉGI HATÓSÁG
KÖZTÖRTÉNYI KÖZSÉGI HATÓSÁG

2. sz. melléklet: Házassági vagyoni szerződés

HÁZASSÁGI VAGYONJOGI SZERZŐDÉS

Amely létrejött egyrészről

mint **Férj** (továbbiakban: Férj)
másrészről

mint **Feleség** (továbbiakban: Feleség)
a felek együttesen a továbbiakban: Szerződő felek
között, az alulírott helyen és időpontban, az alábbi feltételek mellett:

- 1.) Szerződő felek kijelentik, hogy 2008. napján kötöttek házasságot a Anyakönyvvezető előtt, mely házasságuk érvényességét az MB sorozatszámú házassági anyakönyvi kivonat igazolja, az anyakönyvbe az .../2008. sorszám alatt került házasságuk bejegyzésre.
- 2.) Szerződő felek kijelentik, hogy házasságkötésüket megelőzően nem éltek élettársi életközösségben.
- 3.) Szerződő felek jelen házassági vagyoni szerződésben rendezni kívánják a házasságuk megkötése előtti, a házasságuk alatti és a házasság felbontása esetére vonatkozó egyes vagyoni viszonyaikat. Szerződő felek kijelentik, hogy házasságuk megkötése óta közös háztartásban élnek szám alatti ingatlanban.

4.) Különvagyonba tartozó vagyon:

4.1.Férj különvagyon:

4.1.1.Ingatlanok:

4.1.1.1. száma alatti ingatlan, a ...-i belterületi hrsz. alatt felvett lakóház

Férj kijelenti, hogy a házasság megkötése előtt vásárolta, az ingatlant kizárólag víziközmű társulati hozzájárulás terheli, egyebekben az ingatlan mind a szerzéskor, mind a házasság létrejöttékor, mind a jelen szerződés aláírása időpontjában per-, teher- és mindennemű igénymentes. A házasság létrejöttét megelőzően az ingatlan teljes egészében elkészült, felújított műszaki állapotban volt, közművekkel teljes körűen és teljes berendezéssel, bútorzattal ellátva. Feleség ezen tényeket aláírásával elismeri.

Szerződő felek kijelentik, hogy a fentiekben meghatározott ingatlant a Férj különvagyonának tekintik, teljes berendezésével együtt, azt a házasságuk megszűnése

esetén sem tekintik semmilyen részben közös vagyonnak, arra a Feleség sem tulajdoni igényt, sem kötelmi elszámolási igényt nem alapíthat. Szerződő felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy az esetben, ha a házassági vagyontörségük fennállása alatt a fent megjelölt ingatlanon értéknövekedést okozó beruházást hajtának végre, a beruházásnak a házassági vagyontörséget érintő kérdéseit jelen szerződés módosításával írásban rendezik. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy az ingatlan értékesítéséből származó vagyon is megőrzi különvagyoni jellegét. A víziközmű társulati hozzájárulás havi törlesztő részleteit a házasság létrejöttét követően a Férj különvagyonából törlesztette. Férj kötelezettséget vállal arra, hogy különvagyonából törleszti a víziközmű hozzájárulás még fennálló részleteit.

Férj kifejezetten hozzájárul ahhoz, hogy a fentiekben megjelölt ingatlan használati joga családi minősége miatt a Feleséget a házasság fennállása alatt Férjjel megosztva korlátozás nélkül megilleti. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy válásuk esetén az ingatlant elhelyezési kötelezettség nélkül, lakáshasználati jog érvényesítése megfizetése nélkül a Feleség elhagyni köteles.

4.1.1.2. ...-i belterületi hrsz. alatti beépítetlen telekingatlan:

Férj kijelenti, hogy a házasság megkötése előtt vásárolta, az ingatlan mind a szerzéskor, mind a házasság létrejöttkor, mind a jelen szerződés aláírása időpontjában per-, teher- és mindennemű igénymentes.

Szerződő felek kijelentik, hogy a fentiekben meghatározott ingatlant a Férj különvagyonának tekintik, teljes berendezésével együtt, azt a házasságuk megszűnése esetén sem tekintik semmilyen részben közös vagyonnak, arra a Feleség sem tulajdoni igényt, sem kötelmi elszámolási igényt nem alapíthat. Szerződő felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy az esetben, ha a házassági vagyontörségük fennállása alatt a fent megjelölt ingatlanon értéknövekedést okozó beruházást hajtának végre, a beruházásnak a házassági vagyontörséget érintő kérdéseit jelen szerződés módosításával írásban rendezik. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy az ingatlan értékesítéséből származó vagyon is megőrzi különvagyoni jellegét.

4.1.1.3.-i belterületi hrsz. alatti beépítetlen telekingatlan:

Férj kijelenti, hogy a házasság megkötése előtt vásárolta, az ingatlan mind a szerzéskor, mind a házasság létrejöttkor, mind a jelen szerződés aláírása időpontjában per-, teher- és mindennemű igénymentes.

Szerződő felek kijelentik, hogy a fentiekben meghatározott ingatlant a Férj különvagyonának tekintik, teljes berendezésével együtt, azt a házasságuk megszűnése esetén sem tekintik semmilyen részben közös vagyonnak, arra a Feleség sem tulajdoni igényt, sem kötelmi elszámolási igényt nem alapíthat. Szerződő felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy az esetben, ha a házassági vagyontörségük fennállása alatt a fent megjelölt ingatlanon értéknövekedést okozó beruházást hajtának végre, a beruházásnak a házassági vagyontörséget érintő kérdéseit jelen szerződés módosításával írásban

rendezik. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy az ingatlan értékesítéséből származó vagyon is megőrzi különvagyoni jellegét.

Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a fentiekben felsorolt különvagyonai ingatlanokat terhelő bármely költség, kiadás a Férj különvagyonára terhére kerül kifizetésre, és az ingatlanok esetleges hasznosításából származó vagyon a Férj különvagyonát növeli.

4.1.2. Ingóságok:

4.1.2.1. Szerződő felek kijelentik, hogy a Férj különvagyonába tartoznak a szám alatti lakóházas ingatlan berendezési tárgyai, kivételt képeznek ez alól gyermekük berendezési tárgyai, személyes használatú dolgai, valamint a Feleség személyes használatú ingóságai. Szerződő felek az itt érintett személyes használatban álló dolgok felsorolását írásba nem foglalják, azt az általános közmegítélés szerint nevezik meg jelen időpontban is és ezt követően is, a dolgok között nincs speciális jellegű használati tárgy.

4.1.2.2. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a Férj különvagyonába tartoznak a jelen szerződés elválaszthatatlan 1. számú mellékletét képező listában megjelölt ingóságok, melyek helyébe lépő vagyontárgyak, illetve értékesítésük esetén kapott pénz, pénzt helyettesítő értékpapír vagy dolog megőrzik különvagyoni jellegüket. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy az itt felsorolt ingóságok esetleges hasznosításából keletkező vagyon is megőrzi különvagyoni jellegét.

4.1.2.3. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a házasságuk megkötése és jelen szerződés aláírása között eltelt időben a Férj érdekkörébe tartozó tevékenységből származó ingóságok is a Férj különvagyonát képezték, a keletkezésük (házasságkötéskor meglévő, illetve azt követően keletkező) időpontjától függetlenül, azok közös vagyoni jellegére a Feleség igényt nem alapít.

4.1.2.4. Férj kijelenti, hogy különvagyonai adósságai sem a házasság megkötésekor, sem azt követően a jelen szerződés aláírásáig nem keletkeztek, nem voltak, nincsenek.

4.1.3. Férj egyéb bevételei, jövedelmei:

Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a Feleség a házasság megkötése időpontjától kezdődően nem támaszt igényt a Férj egyéb tevékenységeből eredő bevételei, jövedelme rá eső részére, azt, illetve az azon megszerzett vagyontárgyakat a Férj különvagyonának tekinti.

4.2. Feleség különvagyonára:

4.2.1. Ingatlan:

4.2.1.1. fsz.4.szám alatti, a hrsz. alatt felvett lakás ingatlan.

Feleség kijelenti, hogy a fentiekben megjelölt ingatlant a házasságkötést megelőzően részben önerőből, részben hosszú lejáratú hitelből 2004. évben – 10 éves futamidőre - vásárolta meg szülői vagyoni segítséggel, a lakást a házasság megkötése időpontjában cca. 5.000.000 Ft azaz Ötmillió Forint összegű még be nem fizetett kölcsön terhelte, melyből Szarka Jánosné édesanyja - aki a pénzügyi kölcsönszerződésben adóstársa – jelen szerződés megkötését megelőzően mintegy 4.000.000 Ft azaz Négymillió Forint törlesztést teljesített a kölcsönből, 1.000.000 Ft összegre csökkentve a még fennálló fizetési kötelezettséget.

Feleség kijelenti, hogy a fenti ingatlant egyéb tartozás nem terheli. Az ingatlanon Dr. Szarka János holtig tartó hasznélvezeti joga áll fenn.

Szerződő felek kijelentik, hogy a fentiekben meghatározott ingatlant a Feleség különvagyonának tekintik, teljes berendezésével együtt, azt a házasságuk megszűnése esetén sem tekintik semmilyen részben közös vagyonnak, arra a Férj sem tulajdoni igényt, sem költési elszámolási igényt nem alapíthat. Szerződő felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy az esetben, ha a házassági vagyonszövetségük fennállása alatt a fent megjelölt ingatlanon értéknövekedést okozó beruházást hajtának végre, a beruházásnak a házassági vagyonszövetséget érintő kérdéseit jelen szerződés módosításával írásban rendezik. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy az ingatlan értékesítéséből származó vagyon is megőrzi különvagyonai jellegét. Feleség kötelezettséget vállal arra, hogy a különvagyonába tartozó ingatlan törlesztő részleteit vagy különvagyonából, vagy szülei törlesztésével egyenlíti ki.

4.2.2. Ingóságok:

4.2.2.1.: Szerződő felek kijelentik, hogy a Feleségnek a házasság megkötése időpontjában 500.000 Ft azaz Ötszázezer Forint összegű készpénz megtakarítása volt, melyet különvagyonnak tekintenek, és amely a házasság megkötését követően is megőrizte külön vagyonai jellegét. Szerződő felek kijelentik, hogy a házasság megkötését követően jelen szerződés aláírása időpontjáig a fentiekben felül vagyona nem keletkezett.

4.2.2.2. Szerződő felek kijelentik, hogy a Feleség különvagyonára a házasság megkötésekor már megvolt és jelen szerződés megkötésekor is meglévő, jelen szerződés elválaszthatatlan 2. számú mellékletében felsorolt ékszerek, melyek a Feleség különvagyonába tartoznak és azok értékesítésük esetére is megőrzi különvagyonai jellegüket, illetve a helyükbe lépő vagyontárgy is megőrzi különvagyonai jellegét.

4.2.2.3. Feleség kijelenti, hogy a fenti 4.2.1.1. pontban leírt közös adósságon kívül

sem a házasság megkötését megelőzően, sem azt követően nem keletkezett különvagyoni jellegű adóssága.

4.2.3. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a Feleségnek a rendszeres jövedelemszerző tevékenységén felüli tevékenységéből származó jövedelme, bevételei, illetve az azon megszerzett vagyontárgyak a Feleség különvagyont képezik a házasság megkötése időpontjától kezdődően.

5. A házastársak közös vagyona:

5.1. Rendszeres munkavégzésből/állami szociális juttatásokból származó jövedelmek:

Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a rendszeres munkavégzésből származó jövedelmek közös vagyont képez, melyből fedezik a háztartási, megélhetési, a gyermekük tartására fordítandó mindennapi kiadásokat. Az ebből fennmaradó megtakarítások közös vagyoni jellege is megmarad, közöttük 50-50 %-os arányban. Férj kötelezettséget vállal arra, hogy azon luxuskiadásokat, amelyre a közös vagyontól nem nyújt fedezetet, különvagyontól fedez, azonban ezen közösen elhatározott luxuskiadás esetén nem támaszt igényt a Feleség felé a Feleségre eső rész megtérítésére.

5.2. Nászajándék vagyoni jellege:

Szerződő felek kijelentik, hogy a tárgyakban, ingóságokban kapott nászajándékokat 50-50 %-os arányban közös vagyont tekintik, azok felsorolását nem tartják szükségesnek jelen szerződésben, mert mindennapos használati tárgyaknak tekintik.

Szerződő felek kijelentik, hogy a nászajándékként kapott 1.270.000 Ft azaz Egymillió Kettőszáz hetvenezer Forint készpénzből 850.000 Ft-ot azaz Nyolcszázhetven ezer Forintot a Feleség különvagyontának, 420. 000 Ft-ot azaz Négyszázhuszezer Forintot a Férj különvagyontának tekintenek és felhasználásukról önállóan döntenek. Feleség a házasságkötést követően a Férj kezelésébe adta a fenti teljes összegű, 850.000 Ft -ban meghatározott készpénzt, aki kötelezettséget vállalt arra, hogy a letétként kezeli, annak hasznai a Feleséget illeti meg, azonban a letétkezelés összes költsége és kockázata a Férjre terhel: a Feleség bármikori felhívására a Férj köteles kiadni a fenti letétet annak meglévő hasznaival együtt, melyre a Férj kötelezettséget vállal.

6. Jelen szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Polgári törvénykönyv és a Családjogi törvény vonatkozó rendelkezései irányadók.

7. Szerződő felek kijelentik, hogy magyar állampolgárok, cselekvőképességükben korlátozás alatt nem állnak, jelen szerződés megkötésekor belátási, beszámítási képességük teljes birtokában álltak.

8. Fenti szerződést a felek -mint akaratukkal mindenben megegyezőt – a mai napon jóváhagyólag aláírták és kijelentik, hogy a szerződés egyúttal tényvázlatba foglalt nyilatkozatuknak is megfelel.

9. Szerződő felek meghatalmazzák a ügyvédet () arra, hogy a nyilatkozataik alapján jelen szerződést megszerkessze és ellenjegyezze.

Kelt:.

Férj

Feleség

Szerkesztettem és ellenjegyzem napján:

ügyvéd

1. számú melléklet
Férj és Feleség házassági vagyoni szerződéséhez

Szerződő felek megállapítják, hogy a mai napon Férj különvagyonát képező ingóságai körébe különféle ingóságokban és készpénzben együttesen 43.000.000 Ft azaz Negyvenhárommillió Forint érték tartozik.

Vál, 2009. július 31.

Férj

Feleség

3.sz. melléklet: Szerződés a házassági vagyontársaság megszüntetéséről

S z e r z ő d é s

házassági vagyontársaság megszüntetéséről

amely létrejött

egyrésztől Zoltán született Zoltán (szül.: anyja neve: , szem.sz: , szem.ig.sz: , adóazonosító jele:) 8000 Székesfehérvár, szám alatti lakos, mint közös vagyont megszüntető fél I.

másrésztől Erzsébet született: Erzsébet (szül.: , anyja neve: , szem.sz: , szem.ig.sz: , adóazonosító jele:) 8151 Szabadbattyán, szám alatti lakos, mint közös vagyont megszüntető fél II. között alulírott napon és helyen az alábbi feltételek szerint:

1./ Szerződő felek rögzítik, hogy 1994. július 15.napján Székesfehérváron kötöttek házasságot. Házasságukat a Székesfehérvári Járásbíróság a 2013. október 07. napján kelt és jogerőre emelkedett **8.P.22.311/.....** szám alatti ítéletével felbontotta.

2./ Felek a házassági vagyontársaság fennállása alatt közösen szerzett ingóságaikat – egyezség útján - természetben, egymás között egyenlő $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban megosztották. Mindkét fél az öt megillető ingóságoknak kizárólagos tulajdonában és birtokában van.

Az ingóságok megosztásából eredően egymással szemben a feleknek követelésük nincs.

3./ Szerződő felek elhatározták, hogy a házassági vagyontársaságukat jelen szerződéssel véglegesen a közös ingatlan vagyontársaságra kiterjedően is **megosztják**.

4./ Szerződő felek rögzítik, hogy a házasságuk fennállása alatt az alábbi ingatlanok tulajdonjogát szerezték meg:

4.1. **Szabadbattyán belterületben ... hrsz.** alatt felvett kivett „lakóház, udvar, gazdasági épület” megnevezésű 1029m² területű ingatlan, melynek forgalmi értékét a felek 17.650.000,-Ft, azaz Tizenhétmillió-hatszázötvenezer forintban határozzák meg. Az ingatlan a valóságban 8151 Szabadbattyán, ...szám alatt található. Az ingatlan-nyilvántartás szerint a házastársak

$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányú tulajdonát képezi. Az ingatlant terheli az OTP Jelzálogbank Zrt. jogosult javára 3.000.000.-Ft kölcsön és járulékaik erejéig bejegyzett jelzálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom. Az ingatlant egyebekben tehermentes.

4.2. **Székesfehérvári belterületben hrsz.**-ú szövetkezeti ház külön lapon felvett 44m² területű lakás megnevezésű ingatlan, mely a valóságban 8000 Székesfehérvár, ... szám alatt található. Az ingatlan-nyilvántartás szerint 1/1 arányban Zoltán tulajdonát képezi. Forgalmi értékét a felek 8.000.000,-Ft, azaz Nyolcmillió forintban állapítják meg. Az ingatlan tehermentes.

Szerződő felek jelen okirat aláírásával kijelentik, hogy az ingatlant házasságuk fennállása alatt közösen szerezték, ezért a Csjt. 27.§ értelmében az ingatlan $\frac{1}{2} - \frac{1}{2}$ arányú közös tulajdonukat képezi.

5./ Szerződő felek rögzítik, hogy a házassági életközösség megszűnésének időpontjában a 4.1. pontban körülírt ingatlant terhelő kölcsön tartozás összege 1.650.000,-Ft.

Rögzítik továbbá a felek, hogy a 4.2. pont alatti ingatlan megvételéhez 2007. évben Zoltán édesapjától Jánostól 8.000.000,-Ft összegű magánkölcsönt vettek fel, mely kölcsön közös tartozásként teljes összegében jelenleg is fennáll.

2

6./ Szerződő felek rögzítik, hogy házastársi közös vagyont képező ingatlanok értéke mindösszesen 25.650.000,-Ft, mely vagyont mindösszesen 9.650.000,-Ft tartozás terhel.

7./ Szerződő felek elhatározták, hogy házassági vagyontörszösségüket megszüntetik, oly módon, hogy a szabadbattyáni hrsz. alatti ingatlan 17.650.000,-Ft értékben 1/1 arányban Zoltán kizárólagos tulajdonába, míg a székesfehérvári hrsz. alatti ingatlan 1/1 arányban Erzsébet kizárólagos tulajdonába kerül.

Egyidejűleg Zoltán a közös tartozásokból Erzsébetet terhelő $\frac{1}{2}$ részt, mindösszesen 4.825.000,-Ft tartozást átvállalja.

8./ Felek rögzítik, hogy a magánkölcsön jogosultja János külön nyilatkozatban hozzájárult, hogy a fennálló kölcsöntartozásból Erzsébetet terhelő $\frac{1}{2}$ részt Zoltán Erzsébettől átvállalja.

9./ Szerződő felek kötelezettséget vállalnak arra nézve, hogy jelen szerződés alapján kezdeményezik az OTP Banknál az eredeti kölcsön szerződés módosítását, arra tekintettel, hogy a a korábban közös tulajdonú szabadbattyáni 1358/1. hrsz. alatti ingatlan tulajdonjogát 1/1 arányban Zoltán szerzi meg. Az ingatlant terhelő kölcsöntartozásból Erzsébetet terhelő $\frac{1}{2}$ részt Zoltán átvállalja. Kérelmezik, hogy, hogy a pénzintézet, mint kölcsön kötelezettet és dologi kötelezettet, Erzsébetet a módosítás követően mentesítse és a tulajdonjog változás bejegyzéséhez járuljon hozzá.

10./Szerződő felek kijelentik, hogy fentiek teljesülését követően a házastársi közös vagyton megosztásából eredően egymással szemben semminemű követelést nem támasztanak, a házastársi vagyontörszösséget teljes mértékig megszüntnek tekintik.

11./ Szerződő felek rögzítik, hogy a szabadbattyáni ... hrsz. ingatlan ténylegesen 2013. szeptember 30. napjától Zoltán birtokában, a székesfehérvári ... hrsz. alatti ingatlan Erzsébet birtokában van.

12./ Az energetikai tanúsítvány elkészítését a felek a vonatkozó jogszabályi rendelkezés alapján mellőzik

13./ Ingatlan-nyilvántartási rendelkezések:

13.1. Szerződő felek rögzítik, hogy a felek jelen okirat aláírásával egyidejűleg az okiratot szerkesztő ügyvédnél letétbe helyezik hozzájárulásukat ingatlanonként 5-5 eredeti példányban ahhoz, hogy a

- tulajdonjog a szabadbattyáni ... hrsz.-ú ingatlan $\frac{1}{2}$ részére házassági vagyoni közösség jogcímén Zoltán javára az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzésre kerüljön, azzal, hogy az ingatlant terhelő, az OTP Jelzálogbank Zrt. javára 3.000.000.-Ft és járulékai erejéig bejegyzett jelzálogjog és ennek biztosítására a jogosult javára bejegyzett elidegenítési és terhelési tilalom a szerződés tárgyát képező ingatlanon a tulajdonjog változás bejegyzését követően változatlan tartalommal fennmarad,

továbbá a székesfehérvári ... hrsz.-ú ingatlan $\frac{1}{2}$ részére a tulajdonjog házastársi közös vagyoni elismerése jogcímén, valamint további $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadára házastársi közös vagyoni megszüntetése jogcímén az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzésre kerüljön.

3

13.2. A letevő felek azzal a rendelkezéssel helyezik letétbe a 13.1. pont szerinti okiratot, hogy amennyiben a letéteményes ügyvéd felé igazolták, hogy a pénzintézet a tulajdonjog változás bejegyzéséhez írásbeli nyilatkozatban hozzájárult, úgy letéteményes ügyvéd köteles ezen hozzájáruló nyilatkozatot valamint a tulajdonjog bejegyzésére vonatkozó nyilatkozatot a Földhivatal felé benyújtani.

14./ A felek közösen kérik a Székesfehérvári Járási Földhivatalt, hogy a közös vagyoni megszüntető felek tulajdonjogának bejegyzésére vonatkozó kérelmet az Inyvt. 47/A.§ (1) bek. b. pontja alapján – a felek tulajdonjog bejegyzési hozzájárulásnak benyújtásáig, de legfeljebb a szerződéskötéstől számított 6 hónapig - tartsa függőben.

15./ Szerződő felek kijelentik, hogy mindketten magyar állampolgárok.

16./ Szerződő felek rögzítik, hogy jelen szerződéskötéssel járó költséget, a tulajdonjog változás bejegyzésének költségét és a vagyonszerzési illetéket a felek közösen viselik a vonatkozó jogszabályok rendelkezései szerint.

17./ Szerződő felek kijelentik, hogy a szerződést szerkesztő ügyvéd őket az illetékfizetési kötelezettség, és a személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség tekintetében kioktatta.

18./ Szerződő felek kijelentik, hogy a élettársi közös vagyonukat jelen szerződéssel teljes egészében megosztották. Az élettársi vagyonszösszösgből eredően egymással szemben semminemű további követelést nem kívánnak támasztani.

19./ A szerződő felek jelen szerződés elkészítésével és ellenjegyzésével megbízzák a **Dr. Ügyvédi Irodát (8000 Székesfehérvár, Várkörút 1/B)** Lévainé dr. Szijártó Mariann ügyvéd ügyintézésében azzal, hogy jelen jogügyletből fakadóan őket a Székesfehérvári Járási Földhivatal előtt, a tulajdonjog bejegyzéséig teljes jogkörrel képviselje.

Jelen szerződést a felek, mint akaratukkal mindenben egyezőt jóváhagyólag aláírták.

Székesfehérvár, 2013.október 22 .napján.

.....

Erzsébet

közös vagyont megszüntető fél II.

.....

Zoltán

közös vagyont megszüntető fél I.

A szerződést szerkesztettem és ellenjegyzem:

Székesfehérvár, 2013. október 22. napján

Székesfehérvár, 2013.október.... .napján.

**4. sz. melléklet: házassági vagyonközösség megszüntetésére irányuló per:
tárgyalás-előkészítő irat**

Tisztelt Városi Bíróság!

Hiv.szám: 6.P. 20.920/2004.

Ferenc felperesnek az általam képviselt Ágnes alperes között 300.000 Ft megfizetése és egyéb tárgyú, fenti hivatkozási szám alatt folyamatban álló perben az alábbi

tárgyalás-előkészítő iratot

terjesztem elő:

- 1.) Bejelentem, hogy az alperes 2005. szeptember 15-én megismételte a legutóbbi tárgyaláson tett egyezségi ajánlatát, melyet levél formájában juttatott el a felpereshez (A/1. szám alatti melléklet). Felperes telefon sms-ben szeptember 18-án elutasította az ajánlatot, azzal, hogy nem változott a véleménye a bírósági tárgyalás óta.
- 2.) A felperes részéről alperesi kérdésre az utóbbi tárgyaláson ismételten elhangzott a pontosított kereseti kérelem, utalva a 2004. november 12-i írásos nyilatkozatra. A felperes 9.000.000 Ft –ban határozta meg a lakás terhekkel nem csökkentett forgalmi értékét. A felperes 57, 51 %-os mértékben jelölte meg tulajdoni igényét, egyéb nyilatkozatot nem tett. A felperes 5.680.000 Ft összegre tart igényt, amely matematikailag nem egyezik semelyik számítási módszerrel. Érdemi kérelmünk az, hogy a T. Bíróság a felperesi elszámolási igényt az alábbi számítás szerint hagyja jóvá:

Lakás forgalmi értéke – különvagyoni igény $7, 51 \% = M$

$M/2 =$ felperesnek járó, tulajdonjoghoz kapcsolódó megváltási ár összege.

Továbbra is fenntartom, hogy a jelenlegi lakás árak mellett túlzottnak tartom a 9.000.000 Ft tehermentes árat, azt továbbra is 8.000.000 Ft összegben tartom elfogadhatónak.

- 3.) A szakértői eljárás megkezdése előtt bejelentem, hogy az életközösség megszüntetését követően a lakáson az alábbi, értéknövekedést okozó felújításokat hajtottam végre, illetve van folyamatban:
 - a.) 2003. november elején a nappali-anyai háló szobában parketta-csere történt, melyet kizárólag az alperes fizetett, azt megelőzően a padozatot egy szürke, 11 éves filcszőnyeg fedte. Az A/2. szám alatt csatolt számla az anyagköltséget bizonyítja, a munkát családi összefogással, saját erőként végeztük, 18 m²-re a munkadíj 900,-Ft/m²-rel számolva, 16.200.- Ft . Ez a bekerülési érték, azonban kérem, szíveskedjen a szakértő a forgalmi érték meghatározásánál ezt az alperesi oldalon figyelembe venni.

- b.) 2005. június 28-án a lakás nyílászáró cseréjére befizettem 162.057.- Ft-ot. A társasház pályázott állami-önkormányzati támogatásra, melyből az önerő összege előzetes tájékoztatás szerint a fenti összeg, amely 1/3-a a bekerülési értéknek. Kérem a szakértői vélemény kialakításánál ezt is az alperesi oldalon értékelni, mint az ingatlan értéknövelő tényezőjét. Ez a külső homlokzati nyílászárók cseréjét fedezi. A/3-5. szám alatt csatolom a befizetést igazoló okiratok fénymásolatait.
- c.) 2003. október végén a nappali szobában fal-festés és nyílászárók, fűtőtestek mázolását végeztettem el, melyről számlával nem rendelkezem. A szobában korábban tapéta volt, melyet leszedtettem és a falat befesttettem, valamint az erkélyajtó- ablakok és a fűtőtest, valamint a fűtés cső mázolását csináltattam meg. Számlával sem az anyagról, sem a munkáról nem rendelkezem, azonban annak bekerülési értéke akkor 40.000 Ft volt. Kérem, a forgalmi érték meghatározásánál az alperesi oldalon ennek figyelembe vételét. A szakértő a helyszínen meggyőződhet ezen munka valódiságáról.
- d.) Az alperes úgy nyilatkozik, hogy a fenti felújítási költségeket az alperes szülői segítséggel, a tőlük ajándékba kapott készpénzzel valósította meg.

Kérem az alperesi oldalon beszámítási kifogásként elfogadni az alperes részéről 2003. júliusától 2005. február 28-ig teljesített havi 610.- Ft összegű munkáltató kölcsön törlesztő részletek, valamint az egy összegben kifizetett 18.394.- Ft hátralék 50 %-át, azaz 20 hónapra $20 \times 305 = 6100$.- Ft + 9197.- Ft-ot, mindösszesen 15.297.- Ft-ot. Az ingatlan tehermentesítését teljes körűen az alperes intézte, megtéve mindent annak érdekében, hogy az elszámolásnak ne legyen akadálya, ő előlegezte meg ezeket a költségeket. Kérem, hogy a T. Bíróság mérlegelje az alperes együttműködését a perbeli költségek viselése meghatározásánál. A tárgyaláson a csekkeket eredetben bemutatom, A/6. szám alatt csatolom az OTP Rt. igazolást a számlazárásról, mely összeg a hátralékot és a 2.000 Ft összegű számlazárási költséget is tartalmazza.

- 4.) A/7. csatolom az alperes kereset-igazolását, bejelentem, hogy egyéb kereset-jövedelme nincs. Utolsó információ szerint a felperesnek 2005. augusztus 31-én lejárt a passzív táppénze is, jelenlegi foglalkoztatásáról nincs tudomásunk. A mai napig az egyezség szerinti tartásdíjat fizette, hátraléka nincsen.
- 5.) A legutóbbi tárgyaláson bírói kérdésre az alperes úgy nyilatkozott, hogy 2003. január 07-én költözött el a felperes a közös lakásból. A felperes azért ragaszkodott ezen időpont bejelentéséhez akkor, mert a házassági bontó tárgyaláson ügyvédi tanácsra – erősítve azt, hogy a felek között az életközösség véglegesen megszakadt- rábólintott arra a felperesi nyilatkozatra, hogy 2003. január 07-én a visszatérés szándéka nélkül elköltözött a felperes. A felperes valójában 2003. június végén költözött el a visszatérés szándéka nélkül, az iskola befejezésekor, egyrészt a gyerekek miatt, másrészt a húga lakásvásárlási reményei miatt, amely végül is megghiúsult. A tárgyaláson idéztünk a felperes 2004. januári leveléből, melyet most bizonyítékként A/8. szám alatt arra csatolunk, hogy a felperesnek az elköltözését követően nem volt szándéka visszaköltözni: 4. oldal lap közepe, aláhúzott szöveg. A/9. szám alatt csatolom a 2003. 07.19-én kelt, a felperes elköltözését követően íródott levelet, melynek 1-2. oldalán aláhúzott szövegrészek arról tanúskodnak, hogy a felperes házasságon kívül létesített szerelmi viszonya

vezetett a felek közös megegyezéssel válásához, melyben a felperes – érezve a helyzet tarthatatlanságát – elköltözött a családi otthonból, érezve ennek erkölcsi kényszerét. A/10. szám alatt csatolom a felperes 2004. február 09-én az alperes szüleihez írt levelét, amelyben a felperes elismeri házassága megromlásának okát a házasságon kívüli kapcsolata miatt. Alperes kijelenti, hogy nem élt és jelenleg sem él élettársi kapcsolatban senkivel, érzelmi kapcsolatot válása és férje elköltözése után létesített. Az alperesnek nem állt szándékában – mint ahogy eddig nem is tette – hivatkozni a váláshoz vezető körülmények említésére, azonban e perben a többlet-használati díj megállapítása körében releváns az, mi volt a visszatérés szándéka nélküli elköltözés tényleges oka, a felperes által is elismert belső kényszerítő körülmények és a válás utáni változások okán a visszaköltözés fel sem merült, ezért érezhette úgy a felperes, hogy erkölcsi kötelessége ebben a helyzetben a sértett féltől végleg elköltözni, megteremtve ezzel mindkettőjük és a gyermekek nyugalma. Azzal, hogy a felperes felvállalta a házasságon kívüli kapcsolatát, ez kiderült, kockáztatta azt a lehetőséget is, hogy a közös otthont elszámolási igényt nélkül el kell hagynia – „... ettől függetlenül ma nagyon nehéz, kemény utat választottam...” stb.- idézet a felperes A/ 10. szám alatt csatolt leveléből. A felperesnek saját elhatározása következményeit e tekintetben erkölcsi kötelessége viselni és ezt a jog a mérlegelés körében az alperes oldalán méltányolja is, a kialakított bírói gyakorlat szerint. A köznap életben a közfelfogás ezt úgy nevezi, hogy „elviszi a balhét”.

- 6.) Kérem a T. Bíróságot, szíveskedjen mérlegelni a gyermekek védelmére, a gyermeki jogokra és a szülői kötelességekre és jogokra vonatkozó törvényi rendelkezéseket is akkor, ha dönt a többlet-használat és a tulajdonközösség megszüntetése kérdésében: az 1997. évi XXXI. Törvény 6. §, 11. § és 12. §-ai alapján a szülők kötelesek a gyermekük részére különösen a lakhatást biztosítani, amely veszélyeztetve van abban az esetben, ha az alperes számára anyagi erejét meghaladó mértékű elszámolást ír elő a bíróság. A felperest – függetlenül attól, hogy külön élő szülő – ez a kötelesség éppen úgy terheli, mint az anyát, és ezt oly módon biztosíthatja, ha nem kíván érvényesíteni a volt családja teljes ellehetetlenülését eredményező igényeket. A szülőt – a Csjt és erkölcsi alapon - ezen kötelessége a saját megélhetése veszélyeztetése árán is terheli, és ez vonatkozik mindkét szülőre.
- 7.) Kérem, hogy a T. Bíróság a felperes elköltözése okaira, a végleges elköltözési szándéka és a visszaköltözési szándék hiányára hallgassa meg tanúként Györfi Menyhért és Györfi Menyhértné 8000 Székesfehérvár . u. 6/b. fsz. 2. szám alatti lakosokat, az alperes szüleit.

Eddigi nyilatkozatainkat a fenti módosításokkal és kiegészítésekkel fenntartjuk.

Székesfehérvár, 2005. szeptember 26.

Tisztelettel:

Alperes
Jogi képviselője útján

T. Székesfehérvári Városi Bíróság

Ágnes
8000 Székesfehérvár út 68. V/1.

Jogi képviselő:

DR.CSURGÓ ÜGYVÉDI IRODA
Dr. Csurgó Katalin
Ügyvéd
8000 Székesfehérvár Megyeház u. 14.
Alperesnek

Tárgyalás előkészítő iratát

Ferenc
8000 Székesfehérvár-Kisfalud
u. 24.
Szám alatti lakos
Felperes

**Között indult
6. P.20.920/2004.szám alatti
Perben.**

**Csatolva:
10 db irat**

5. sz. melléklet: Alperesi ellenkérelem

Tisztelt Székesfehérvári Városi Bíróság!

Hiv.sz.: 6.P.20.920/2004.

Ferenc felperesnek az általam képviselt Ágnes alperessel szemben közös tulajdon megszüntetése és egyéb kereseti kérelmek iránt a fenti ügyszám alatt folyamatban lévő perében a felperesi keresetre az alábbi

alperesi ellenkérelemmel élek:

A felperes 200. május 27-i 6. sorszám alatti beadványában a többlethasználati díj megfizetése iránti kereseti kérelmét kiterjesztette közös tulajdon megszüntetése iránt is.

Szükségesnek tartjuk bejelenteni, hogy a felek közös tulajdonában álló székesfehérvári hrsz. alatt felvett a valóságban Székesfehérvár ... út 68. V/1. szám alatti társasházi lakás ingatlant – már a kereset kiterjesztése időpontjában is – az alábbi terhek terheltek:

- 1.) OTP és Kereskedelmi Bank Rt. javára 268.000 Ft + jár iránti jelzálogjog és az azt biztosító elidegenítési és terhelési tilalom. **Mindennek visszafizetése megtörtént 2000. évben, melynek törlése iránt az alperes most intézkedett.**
- 2.) OTP és Kereskedelmi Bank Rt. javára 250.000 Ft + jár. iránti jelzálogjog és az azt biztosító elidegenítési és terhelési tilalom. **Mindennek visszafizetése megtörtént 2000. évben, melynek törlése iránt az alperes most intézkedett.**
- 3.) Ingatlankezelő Vállalat Székesfehérvár javára 100.000 Ft + jár. iránti jelzálogjog és elidegenítési és terhelési tilalom.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata javára fennálló jelzálogjogi és egyéb bejegyzések törlése 2004. 02.12. napján megtörtént.

I.

A felperes az alperessel osztatlan közös tulajdonban álló lakásuk közös tulajdonát kívánja elsődleges kereseti kérelme alapján alperesi megváltással, másodlagosan árverés útján kéri megszüntetni.

Ezen kereseti kérelemre az alábbiakat adom elő:

Peres felek házasságát a Székesfehérvári Városi Bíróság 6. P. 22.671/2002/6. sorszám alatti ítéletével felbontotta és egyezségüket jóváhagyta. A felperes férj a 2002. aug. végén megszakadt életközösségük felbontását követően a visszatérés szándéka nélkül költözött el Kisfaludra, édesapja családjához, a lakáshasználatról ellenérték nélkül lemondott, az alperes mindenek tudatában volt hajlandó egyezsége jutni. A házasság felbontását a férj kezdeményezte és ő akarta a bíróság előtt akkor részletesen fel nem tárt okok miatt: a férj házasságon kívül létesített kapcsolata volt a házasság megromlásának oka. Akkor a férj az elköltözés felvállalásával is ragaszkodott a váláshoz és mindazon körülmények viseléséhez, amely azóta nemcsak őt, hanem mind a feleséget és mind a két gyereket hátrányosan érinti.

Ezen körülményt lényegesnek tartjuk mérlegelési szempontból figyelembe venni.

A közös tulajdon megszüntetésére a Ptk-ban szabályozott módok egyikével sem lehetséges, az alábbiak miatt:

Az alperes nagyon szerény anyagi körülmények között él két kiskorú gyermekével együtt. Vagyoni helyzetét az alábbiakban foglalom össze:

Keresete kizárólag munkaviszonyból származó jövedelméből áll: a korábban csatolt jövedelem-igazolás szerint havi nettó 73.000 Ft.

Egyedülálló szülőként 13.800 Ft/hó családi pótlékban részesül.

Tartásdíjként az utóbbi hónapban a két gyermek után már 35.000 Ft –ot kapott, azt megelőzően átlagosan havonta 25.000 Ft tartásdíjat kapott.

Ezt összesítve 121.800 Ft összeggel tudnak gazdálkodni, ez fejenként 40.600 Ft havonta, amiből minden költségüket fedezni kell.

Egyéb jövedelme, vagyontárgya (autó, ékszer, festmény, ingatlan) az alperesnek nincsen.

Az alperes szülei támogatására nem számíthat, mindketten nyugdíjasok, panellakásban laknak az alperes két nagykorú testvérével együtt Székesfehérvár Munkácsy M. u. 6/b. fsz. 2. szám alatt (kettő és fél szobás lakás, 67 m2).

Alperesi jövedelem a mindennapi szükségletek minimális biztosítására illetve a lakás fenntartására elegendő. Ez az anyagi helyzet nem teszi lehetővé számára a közös tulajdon megszüntetését, sem a lakás többlethasználati díjának fizetését, mert ez nemcsak a saját, de kiskorú gyermekei megélhetését is veszélyeztetné.

A lakás fenntartásával kapcsolatos költségek az elmúlt évben 2003. július- 2004. június befizetett számlák alapján:

Távfűtés:	9377 Ft./hó
Villanyáram:	4432 Ft./ hó
Víz:	1427 Ft./ hó
Gáz:	612 Ft./ hó
Közös költség:	4276 Ft./ hó
<u>Vállalati lakáscélú kölcsön (a volt férjé):</u>	<u>610 Ft./ hó</u>
Összesen átlagosan:	20.734 Ft

További költségek (átlagosan):

Iskolai étkezési térítési díj:	11-12 000 Ft /hó
Élelmiszer:	50 000 Ft/hó
Ruházat, cipő:	6 000 Ft/hó
Háztartási cikkek:	5 000 Ft/hó
Egészségügyi cikkek (gyógyszerek, szemüveg):	4 500 Ft/hó
Iskolával kapcsolatos egyéb költségek (tanszerek, osztálypénz, programok):	2 000 Ft/hó
Életbiztosítás (Szemünk fénye):	6 500 Ft/hó
<u>Telefon, televízió, egyéb:</u>	<u>5 000Ft/hó</u>
Összesen (kb.):	90 500Ft/hó

A fenti költségeket igazoló csekkek, egyéb bizonylatok bemutatására kész az alperes, amennyiben azt a T. Bíróság szükségesnek találja.

Az egy főre jutó kereset meghaladja azt a felső határt, ami lehetővé tenné az önkormányzati szociális segélyek kérelmezését.

Kisebb lakás vásárlására csak lakáshitel felvételével lenne esélye az alperesnek, ami jelenlegi anyagi helyzetében lehetetlen, megtakarításaik a feleknek nem voltak a vagyonközösség során, és alperesnek azóta sem keletkezett félretett pénze. A megváltási árat pénzintézeti kölcsönből az alperes kereseti viszonyai mellett lehetetlen igénybe venni, a feltételeknek nem felelne meg mint kérelmező. A lakás árverés útján történő értékesítése esetén az alperes és kiskorú gyermekei elhelyezése lehetetlenné válna, szüleihez nem tudna költözni, albérlet fenntartását nem tudná vállalni, mert a fenti kimutatás alapján bevételei épphogy fedezik kiadásait, váratlanul felmerülő költségei esetén veszélyeztetett helyzetbe kerülne a család.

Önkormányzati szociális bérlakást nem igényelhetnek, mert van ingatlantulajdonuk, illetve az elmúlt öt évben rendelkezett az alperes ilyennel.

Munkahelyén, a Fejér Megyei Szent György Kórházban, a nővérszállóra csak gyerekek nélkül lehet költözni.

A gyermekek ellátása, nevelése, főiskolai tanulmányai folytatása nem teszi lehetővé plusz munka vállalását. Jövedelme növelésére és ezzel a lakáshelyzet megoldására rövid távon az alperes nem lát megoldást, hosszú távon csak akkor, ha továbbtanulása folytán olyan beosztáshoz és kereseti körülményekhez jut, amely hathatósan változtatna lehetőségein: az egészségügyben erre most nem látni sok esélyt.

Az alperes -munkahelye támogatásával - 2003-ban elkezdte főiskolai tanulmányait, illetve az első évfolyamát már sikeresen elvégezte a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Karának Egészségügyi Szakoktatói szakán (levelező, összesen 8 félév, államilag finanszírozott). Az alperes tőle telhetően mindent megtesz annak érdekében, hogy gyermekei és a saját nehéz élethelyzetén változtasson. A felperes ezzel szemben – általa is tudottan – a másik fél és gyermekei súlyos hátrányba hozásával sem elégedett meg a válás után, ellehetetlenült helyzetbe is kívánja hozni volt családját. Árverés esetén a kiköltözést a lakásból az alperes nem vállalja, hiszen jelenlegi elhelyezése a családnak ennél kisebb lakásban sértené a gyermekek érdekeit, a lakás használata részben nem ajánlható fel az árverési vevőnek, mert a lakás nagysága éppen hogy megfelel a szociális elvárásoknak.

A felperes anyagi helyzetéről a keresetlevél nem számol be, azonban ténykérdés, hogy a SZÉPHŐ Rt –nél kőművesként folytatott munkája mellett lehetősége van – mint ahogy korábban is volt – plusz munka vállalására: a család ebből finanszírozta korábban a hitelei lejárat előtti visszafizetését, az autó megvásárlását, fenntartását, alkalmanként családi kirándulásokat. Az utóbbi egy évben kétszer tört össze a felperes autót, vásárolni is volt módja mindkét alkalommal másikat helyette. A felperes lakhatása jelenleg megoldott, sőt arról is van tudomása az alperesnek, hogy jelenlegi barátnőjével építkezési szándékuk van és elhelyezésüket az építkezés alatt a felperes édesanyjának sárszentmihályi nagy (öt szobás ház, két személy lakja jelenleg) családi házában képzelik el.

A fentiek alapján kérem, hogy a T. Bíróság azt állapítsa meg, hogy az alperes szerény anyagi körülményei nem teszik lehetővé a közös tulajdonnak a kereseti kérelmben megjelölt egyik módjával sem a megszüntetését, mert mind az alperes, mind a vele együtt élő kiskorúak érdekeit súlyosan veszélyeztető helyzet teremtené: ké-

rem, hogy erre tekintettel a T. Bíróság – figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság PK.10. szám alatti állásfoglalásában leírtakra, valamint a kialakult bírósági gyakorlatra , amelyet a BH 1996.467. és a BH 1973. 445.számú eseti döntésekben ismerhettünk meg. Az elutasítás jogalapjaként hivatkozunk a Ptk. 5. §-ában meghatározott joggal való visszaélésre is, mert álláspontunk szerint a felperes – ismerve volt családja jelenlegi anyagi helyzetét, körülményeit és azt, hogy ezen helyzet előidézésében neki meghatározó szerepe volt, visszaélve a közös tulajdonhoz fűződő jogaival, méltánytalanul súlyos helyzetbe kívánja hozni volt házastársát és gyerekeit, akkor, amikor nem szorul rá.

II.

A felperes fenntartotta többlethasználati díj megfizetése iránti kérelmét is: a korábbiakban erre vonatkozó ellenkérelmünket már beterjesztettük, azt továbbra is fenntartjuk.

A felperesi 8. számú beadványban írtakra az alábbi észrevételeket tesszük:

A tartásdíj jelenlegi mértéke- két gyermekre összesen cca.35.000 Ft , korábban havi 25.000.- Ft – a gyermekek lakhatásának költségét is magában foglalja, de ez nem jelent használat- megváltást természetesen, és ezt nem is fedezné. Ez az összeg – az anya által hozzáadott összeggel és az anya által biztosított mindennapi nevelése, gondoskodási érték- hozzáadással- a gyermekek számára egy nagyon szerény körülmények közötti ellátást biztosít. Ahogy a gyerekek kamaszodnak, ez az összeg már a szerény körülmények biztosítására sem lesz elegendő.

A felperes egyezségi ajánlatát az alperes nem fogadhatja el, mert a tartásdíjról nem kíván lemondani.

Kérem, hogy a korábban kifejtettek alapján a felperes keresetét elutasítani szíveskedjen és kötelezze a felperest a perköltségek viselésére. Perköltség iránti összegszerű igényünket a tárgyaláson jelentjük be.

Kérem, hogy a T. Bíróság a tárgyalás időpontját- ha ez lehetséges – 2004. szeptember 27-október 01. közötti időszakra ne határozza meg, mert az alperes akkor folytat konzultációs tanulmányokat Budapesten a Főiskolán.

Tisztelettel:

Alperes
Jogi képviselője útján

T. Székesfehérvári Városi Bíróság

Részítélet iránti kérelme,
költségmentességi kérelme
és előkészítő irata

Ágnes
8000 Székesfehérvár ... út 68. V/1.

Jogi képviselő:

DR.CSURGÓ ÜGYVÉDI IRODA
Dr. Csurgó Katalin
Ügyvéd
8000 Székesfehérvár Megyeház u. 14.
Alperesnek

Ferenc
8000 Székesfehérvár-Kisfalud
..... u. 24.
Szám alatti lakos
Felperes

Között indult
6. P.20.920/2004.szám alatti
Perben.

Csatolva:
2 X10 db irat

6. sz. melléklet: Részjogerő megállapítása iránti kérelem

Tisztelt Székesfehérvári Városi Bíróság!

Ferencné született Ágnes alperes – jogi képviselőm útján – az **Ferenc felperes** által ellenem a T. Városi Bíróság előtt **6.P.20.920/2004** szám alatt indított perben az alábbi

részjogerő megállapítása iránti kérelmet

Terjesztem elő.

A peres eljárásban felperes a felek közös tulajdonában álló székesfehérvári ... hrsz. alatt felvett társasházi lakásingatlanon fennálló osztatlan közös tulajdon felperes tulajdoni illetőségének alperes általi megváltásával történő megszüntetése, továbbá alperes terhére többlethasználati díj megfizetése iránti keresetet terjesztett elő.

A Székesfehérvári Városi Bíróság a fenti ügyben ... szám alatt ítéletet hirdetett, melyben a felperes többlethasználati díj iránti kérelmét elutasította, a perbeli ingatlanon fennálló közös tulajdont pedig megszüntette az alábbiak szerint:

„Az Ferenc és Ferencné született Ágnes – az ingatlan-nyilvántartás szerint – $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ tulajdonában álló Székesfehérvár beleterület ... hrsz. alatt nyilvántartott, de a Székesfehérvár, ... út 68. V/1. szám alatt található lakás megnevezésű ingatlanon fennálló közös tulajdont megszünteti oly módon, hogy az Ferenc tulajdonában álló tulajdoni hányadot Ferencné született Ágnes tulajdonába adja 4.400.000,- (négymillió-négyszázezer) Ft megváltási árért.

Kötelezi alperest, hogy a 4.400.000,- (négymillió-négyszázezer) Ft megváltási árat 80 napon belül fizesse meg a felperesnek.

A bíróság megkeresi a körzeti földhivatalt a fenti tulajdonjognak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése végett azzal, hogy a bejegyzés csak akkor fogantatható, ha a jogszerző alperes a magához váltás teljes összegének a kifizetését a földhivatalnál igazolja.”

Az ítélet ellen a rendelkezésre álló határidőben fellebbezéssel nem éltem, azt tudomásul vettem és tudomásom szerint felperes a közös tulajdon megszüntetése és a megváltási ár tekintetében is kifejezetten tudomásul vette az ítéletet és csak a többlethasználati díj elutasítása tekintetében élt fellebbezéssel. Tekintettel arra, hogy álláspontom szerint a közös tulajdon megszüntetése tekintetében így az ítélet jogerőre emelkedett, a megváltási ár megfizetésére számomra nyitva álló fizetési határidő ezzel megkezdődött és arra figyelemmel, hogy a megváltási árat – hosszas ügyintézészt igénylő - pénzügyi kölcsönből fizetem meg felperes részére, a pénzügyi felé szükségképpen minél előbb igazolnom kell, hogy az ítélet a közös tulajdon megszüntetése tekintetében jogerőre emelkedett.

Fentiekre tekintettel kérem a T. Városi Bíróságot, hogy a Pp. 228. § (3) bekezdése alapján végzésével szíveskedjék megállapítani, hogy a Székesfehérvári Városi Bíróság 6.P.20.920/2004/43. szám alatt meghozott ítélete a közös tulajdon megszüntetésére vonatkozó fent idézett részében jogerőre emelkedett és az ítélet eredeti példányát a részjogerőt és a végrehajthatóságot tanúsító záradékkal ellátni szíveskedjék.

Székesfehérvár, 2007. március 29.

Tisztelettel:

Ferencné sz. Ágnes alperes

Képv.:

7. sz. melléklet: Megváltási nyilatkozat

Tisztelt Városi Bíróság!

Hiv.sz.: 6.P.20.920/2004.

Az általam képviselt Ágnes alperes és Ferenc I. r. felperes és társai között a fenti hivatkozási szám alatt folyamatban lévő 300.000 megfizetése és egyéb tárgyú perben í T. Bíróság 27. sorszám alatt kiadott végzésére az alábbiakat nyilatkozom:

I. György igazságügyi szakértőnek az iratokhoz 25. sorszám alatt kiadott szakértői véleményében foglaltakat elfogadom.

A szakértői költségekkel szemben sem élek fellebbezéssel.

II. Alperesi ellenkérelmünk a többlethasználati díj tekintetében elutasításon alapul, jogalap hiányában.

A Bíróság döntésénél, kérjük, szíveskedjen figyelembe venni még az alábbiakat, mindazon nyilatkozatok mellett, amelyeket eddig tettünk:

- Ferenc felperes mindez ideig nem bizonyította, hogy a szóban forgó lakás végleges elhagyása óta visszaköltözési szándéka fennállt.
- A lakásban az alperesen kívül a felek vér szerinti 2 kamasz fiúgyermek is tartózkodik.
- Az alperes anyagi helyzete, családi körülményei nem változtak, inkább romlottak. Alperes és gyermekei megélhetését különösen veszélyeztette az elmúlt tárgyalás utáni időszakból, hogy a felperes 2005. szeptember hónaptól önkéntes fizetéssel vállalt gyermektartásdíj fizetése iránti kötelezettségének folyamatosan nem tett eleget, ezért az alperes 2005. decemberében kénytelen volt végrehajtási eljárást kezdeményezni a tartásdíj munkanélküli járadékból történő közvetlen letiltása iránt. Gyermekeit más módon anyagilag ebben az időszakban sem támogatta. Ezt azért tartom fontosnak a T. Bíróság elé tární, mert alperes és családja anyagi helyzetét alapvetően meghatározza a tartásdíj összege (a munkanélküli járadékból a minimális tartásdíjként meghatározott összeg vonható csak le...) és ezen körülmények között egy igen méltánytalan élethelyzet alakul ki, melyért a felperes felelős: felperes munkanélküli státusza mellett természetesen feketén dolgozik, szakmájában mindig talál lehetőséget be nem jelentett munkára, mint ahogy együttélésük során is igen gyakran előfordult. A felperes rosszhiszeműségével szemben áll az alperes egyezségekre való törekvése, együttműködési készsége (az ingatlan tehermentesítése, a munkáltatói kölcsönök fizetése, méltányos és reális egyezségi ajánlat : a 4.000.000 Ft összegű megváltási ár igen közel állt a szakértői vélemény alapján számítottához). Mindennek ellenére az alperes kénytelen bevállalni elsősorban gyermekei érdekében a kölcsön felvételét és a nagy összegű törlesztő részeket. Ezzel szemben a felperes – amellet, hogy lakhatása biztosított – még a szükséges tartásdíj megfizetése alól is ki szeretne bújni.

III. Alperes bejelenti, hogy a közös lakás $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét a szakértői véleményben foglaltak szerint megváltja, és megfizeti felperesnek a tulajdoni illetőségre jutó értékét, valamint a különvagyoni igény elszámolására is kötelezettséget vállal. Az alperes fenn tartja a 2005. szeptember 27. napján benyújtott tárgyalás-előkészítő irat 2. pontjában foglaltakat, a lakás és egyéb kötelmi igények elszámolása metodikáját illetően. Kérem továbbá, hogy a T. bíróság a PK:10. számú állásfoglalásában írtak szerint az alperes és gyermekei bentlakását ne értékelje az alperes terhére. A PK. 10. állásfoglalása szerint: „Külön ki kell emelni, hogy a különváltan élő vagy a volt házastársak közös ingatlanának megosztása esetén is előfordul, hogy a közös ingatlanban csak az egyikük lakik. A bennlakás értékcsökkentő hatásának az elbírálásánál ilyenkor megfelelően értékelni kell, ha a bennmaradó házastárs jogszabályi rendelkezés, vagy a másik házastárs egyetértése alapján az ingatlanban másnak (pl. a közös kiskorú gyermeknek) a lakhatását is biztosítja, illetve figyelembe kell venni a házastársaknak az értékcsökkenés viselésére vonatkozó megállapodását.

Ezekben az esetekben a bennlakás által okozott értékcsökkenés következményei csak korlátozott mértékben vagy egyáltalán nem terhelik a bennlakó tulajdonostársat.” Fentiekre tekintettel kérem, hogy a T. Bíróság a szakértői véleményben a részlakottsági értéként meghatározott 6.340.000 Ft alapul vételével állapítsa meg a megváltási ár összegét, melybe a felperes beszámítani kéri az általa 24 hónapon keresztül önállóan 610.- Ft értékben befizetett munkáltatói kölcsön összegének felperesre jutó 50 %-át, 7.320.- Ft-ot, valamint a pénzügyi hitelek megszüntetésével járó zárlati költségek 18.394.- Ft-os összegének felperesre jutó 50 %-át, 9.197.- Ft-ot, azaz mindösszesen 16.517.- Ft-ot, azaz Tizenhatezer Ötszáztizethét Forintot.

Abban az esetben, ha a T. Bíróság a közös tulajdon megszüntetése formájaként az alperesi megváltást elfogadja, kérem, szíveskedjen az alperes számára az erről szóló ítélet jogerőre emelkedésétől számított 80 napot biztosítani a megváltási ár teljes összege megfizetésére, tekintettel arra, hogy azt csak pénzügyi kölcsön felvételével tudja teljesíteni.

Alperes perköltségigényt terjeszt elő, melynek mértékeként a –PK. 10. számú állásfoglalása g.) pontjára is figyelemmel – a többlethasználati díj iránti kereseti kérelem összegszerűségét alapul véve, annak 5 (öt) %-os mértékét jelöli meg és kéri, hogy a T. Bíróság a felperest kötelezze ezen költség- mint jogi képviselési díj költsége – megfizetésére. Kérem a T. Bíróságot arra, hogy a perköltség mértéke, összege meghatározásánál szíveskedjen mérlegelni a jogszabályi feltételeket: a ráfordított ügyvédi munka mértékét, a benyújtott okiratok és a tett nyilatkozatok megalapozottságát.

A felperes kéri, hogy a folytatólagos tárgyalást a T. Bíróság kitűzni szíveskedjen: kéri, hogy iskolai tanulmányai miatt 2006. február 20-át, március 27-31. napjait, április 24-27. napjait mellőzni szíveskedjen a tárgyalási napokból.

Székesfehérvár, 2006. február 9.

Tisztelettel:

Alperes
Jogi képviselője útján

8. sz. melléklet: Beszámítási kifogás fenntartásáról való nyilatkozat

Tisztelt Székesfehérvári Városi Bíróság!

Ágnes alperes – jogi képviselőm útján –**Ferenc felperes** által ellenem a Székesfehérvári Városi Bíróság előtt 6.P.20.920/2004 szám alatt indított perben az alábbi

nyilatkozatot

terjesztem elő.

A T. Városi Bíróság által 40. számú végzésében foglaltakra tekintettel előadom, hogy beszámítási kifogásomat az általam 2005. szeptember 26-án és 2006. 02. 10. napján is előterjesztett beadványomban foglaltakkal egyezően tartom fenn. Utóbbiak alapján beszámítási kifogásom az alábbi tételekből áll:

Felperesi munkáltatói kölcsön 24 havi részletének 50%-a: 7.320,-Ft

A pénzintézeti zárlati költségek felperesre eső 50%-a: 9.197,-Ft

Fentiek alapján felperessel szembeni beszámítási kifogásom összesen 16.517,-Ft, melyeket a hivatkozott beadványhoz csatolt okiratokkal igazoltam.

Székesfehérvár, 2007. február 22.

Tisztelettel:

..... **Ágnes**
alperes

9. sz. melléklet: Részítélet hozatalára való kérelem

Tisztelt Városi Bíróság!

Ferenc felperes által Ágnes alperessel szemben közös tulajdon megszüntetése és egyéb kereseti kérelmek iránt **6.P.20.920/2004** szám alatt indított peres eljárásban –jogi képviselőm útján - az alábbi

nyilatkozatot

terjesztem elő.

A felperes által a 2004. október 28. napján tartott tárgyaláson tett egyezségi ajánlatra tekintettel rögzíteni kívánom, hogy a felperes többlethasználati díj igényét továbbra is megalapozatlannak tartom, mely jogi álláspontomat megerősíti a már a tárgyaláson is citált **BH. 2003. 408.** is, mely egyértelműen rögzíti, hogy nem követelhet többlethasználati díjat az a házastárs, aki a közös tulajdonú ingatlanból minden kényszerítő körülmény nélkül, önként költözött el.

Az egyezségi ajánlat, felperesnek a többlethasználati díj igényéről való lemondását - a felek közös kiskorú gyermekei után - a felperest terhelő tartásdíj fizetési kötelezettség alóli mentesüléssel való kompenzálására vonatkozó része tekintetében rögzíteni kívánom, hogy arra - a gyermekeknek a tartásuk biztonságához fűződő érdekeinek sérelmén túl - jogilag sincs lehetőség, hiszen a Pp.148 § (2) bekezdése alapján a felek perbeli egyezséget akkor köthetnek, ha a per tárgyáról rendelkezhetnek, a jelen pernek azonban nem képezi tárgyát a gyermektartásdíj. Itt kívánom megjegyezni, hogy alperes – a mellékelt számlakivonatokat által igazoltan - két hónapja hiányosan tesz eleget gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének.

A közös tulajdon megszüntetése kérdésében a törvényben foglalt jóhiszemű perviteli és együttműködési kötelezettségemnek eleget téve valamennyi - a rendkívül szűkös - anyagi lehetőségeim által maximálisan lehetővé tett megoldást megvizsgáltam és bár a hitelfelvétel a jelenlegi jövedelemem mellett továbbra is reménytelennek tűnik – a mellékelt csatolt levél által igazoltan – a közös tulajdon egyezsége alapján alapuló megszüntetése tárgyában felperessel egyeztetéseket kezdeményeztem. Jelen beadványomhoz mellékelt csatolom a jelentősebb pénzintézetek lakáshitel törlesztési táblázatait.

Fentiek alapján kérem a T. Városi Bíróságot, hogy a felperesi kereset többlethasználati díj követelése tekintetében a Pp. 213.§ (2) bekezdése alapján részítéletet hozni és azt mint alaptalant elutasítani szíveskedjék.

Kérem a T. Városi Bíróságot, hogy a mellékelt költségmentességi nyomtatvány adatai alapján részemre személyes költségmentességet engedélyezni szíveskedjék.

Székesfehérvár, 2004. november 11.

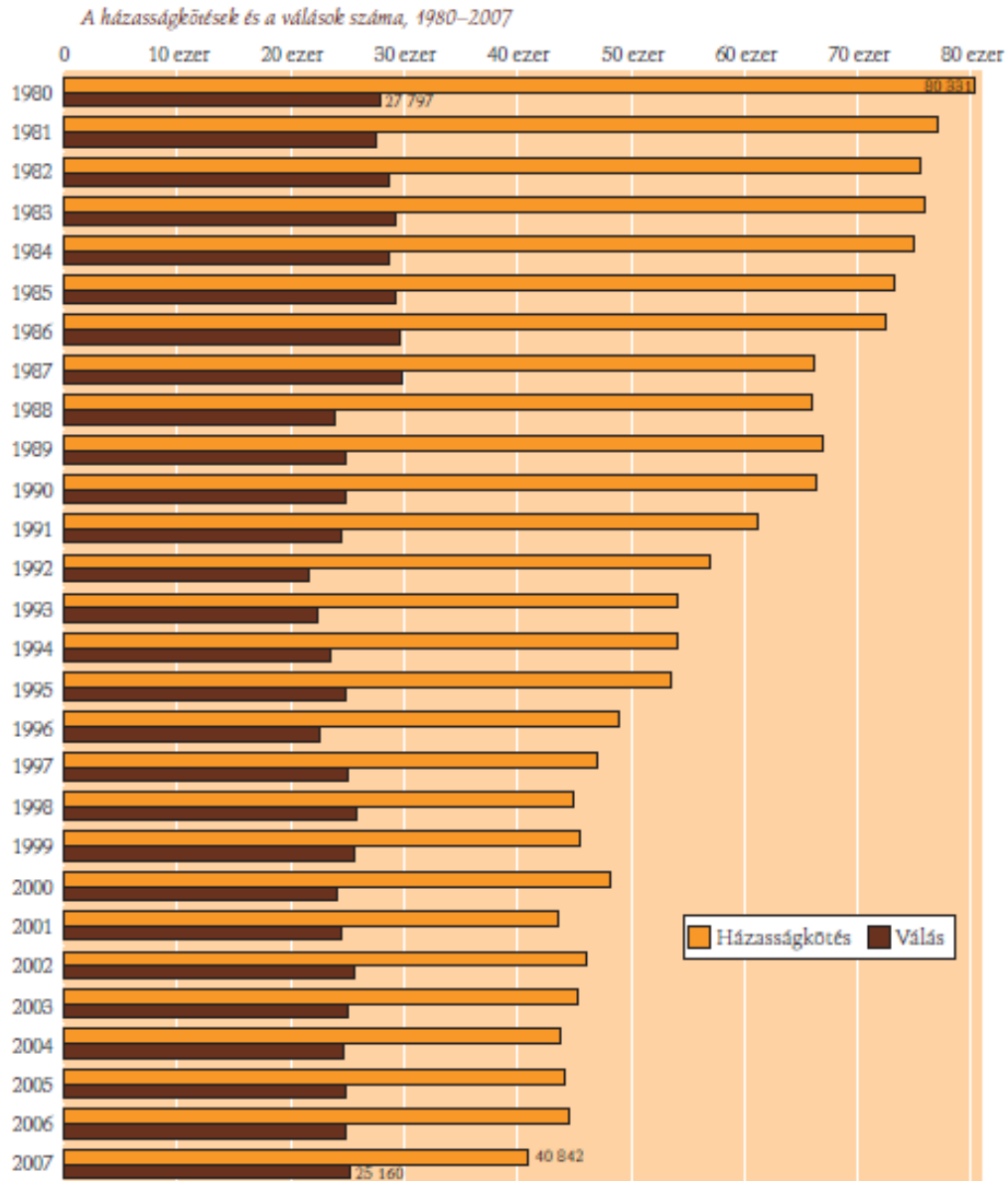
Tisztelettel:

..... Ágnes

Alperes

Képv.:

10. sz. melléklet: A házasságkötések és a válások száma, 1980-2007

Forrás: KSH Demográfiai évkönyvek, 2000-2007.